

Jaarstukken 2022

INHOUDSOPGAVE

(klik op het hoofdstuk om er rechtstreeks naar toe te gaan)

Kerngegevens

Inleiding

Jaarverslag 2022

1. Bestuur en ondersteuning
2. Veiligheid
3. Verkeer, vervoer en waterstaat
4. Economie
5. Onderwijs
6. Sport, cultuur en recreatie
7. Sociaal domein
8. Volksgezondheid en milieu
9. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Paragrafen

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid
- H. Interbestuurlijke toezicht
- I. Wet open overheid
- J. Nog uit te voeren werken
- K. Aanwending onvoorzien

Jaarrekening 2022

- Balans
- Toelichting op de balans
- WNT verantwoording
- Taakveldenrealisatie
- Toelichting balansinvesteringen
- Begrotingsonrechtmatigheid
- SiSa verantwoording
- Overzicht baten en lasten per taakveld
- Verklaring onafhankelijke accountant

Terug naar deze inhoudsopgave?
Dat kan op iedere pagina via dit icoon.

KERNGEGEVENS

		Gegevens 31 december 2021	Gegevens 31 december 2022
A) SOCIALE STRUCTUUR			
Aantal inwoners		15.902	16.210
waarvan	van 0 - 3 jaar	513	511
	van 4 - 16 jaar	2.157	2.181
	van 17 - 64 jaar	9.035	9.227
	van 65 jaar en ouder	4.197	4.291
Aantal periodieke bijstands-gerechtigden		500	483
Aantal tewerkgestelden in SW-bedrijven		67	65
B) FYSIEKE STRUCTUUR			
Oppervlakte gemeente in ha.		38.768	38.768
waarvan	binnenwater	168	168
	land	2.496	2.496
	historische stads- of dorps-kern	45	45
	buitenwater	36.103	36.103
Aantal woningen		8.104	8.320
waarvan	in Harlingen	7.600	7.816
	in Midlum	284	284
	in Wijnaldum	220	220
Aantal woongebouwen		617	619
Aantal woonschepen		16	16
Lengte van waterwegen (his-torisch water) in meters		6.000	6.000

C) FINANCIËLE STRUCTUUR				
	2021	2021	2022	2022
	Totaal	Per inwoner	Totaal	Per inwoner
Gewone uitgaven	69.155.844	4.349	70.572.015	4.354
Opbrengst OZB	3.740.835	235	3.857.137	238
Algemene uitkering gemeen-tefonds	34.473.361	2.168	39.891.924	2.461
Vaste schuld	58.166.666	3.658	51.666.666	3.187
Reserves	31.313.744	1.969	30.905.759	1.907
Voorzieningen	9.854.620	624	10.221.378	631

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2022. Met het aanbieden van de jaarstukken 2022 legt het college verantwoording af aan de raad over de realisatie van de plannen in de begroting en over de financiële resultaten van de uitvoering van deze plannen.

Het jaar 2022 was evenals 2021 een bijzonder jaar. Ook dit jaar stond in het teken van de crisis waaronder corona en de oorlog in Oekraïne.

Begin 2022 waren de coronaregels nog van kracht en hebben de medewerkers door de landelijke maatregelen grotendeels thuisgewerkt. Binnen de beperkende maatregelen was de inzet er op gericht de taakuitvoering zo goed mogelijk doorgang te laten vinden. Medewerkers werkten nog gedurende een aantal maanden zo veel mogelijk thuis.

Tevens werd in dit jaar de wereld geconfronteerd met de volgende crisis, de oorlog in Oekraïne. Het gevolg hiervan was dat de gemeente Oekraïense vluchtelingen heeft opgevangen binnen de gemeentelijke opvangvoorzieningen. Dit vroeg ook het nodige van de ambtelijke capaciteit. Ondanks deze crisis heeft het ambtelijke apparaat niet stilgezeten en is er het nodige werk verzet.

Lichtpunt te midden van deze crisis was in 2022 was de organisatie van The Tall Ships Races. Dit was wederom een geslaagd evenement en een geweldig feest voor zowel de Harlingers als de bezoekers.

De jaarstukken 2022 bestaan zoals u gewend bent uit het jaarverslag en de jaarrekening

Het jaarverslag bestaat uit een programmaverantwoording en de paragrafen. In de programmaverantwoording leest u per programma wat er is terecht gekomen van de plannen en in de paragrafen staat belangrijke informatie waarmee u inzicht krijgt in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. De jaarrekening bestaat uit de balans en een toelichting daarop, de verantwoording over de Wet Normering Topinkomens (WNT), een overzicht van baten en lasten, een overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, de taakveldenrealisatie en de zogeheten SiSa-verantwoording. SiSa is de afkorting voor Single information, Single audit. We krijgen als gemeente extra geld om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. De verantwoording over de besteding van dit geld verloopt via de SiSa-systematiek. Bij deze jaarrekening treft u ook de controleverklaring van de accountant aan evenals een aantal bijlagen.

Samenvatting financieel resultaat jaarrekening

Saldo begroting in de primitieve begroting 2022:	77.000 N
Door de raad in de loop van het jaar vastgestelde begrotingswijzigingen:	1.669.000 V
Saldo 'eenmalige middelen' na de laatste begrotingsaanpassingen (raad 21-12):	1.592.000 V
Resultaat 2022:	7.413.000 V

Nog uit te voeren werken	-/- 2.232.000 V
Te bestemmen resultaat	5.181.000 V
Verschil:	3.589.000 V

De in november 2021 door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2022 had een negatief exploitatieresultaat van € 77.000. In de loop van het jaar is de gemeenteraad door middel van twee tussentijdse begrotingswijzigingen (de eerste en de tweede viermaandelijke financiële rapportage) geïnformeerd over noodzakelijke aanpassingen van ramingen in de lopende exploitatie. Per saldo waren deze aanpassingen € 1.669.000 voordelig, waardoor het geraamde nadelige exploitatieresultaat van € 77.000 omsloeg naar een positief saldo 'eenmalige middelen' van € 1.592.000.

Specificatie van de begrotingsaanpassingen gedurende 2022 (per saldo € 1.669.000 voordelig):

13e begrotingswijziging:	Financiële doorlichting lopende exploitatie (1e viermaandelijke rapportage 2022)	
	Voordeel rentepercentage nieuwe langlopende geldlening	56.000 V
	Algemene uitkering gemeentefonds	2.329.000 V
	Interim-teamleider VTH	150.000 N
	Reservering loonstijging a.g.v. nieuwe CAO	278.000 N
	Onvoorzien structureel	30.000 V
	Exploitatie eilandparkeren	342.000 V
	Intensivering toezicht en handhaving gastouderschap	5.000 N

	Adviseur/regisseur groene buitenruimte	55.000 N
	Sociaal domein	513.000 N
	Capaciteitsvergroting algemene begraafplaats	13.000 N
	Preventie alcohol en jongeren	5.000 N
17e begrotingswijziging	Financiële doorlichting lopende exploitatie (2e viermaandelijke rapportage 2022):	
	Verkoop grond Kimswerda	1.000 V
	Inhuur juridische deskundigheid en adviezen	25.000 N
	Algemene uitkering gemeentefonds	2.688.000 V
	Onvoorzien structureel	12.000 V
	Gereserveerde lasten armoedebestrijding	82.000 V
	Compensatie inkomstenderving 2021	93.000 V
	Jaarrekening 2021 Veiligheidsregio	19.000 V
	Dotatie aan reserve monumentenstichting	124.000 V
	Opbrengst eilandparkeren	20.000 V
	Leerlingenvervoer	80.000 N
	Sport Fryslân	93.000 N
	Subsidies	1.000 V
	Subsidie Terpenland	6.000 N
	Rijksvergoeding corona	35.000 V
	Sociaal domein	2.361.000 N
	Jaarrekening 2021 Veiligheidsregio	6.000 V
	Gezond In De Stad (GIDS)	79.000 V
	Anterieure vergoedingen	41.000 V
	Leges omgevingsvergunningen	120.000 V
	Invoeringskosten Omgevingswet	204.000 N
	Gereserveerde lasten (vervangings) investeringen	145.000 V
	Lagere afschrijvingskosten	229.000 V
	Inhuur derden	995.000 N
	Saldo	1.669.000

Het jaarresultaat is uiteindelijk € 7.413.000 voordelig geworden, hetgeen € 5.821.000 hoger is dan het nog niet bestemde bedrag aan eenmalige middelen, dat resulteerde na de in de raadsvergadering van 21 december vastgestelde laatste update van de begroting. Dit resultaat wordt mede veroorzaakt door een bedrag van € 2.232.000 voor nog uit te voeren werken.

De belangrijkste afwijkingen die tot dit voordeel hebben geleid, worden hieronder gespecificeerd en toegelicht. Een gespecificeerde analyse wordt opgenomen in de jaarrekening bij het onderdeel taakveldenrealisatie.

Toelichting belangrijkste afwijkingen

1. Bestuur (gemeenteraad, griffie, college)	39.000 V
2. Vrijval voorziening pensioenen/wachtgelden voormalige wethouders	381.000 V
3. Erfpachten	41.000 N
4. Vorming voorziening verlofsparen	120.000 N
5. Vitaliteit gemeentelijke organisatie	95.000 V
6. Automatisering	205.000 N
7. Reservering meerkosten nieuwe ambtelijke huisvesting	200.000 V
8. Gereserveerde lasten	132.000 V
9. Vennootschapsbelasting	47.000 V
10. Dividend	109.000 V
11. Parkeeropbrengsten	125.000 N
12. OZB-opbrengst	55.000 N
13. Afschrijving voorbereidingskosten ambtelijke huisvesting	482.000 N
14. Openbare orde en veiligheid	42.000 V
15. Beheerplan wegen	180.000 V
16. Openbare verlichting	90.000 V
17. Straatparkeren	57.000 V
18. Leerlingenvervoer	50.000 N
19. Educatie	115.000 V
20. Openbaar groen en (openlucht)recreatie	132.000 V
21. Sociaal domein	2.210.000 V
22. Gezondheidszorg	50.000 V

23. Milieu	34.000 V
24. Begraafrechten	31.000 V
25. Opbrengst omgevingsvergunningen	327.000 V
26. Personeel: salarissen/inhuur derden etc.	332.000 V
27. Per saldo voordelen op de overige begrotingsposten	63.000 V
Saldo	3.589.000 V

28. Nog uit te voeren werken	2.232.000 V
------------------------------	-------------

Programma 1, bestuur en ondersteuning.

1. Bestuur (gemeenteraad, griffie, college): € 39.000 V

Het budget salaris raadsleden is verhoogd met de ontvangen integratie-uitkering voor raadsleden kleine gemeenten (septembercirculaire). De werkelijke salariskosten zijn uiteindelijk lager uitgevallen dan het verhoogde budget (50V). Ook is minder dan de raming uitgegeven aan training en opleiding van de nieuwe gemeenteraad (29V).

In combinatie met de ten opzichte van de raming hoger uitgevallen salarissen van het college (27N) en een aantal kleinere afwijkingen resulteert per saldo een voordeel van € 39.000 op het onderdeel bestuur.

2. Vrijval voorziening pensioenen/wachtgeldten voormalige wethouders: € 381.000 V

De actuariële berekening van de noodzakelijke hoogte van deze voorziening resulteerde erin dat de hoogte van deze voorziening per 1 januari 2023 met € 381.000 verlaagd kon worden.

3. Erfpachten: € 41.000 N

Grotendeels als gevolg van het feit dat de in 2021 van ontwikkelingsmaatschappij Westergo aangekochte 5 hectare industriegrond op de Industriehaven in 2022 nog niet in erfpacht was uitgegeven aan Port of Harlingen is de erfpachtopbrengst lager uitgevallen dan geraamd.

4. Vorming voorziening verlofsparen: € 120.000 N

De gemeentelijke boekhoudregels (BBV) schrijven voor dat voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw

hebben en daarmee ook een onvoorspelbare afbouw kennen, een voorziening gevormd dient te worden. Het verlofsparen (CAO Gemeenten 2021-2022) is een voorbeeld van een dergelijke verplichting en daarom is in de jaarrekening 2022 een voorziening verlofsparen gevormd. De noodzakelijke hoogte is berekend op € 120.000.

5. Vitaliteit gemeentelijke organisatie: € 95.000 V

Dit budget wordt gebruikt om werknemers de mogelijkheid te bieden om eerder met pensioen kunnen. Het afgelopen jaar zijn er geen medewerkers geweest die een beroep op dit budget hebben gedaan, zodat het budget nagenoeg is overgebleven.

6. Automatisering: € 205.000 N

Door steeds meer ICT-aanschaffingen, met name door uitbreiding van vast en tijdelijk personeel, en door een forse toename van het aantal licenties is het automatiseringsbudget zijn de automatiseringskosten fors hoger uitgevallen dan het geraamde budget.

7. Reservering nieuwe ambtelijke huisvesting: € 200.000 V

Het betreft hier de gereserveerde meerkosten van de nieuwe ambtelijke huisvesting (kapitaal- en exploitatielasten). Omdat dit project nog in de voorbereidingsfase zit, zijn er nog geen meerkosten geweest, zodat dit bedrag vrijvalt ten gunste van het rekeningssaldo.

8. Overige lasten: € 132.000 V

Voor brede aanpak dakloosheid : zie nog uit te voeren werken punt 28. Verder betreft het een aantal vanuit de circulaire gereserveerde compensaties voor het sociaal domein. Aangezien de lasten waarvoor deze compensatie ontvangen is, al elders in het sociaal domein (programma 7) gemaakt zijn, is besloten deze gereserveerde lasten te laten vrijvallen.

9. Vennootschapsbelasting: € 47.000 V

Er is een bedrag van € 47.000 terug ontvangen op de voorlopige aanslag vennootschapsbelasting ontwikkelingsmaatschappij Westergo.

10. Dividend: € 109.000 V

De specificatie van deze meeropbrengst is als volgt:

Bank voor Nederlandse Gemeenten	€ 6.000
NV Fryslân Milieu:	€ 49.000
Afvalsturing NV:	€ 10.000 -/-
Teruggaaf dividendbelasting oude jaren:	€ 33.000
Hoger dividend Port of Harlingen 2021 dan verantwoord in de jaarrekening 2021:	€ 31.000

11. Parkeeropbrengsten: € 125.000 N

De diverse parkeeropbrengsten van het straatparkeren laten per saldo een lagere opbrengst ten opzichte van ramingen zien van € 125.000. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Opbrengst parkeerbelasting	€ 19.000 N
Opbrengst parkeervergunningen	€ 2.000 N
Opbrengst parkeerautomaten	€ 104.000 N
Totaal:	€ 125.000 N

De belangrijkste oorzaak is de is de achterblijvende inkomsten in de eerste maanden van 2022 toen corona nog speelde. Vanaf mei heeft een herstel plaatsgevonden

12. Opbrengst OZB: € 55.000 N

Een (mogelijke) aanslag oplegging over 2022 heeft nog niet plaatsgevonden. Hierover vinden nog gesprekken plaats met de betreffende ondernemer.

13. Afschrijving voorbereiding ambtelijke huisvesting: € 482.000 N

Voor de uitwerking van de nieuwe ambtelijke huisvesting zijn de afgelopen jaren voorbereidingskosten gemaakt die uiteindelijk geleid hebben tot het concreet uitwerken van de centrumlocatie. Nu deze variant van de baan is staat artikel 60 van het BBV (voorwaarden voor activering van kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief) niet toe dat deze kosten nog langer geactiveerd worden. Ze worden daarom versneld afgeschreven in de jaarrekening 2022.

Programma 2 Veiligheid

14. Openbare orde en veiligheid: € 42.000 V

Dit voordeel is ontstaan door twee niet geraamde inkomsten. Op basis van de afrekening van de Veiligheidsregio is nog € 23.000 ontvangen van CTB-gelden (coronatoegangsbewijzen). Voorts zijn kosten van het project ondermijning vergoed door het RIEC (€ 24.000). De kosten van ondermijning zijn gedekt uit de algemene investeringsreserve.

Programma 3, verkeer, vervoer en waterstaat

15. Beheerplan wegen: € 180.000 V

Door veel investeringsprojecten aan wegen is het reguliere wegenbudget voor groot onderhoud ad € 680.000 niet volledig besteed, er is € 159.000 minder uitgegeven. Ook zijn meer leges en vergoedingen voor verricht straatwerk ontvangen dan geraamd (€ 25.000). Voorts speelde dat de werkzaamheden aan de Winanerdijk een jaar zijn uitgesteld door bezwaren tegen de bomenkap.

16. Openbare verlichting: € 90.000 V

Sinds 2021 worden de kosten van openbare verlichting, die daarvoor volledig als groot onderhoud werden geboekt in de exploitatie, gesplitst verantwoord als (groot) onderhoud en als investering op de balans. Omdat in 2022 het accent heeft gelegen op investeringsuitgaven, is op het exploitatiebudget voor onderhoud € 97.000 overgebleven. De overige budgetten straatverlichting zijn per saldo met € 7.000 overschreden, met name door hogere kosten stroomverbruik (€ 13.000).

17. Straatparkeren: 57.000 V

Vanwege de ombouw van de parkeerautomaten zijn de onderhoudskosten lager uitgevallen. Verder zijn kosten voor drukwerk lager en door ontvangen afkoopbedragen voor parkeerplekken die niet waren geraamd, is op het subtaakveld straatparkeren een voordeel ten opzichte van de ramingen ontstaan van € 57.000.

Programma 5, onderwijs

18. Leerlingenvervoer: 50.000 N

Omdat sinds september 2022 de meeste Oekraïense basisschoolleerlingen van Harlingen naar de taalschool in Sneek gaan en de vervoerskosten worden vergoed door de gemeente, is het budget overschreden. De gemeente krijgt hiervoor ook een aanvullende Rijksvergoeding.

19 Educatie: 115.000 V

Een structureel “werkbudget” voor algemene educatieve activiteiten is in 2022 niet geheel besteed.

De rest van het verschil wordt veroorzaakt door een hoger vastgestelde OAB subsidie dan begroot.

Programma 6, sport, cultuur en recreatie

20. Onderhoud openbaar groen: € 132.000 V

Het budget was voorheen zo ingericht dat er met regelmaat gebruik werd gemaakt van inhuurkrachten op piekmomenten. Maar door de krapte op de arbeidsmarkt de afgelopen jaren, bleek er bij vraag geen aanbod te zijn. Hierdoor ontstond er achterstand, met als gevolg frustratie en druk bij de medewerkers. Door aanpassingen in de werkwijzen m.b.t. biodiversiteit, langere periodes van groei van het groen door mildere temperaturen en uitbreiding van areaal ontstond structureel de vraag naar één extra medewerker. In 2022 is er een extra medewerker aangenomen bekostigd uit de reeds bestaande formatieruimte van de buitendienst. Hierdoor is het inhuurbudget niet gebruikt.

Programma 7, sociaal domein

21. Sociaal domein: € 2.210.000 V

Het saldo op sociaal domein minus de onderdelen uit de paragraaf nog uit te voeren werken minus de mutaties op een tweetal reserves bedraagt € 2.210.000. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de taakveldenrealisatie (onderdeel jaarrekening) bij programma 7.

Programma 8, volksgezondheid en milieu

22. Gezondheidszorg: € 50.000 V

Dit voordeel is ontstaan doordat de kosten voor preventie en handhaving alcohol jongeren lager zijn uitgevallen. Daarnaast zijn de Gids-gelden niet volledig benut door personele mutaties. Verder zijn de SPUK-bijdragen voor het lokaal preventieakkoord nog niet benut.

23. Milieu: € 34.000 V

Per 1 januari 2022 is de nieuwe sturings- en financieringssysteem van de FUMO in werking getreden. Op basis hiervan vindt nacalculatie plaats van basis- en plustaken. Jaarlijks worden de werkelijk gerealiseerde uren in rekening gebracht. Indien er meer uren zijn besteed dan begroot, dan ontvangt de deelnemer een aanvullende factuur. Indien er minder uren zijn besteed, dan krijgt de deelnemer een bedrag terug. Per saldo resulteert de afrekening voor Harlingen in een voordeel van € 34.000.

24. Begraafrechten: € 31.000 V

Er is een actualisatieslag gemaakt binnen de begraafrechtenadministratie. Voor een groot deel gaat het om afkoopsommen voor 10 of 20 jaar die als ‘vooruit ontvangen’ zijn verantwoord en de komende jaren ten gunste van de exploitatie worden gebracht. De meeropbrengst 2022 is op € 31.000 uitgekomen.

Programma 9, volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

25. Omgevingsvergunningen: € 327.000 V

Door de inzet van externe inhuur is de achterstand in aanvragen die in 2021 was ontstaan, weggewerkt. Voorts is het aantal aanvragen/vooroverleggen toegenomen evenals de omvang van de bouwwerken. Dit heeft alles heeft geleid tot een forse meeropbrengst.

Diversen

26. Personeel: salarissen/inhuur derden etc.: € 332.000 V

In de begrotingswijziging op basis van de tweede viermaandelijke financiële rapportage is het budget voor inhuur van derden met € 995.000 verhoogd op basis van de intern geregistreerde inhuuraanvragen 2022. Uiteindelijk is de definitieve inhuur lager uitgevallen dan de raming op basis van de inhuuraanvragen. Tezamen met de iets lagere salariskosten (€ 30.000) en de iets hogere detacheringvergoedingen (€ 39.000) ten opzichte van de raming resulteert een voordeel van € 332.000 ten opzichte van de bijgestelde raming.

27. Per saldo voordelen op de overige begrotingsposten: € 63.000 V.

Het saldo van de overige afwijkingen tussen geraamd en werkelijk bedraagt € 63.000 voordelig. Het gaat hier om onderuitputting op uitgaven, meevallende inkomsten etc. In de taakveldenrealisatie hierna worden deze afwijkingen nader toegelicht.

28. Nog uit voeren werken: € 2.232.000 V

Voor een specificatie en een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf I, nog uit te voeren werken.

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Burgemeester Ina Sjerps, wethouders Erik de Groot en Hendrik Sijtsma

Speerpunten	
1	Bouwen aan een toekomstbestendige dienstverlening.
2	Werken aan een systeem van interne beheersing.
3	Investeren in de vitaliteit van medewerkers en een aantrekkelijk werkgever zijn voor jong talent

Toelichting nieuw beleid in 2022

Beter en veiliger gebruik ICT-applicaties

Om efficiënt en veilig gebruik te maken van diverse applicaties is het noodzakelijk om het functioneel beheer verder te professionaliseren.

In de beleidswensen voor 2022 is daarom formatieruimte gecreëerd om een functioneel beheerder aan te stellen. Echter, vanuit financieel oogpunt is in Q1 2022 alsnog besloten om deze vacature in 2022 toch niet open te stellen. Er zijn diverse interne en externe ontwikkelingen die de urgentie, van het inrichten van een professionele functioneel beheerorganisatie onderschrijven. Hiermee kan 'contractmanagement', 'leveranciersmanagement' en 'changemanagement' op een hoger plan worden getild. Los daarvan heeft het inrichten van een professionele functioneel beheerorganisatie nog verdere voordelen voor de organisatie zelf. Het vergroot de veranderkracht van de organisatie aanzienlijk. De gemeente stelt zichzelf hiermee in staat om beter in te spelen op in- en externe veranderingen zonder dat dit ten koste gaat van de reguliere capaciteit die nodig is om de reguliere werkzaamheden uit te voeren. Organisatiebrede veranderingen die vanuit SWF op de gemeente af komen (bijv. de 'nieuwe werkplek' of de implementatie van 'Microsoft 365') kunnen tevens worden ondersteund door de functioneel beheerders.

De urgentie voor het verder professionaliseren van de beheerorganisatie is daarom onderschreven en is in 2023 opnieuw in de formatie opgenomen. De werving voor een functioneel beheerder wordt gestart in Q1 2023.

Uitbreiding formatie PR en communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel om de afspraken uit het bestuursakkoord waar te kunnen blijven maken. Tot 2022 was de afdeling communicatie onvoldoende bemand om pro-actief te voldoen aan communicatievraagstukken vanuit zowel B&W als ook vanuit projecten en ad hoc gebeurtenissen. Er is daarom in de beleidswensen opgenomen om de afdeling communicatie met 0,89 Fte te versterken middels het openstellen van de vacature

'medewerker communicatie' ter ondersteuning van de 2 communicatieadviseurs. Het inhuurcontract van de toen zittende communicatiemedewerker is daarom omgezet naar een dienstbetrekking binnen de gemeente zelf waardoor deze beleidswens is ingevuld. Door het aannemen van eigen mensen, ten opzichte van inhuur derden, bestendigen we de continuïteit en verdere professionalisering van de afdeling.

Privacy en gegevensbescherming

De invoering van de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) in 2018 heeft ervoor gezorgd dat er meer en nadrukkelijker aandacht is voor de bescherming van persoonsgegevens. Binnen de gemeente worden veel persoonsgegevens verwerkt. Dit maakt dat de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid heeft waar het gaat om het beschermen van deze persoonsgegevens. In 2022 hebben we verscheidene Data Privacy Impact Assessments uitgevoerd, dit zijn privacy risico-inventarisaties. Door middel van deze Data Privacy Impact Assessments zijn proces- en systeemeigenaren voorzien van advies in het op de juiste manier toepassen van de AVG en zijn passende technische en organisatorische (beveiligings)-maatregelen voorgesteld. Het treffen van passende technische- en organisatorische maatregelen kent daarbij een sterke samenhang met de werkzaamheden die worden uitgevoerd binnen het thema 'informatiebeveiliging'. Ook in 2022 is er aandacht besteed aan bewustwordingsactiviteiten voor (interne) medewerkers om ze blijvend bewust te maken van de risico's die samenhangen met het (ver)werken van privacygevoelige informatie. Daarnaast is een start gemaakt met het updaten van het verwerkingsregister en het creëren van inzicht in samenwerkingsverbanden. Verder is er een provinciaal overleg ingericht voor Privacy Officers. Voor Functionarissen Gegevensbescherming was er al een dergelijk provinciaal overleg. In 2022 is er goede vooruitgang geboekt qua voldoen aan het AVG-normenkader wat op de gemeente van toepassing is.

We bieden onze burgers een steeds breder palet aan digitale diensten aan. Het digitale werken en de digitale dienstverlening hebben veel voordelen. Zowel voor de burger als voor de organisatie. Daarnaast werken we steeds meer en steeds vaker, soms gedwongen door de omstandigheden, thuis. Deze ontwikkelingen brengen echter ook nieuwe risico's met zich mee. Waaronder risico's op het vlak van informatiebeveiliging. Vanaf 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO) verplicht voor alle overheden binnen Nederland. De BIO is een

eenduidig normenkader waaraan ook de gemeente Harlingen moet voldoen. De gemeente Harlingen heeft in 2022 mooie stappen gezet waar het gaat om het voldoen aan de BIO.

In 2022 heeft de focus met name gelegen op het realiseren van 'de basis op orde', zoals de Informatiebeveiligingsdienst (onderdeel van de VNG) gemeenten heeft geadviseerd. In 2022 zijn er risicoanalyses uitgevoerd op alle (kritische) informatiesystemen en processen. Daarnaast is beoordeeld of de, uit de risicoanalyse naar voren gekomen risico's, voldoende worden gemitigeerd met de reeds getroffen beheersmaatregelen en/of er aanvullende beheersmaatregelen getroffen moesten worden. Waar aanvullende beheersmaatregelen nodig waren is dit gerealiseerd of is realisatie in gang gezet.

Verder is er in 2022 gestart met de inrichting van 'Business Continuity Management'. Business Continuity Management is een proces waarmee potentiële bedreigingen geïdentificeerd worden en bepaald wordt wat het effect is op de primaire bedrijfsprocessen als deze bedreigingen werkelijk worden. Hiermee stelt de gemeente Harlingen zichzelf in staat om, in geval van incidenten, adequaat te reageren. Een voorbeeld hiervan zou zijn als Harlingen slachtoffer zou worden van ransomware. In dit geval is het goed om te weten hoe gehandeld moet worden. Alle activiteiten die we binnen de thema's 'Privacy' en 'Informatiebeveiliging' uitvoeren doen we, omdat we het belangrijk vinden zorgvuldig om te gaan met de gegevens van burgers en ondernemers.

Aanvullende werkzaamheden loods 5 en 7/Duurzame verwarmingsinstallatie loods 5

Aan de loods 5 op de Nieuwe Willemskade dienen nog werkzaamheden verricht te worden om deze goed bruikbaar te maken voor de nieuwe gebruikers. Dit betreft voor onder andere voor Loods 5 wind en water dichtmaken van het gebouw alsook. additionele aanvulling in de elektravoorziening. Tevens is de loods 5 op de Nieuwe Willemskade ook niet voorzien van een verwarmingsinstallatie. Het voorstel is om een duurzame verwarmingsinstallatie te realiseren. Carex is de hoofdhuurder welke bezig is met de invulling van de Loods. Mede door de onzekerheid van de coronaperiode is de invulling onlangs pas concreet gemaakt en daarmee ook niet de wensen ten aanzien van de aanpassingen. De voorbereidingen van deze werkzaamheden zijn hiervoor reeds gestart en komen nu onder project Westerzeedijk/Nieuwe Willemskade te vallen.

Duurzame verwarming entrepotgebouw

Het entrepotgebouw is niet voorzien van een verwarmingsinstallatie. Hierdoor is de bruikbaarheid in het late najaar, de winter en het vroege voorjaar beperkt. Het voorstel is om het entrepotgebouw te voorzien van een duurzame verwarmingsinstallatie. Het entrepot gebouw kan dan beter door het gehele jaar gebruikt worden. Mede door de onzekerheid ten aanzien van het beoogd gebruik is de invulling niet concreet gemaakt en daarmee ook niet de wensen ten aanzien van de installatie. Er is een projectgroep gevormd om de aanpassingen te realiseren en dit valt nu onder het project Westerzeedijk/Nieuwe Willemskade.

Speerpunt 1

Bouwen aan een toekomstbestendige dienstverlening

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

We hechten grote waarde aan het meetbaar maken van de kwaliteit van onze dienstverlening. In 2020 en 2021 is een toename van ontvangen telefoongesprekken gebleken en heeft de coronaperiode invloed op de kwantiteit en kwaliteit gehad.

In 2022 is er een start gemaakt met het inventariseren en opstellen van een plan van aanpak om de kwaliteit van dienstverlening inzichtelijk te maken en daar waar nodig te verbeteren. Dit punt is één van de punten uit het Hoofdlijnenakkoord. Het analyseren van het telefoonverkeer is een wezenlijk onderdeel van de kwaliteit van dienstverlening. Door personele wisselingen en het uitbreiden van het onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening is het niet haalbaar gebleken om in 2022 deze analyse af te ronden.

Omdat onze dienstverlening niet stopt bij het KCC wordt de verbetering niet alleen gericht op de telefonische dienstverlening van het KCC (burgerzaken en service balie) maar ook op de backoffice (alle overige afdelingen binnen de gemeente). Door personele wisseling en uitbreiding van onderzoek naar de kwaliteit van dienstverlening is de uitvoering van het onafhankelijk onderzoek door geschoven naar Q1 2023.

In dit onafhankelijke onderzoek wordt een analyse gemaakt van zowel kwantitatieve als kwalitatieve criteria:

- bereikbaarheid KCC;
- snelheid van beantwoording;
- bereikbaarheid afdelingen/medewerkers;
- doorverbind- en wachttijd;
- geslaagde contactpogingen, redenen niet geslaagde contactpogingen;
- nakomen terugbelbeloftes;
- bereikbaarheid via mail.

Bovenstaande wordt niet alleen telefonisch onderzocht maar ook via onze digitale kanalen zoals e-mail en e-formulieren.

Met betrekking tot het telefoonverkeer is middels een onafhankelijk onderzoek gestart in januari 2023. De resultaten zijn in mei 2023 ontvangen en in juni 2023 gedeeld met de organisatie. Aan de hand van deze resultaten wordt een verbeterplan opgesteld die in Q3/Q4 geïmplementeerd wordt.

Het inzetten op digitale dienstverlening is tevens onderdeel van het professionaliseren van dienstverlening zoals deze in 2022 is gestart. Er zal een kanaalstrategie opgesteld worden waarin beschreven wordt welke digitale kanalen we willen hanteren om te communiceren met onze inwoners. Daarnaast zullen de e-formulieren op de website aangevuld en verbeterd worden.

De training burgergericht schrijven (B1 communicatie zoals dit in Hoofdpijnenakkoord staat opgenomen) is door personele wisselingen niet gestart in 2022. De start van dit project is in januari 2023 geweest en zal Q3/Q4 ingezet gaan worden binnen gehele gemeente.

Speerpunt 2

Werken aan een systeem van interne beheersing

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Een uitdaging bij interne beheersing is continuïteit waarborgen. Er is veel verloop onder personeel, waarbij overdracht van werkzaamheden lang niet altijd optimaal kan verlopen. Daarom is in 2022 geïnvesteerd in het implementeren van een

applicatie waarin de stappen die worden gemaakt voor (het verbeteren van) interne beheersing worden vastgelegd. Dit vastleggen betekent dan niet alleen wie wanneer wat moet doen, maar ook wat inmiddels is gedaan. Voor de interne beheersing betekent dit onder meer dat:

- bij vertrek van een college gelijk duidelijk is welke acties geraakt worden;
- kritieke acties gelijk een nieuwe actienemer kunnen krijgen;
- een nieuwe collega gelijk ziet welke acties hij in beheer heeft en wat de status daarvan is;
- workload beter inzichtelijk wordt, waardoor
 - afdelingsplannen beter onderbouwd kunnen worden
 - onderbouwd keuzes in prioritering van werkzaamheden gemaakt kunnen worden.

Het vullen van deze applicatie is begonnen en is eenmalig een grote klus, die in stappen wordt gemaakt. Daarvoor zal ook 2023 nog gebruikt gaan worden. Door deze gefaseerde implementaties kan iedereen stap voor stap aan de nieuwe werkwijze wennen.

Interne controle is een belangrijk onderdeel voor interne beheersing. Door interne controle zie je wat goed gaat en waar verbetering nodig is. Om dit handen en voeten te geven is in 2021 een intern controleplan vastgesteld voor de jaren 2021 en 2022. In 2022 is dit plan een beetje naar de achtergrond verdwenen, omdat de focus bij het implementeren van de nieuwe werkwijze lag. Daarom heeft de accountant bij de interim controle de deelwaarnemingen uitgevoerd en de bevindingen vastgelegd in een managementletter.

De jaarlijkse managementletter van de accountant geeft waardevolle aanknopingspunten voor het verbeteren van het systeem van interne beheersing. Daarom worden de op- en aanmerkingen die in de managementletter staan elk jaar serieus opgepakt.

Er is al een paar jaar sprake van het feit dat het college voor een rechtmatigheidsverklaring moet gaan zorgen. Na een paar keer uitstellen is het nu dan zo ver. Met ingang van boekjaar 2023 moet het college zelf in de jaarrekening verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur.

In 2022 zijn de voorbereidingen hiervoor verder uitgevoerd, vooral door het implementeren van de hiervoor genoemde applicatie. We zijn echter nog niet zover dat we 2022 al als een experiment zouden kunnen gebruiken.

Speerpunt 3

Investeren in de vitaliteit van medewerkers en een aantrekkelijk werkgever zijn voor jong talent

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Vorig jaar stond het analyseren van onze kracht en verbeterpunten op de planning binnen onze organisatie. Deze analyse heeft plaats gevonden en geresulteerd in Samen Harlingen. Een deel van de investering die wij hebben gedaan is onze formatie structureel uit te breiden om onder andere de vitaliteit van onze medewerkers maar ook van de organisatie te waarborgen.

Daarnaast hebben wij een reiskostenregeling gemaakt die aantrekkelijk is voor medewerkers en dus ook voor jong talent. Alle medewerkers krijgen vanaf 1 januari 2023 een reiskostenvergoeding van 0 tot 75 km enkele reis. Met deze regeling zijn wij uniek ten opzichte van andere gemeenten en zetten we onszelf goed op de kaart.

De medezeggenschap van de medewerkers is groot, wat ook jong talent zeer aanspreekt. Een goed voorbeeld hiervan is de medewerkersdag. Daarbij waren de medewerkers aan zet om te bedenken wat volgens hen een goede teamindeling zou zijn voor zowel hun eigen team als voor andere teams binnen onze organisatie.

Daarnaast zijn we bezig met het ontwikkelen van een opleidingsplan, waarbij ook rekening wordt gehouden met hoe jong talent de juiste scholing en begeleiding geboden kan worden om ze klaar te stomen voor belangrijke functies in onze organisatie.

Andere HR onderwerpen waar wij momenteel mee bezig zijn is de on- and offboarding van onze organisatie en arbeidsmarktcommunicatie. Eind 2022 hebben wij een nieuwe 'Werken bij' pagina gekregen die jong talent meer aan zal spreken dan de voorgaande manier van werving.

Harlinger indicatoren programma 1

Privacy

Indicator	2020	2021	2022
Aantal gemelde datalekken	5	6	5

Algemene indicatoren programma 1

Indicator	Eenheid	Bron	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,64	9,02	8,60
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,40	8,51	8,87
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 1.030,73	€ 971,50	€ 1.031,02
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	46,50% € 4.233.993	26,10% €2.573.250	34,64% € 3.483.166
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	9,81%	10,93%	11,90%

Financiën programma 1

x € 1.000	begroting voor wijz.	begroting na wijz.	rekening 2022	saldo
Lasten	14.325	20.206	17.301	2.905
Baten	45.805	56.628	54.683	-1.945
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	31.481	36.422	37.382	960

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

Burgemeester Ina Sjerps

Speerpunten

- 1 Een veilige omgeving voor mensen die wonen, werken en recreëren in Harlingen.

Speerpunt 1

Een veilige omgeving voor mensen die wonen, werken en recreëren in Harlingen.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In april 2022 is het uitvoeringsplan integrale veiligheid en ondermijning 2022-2023 vastgesteld waarin de plannen op het gebied van openbare orde en veiligheid en de aanpak van ondermijning worden beschreven. Het in 2021 gestarte project 'Havens van Harlingen' (aanpak van ondermijning) is in het derde kwartaal afgerond en heeft de weerbaarheidsscan opgeleverd. Daarnaast zijn kwetsbare functies geïnventariseerd (doel: een zo weerbaar mogelijke organisatie tegen criminele activiteiten te zijn). Ook is in dit kader de 'ondermijningsdag' voor de gemeentelijke organisatie georganiseerd.

Voorts is er een start gemaakt met het vervolg: het project 'Veilige havens'. Hiertoe is in december 2022 een projectleider Veilige havens aangesteld. Ook is in juli 2022 door alle Friese gemeenten, de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân de intentieverklaring Friese Norm ondertekend, waarin de ambities inzake de aanpak van ondermijning zijn vastgelegd.

Tevens zijn in 2022 de aanpak van woonoverlast en de bijbehorende beleidsregels geëvalueerd. Door het AVE-team (Aanpak Voorkoming Escalatie) zijn casussen behandeld waarin multi-problematiek speelt om escalatie te voorkomen. De werkgroep jeugdoverlast is één keer in de zes weken bijeen gekomen. Verder hebben de BOA's en de politie korte lijntjes onderhouden en hebben ze regelmatig overleg gehad. Ook de contacten met de buurtpreventiecoördinatoren zijn na de Covid-pandemie weer aangehaald vooruitlopend op het 10-jarig bestaan van buurtpreventie in Harlingen.

Bij het uitbreken van de oorlog in februari zijn in Harlingen 76 Oekraïense vluchtelingen opgevangen binnen de gemeentelijke opvangvoorzieningen. Binnen het team van openbare orde en veiligheid is deze opvang in samenwerking met

vrijwilligers gecoördineerd, opgezet en begeleid. Ook hebben we (mee) gezorgd voor de Oekraïners in de particuliere opvang.

Ten slotte hebben we de openbare orde en veiligheidsissues rond het opvangschip River Diamond het hoofd geboden.

Harlinger indicatoren programma 2

Veiligheid

Indicator	2020	2021	2022
Whatsapp groepen buurtpreventie	22	21	21

Algemene Indicatoren programma 2

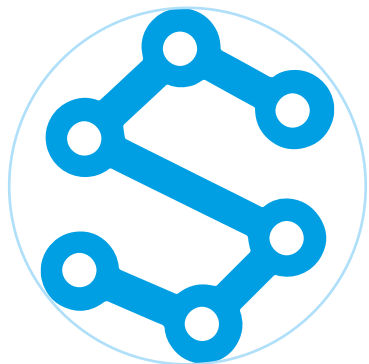
Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt 2021	6	8
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS 2022	1,9	0,7
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS 2022	2,8	2,7
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS 2022	0,9	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS 2022	6,3	4,4

Bron: waarstaatjegemeente, dashboard besluit begroting en verantwoording

Financiën programma 2

x € 1.000	begroting voor wijz.	begroting na wijz.	rekening 2022	saldo
Lasten	1.647	1.648	1.610	39
Baten	28	28	86	58
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-1.619	-1.621	-1.523	97

PROGRAMMA 3 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Wethouders Hendrik Sijtsma en Paul Schoute

Speerpunten	
1	Een veilige verkeersafwikkeling.
2	Een goede bereikbaarheid van de stad en dorpen.
3	Een evenwichtig en gebruiksvriendelijk parkeeraanbod afgestemd op de functies wonen, winkelen, werken, recreëren en lang parkeren waarbij de leefbaarheid van de stad en dorpen gewaarborgd is.
4	Een klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte.

Toelichting nieuw beleid in 2022

Stroom- en watervoorzieningen maatschappelijke havens, investering

De aanleg van de stroom- en watervoorzieningen in de Willemshaven en Zuiderhaven zijn volledig gerealiseerd en naar tevredenheid in gebruik genomen.

Aanleg vuilwaterinnamepunt voor schepen in Willemshaven

In 2022 is gezamenlijk met de Port of Harlingen en de VBZH een onderzoek opgestart naar de mogelijkheden tot de aanleg van een vuilwaterinnamepunt. Daaruit bleek dat dit nog niet zo eenvoudig was om dit op een effectieve manier aan te leggen. Het meest effectief is om per aanlegplek een innamepunt te maken. Voor de Zuiderhaven wordt in 2023 gestart met een pilot.

Aanlegvoorzieningen Nieuwe Willemshaven

De ligplaats voor de Sterke Yrke IV is in 2022 gerealiseerd en in gebruik genomen. Tevens is de steiger voor de Zeekadetten vernieuwd en verplaatst zodat een veilige en nette situatie is ontstaan.

Speerpunt 1

Een veilige verkeersafwikkeling

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

De Grote Bredeplaats is in de zomerperiode afgesloten geweest. Het onderzoek voor een autoluwe Voorstraat nemen we mee in het proces voor het kernwinkelgebied Harlingen.

In 2022 is de herinrichting van Koningin Julianastraat ter hoogte van RSG Simon Vestdijk afgerond. Tevens hebben we hierbij de Koningin Wilhelminastraat en Prinses Margrietstraat heringericht. Hierbij is de verkeerssituatie veiliger gemaakt door het toepassen van verkeersremmende maatregelen zoals drempels en versmallingen en hebben we waar mogelijk extra parkeerplaatsen aangelegd.

De uitvoering van het herinrichten van de Winamerdyk zal in 2023 plaatsvinden. Vanwege kabels en leidingen is dit niet geslaagd in 2022. De werkzaamheden voor de brug zijn wel uitgevoerd. De snelheidsremmers in de Schepenbuurt (Noord) worden in 2023 uitgevoerd, ook deze vertraging heeft te maken met ondergrondse kabels en leidingen.

Het budget “klein verkeersleed” is in 2022 besteed aan het oplossen van diverse klachten. Eén daarvan is het realiseren van een veilige oversteek van het parkeerterrein aan de Westerzeedijk naar het strand met een drempel en zebepad. Daarnaast is het kruispunt tussen De Leeuwerik en De Grutto veiliger gemaakt door het aanleggen van een verhoogd gelijkwaardig kruispunt conform een 30km/u inrichting.

Voor wat betreft de onderzoeken naar de toegankelijkheid van mindervaliden in het openbaar gebied, deze zijn mei 2022 afgerond. Ongehinderd (een maatschappelijk gedreven onderneming die zich inzet voor een toegankelijker Nederland) heeft voor ons een aantal gebouwen en routes onderzocht. De volgende routes zijn in beeld gebracht: Willemshaven-Waddenpromenade, parkeerlocatie Spoorstraat naar binnenstad, van station Harlingen naar Binnenstad en vanuit Willemshaven naar Grote Bredeplaats. Verder is de toegankelijkheid van de pendelbus en haltevoorzieningen ten behoeve van onze eilandgasten onder de loep genomen en is de toegankelijkheid van het strand onderzocht. De komende

periode zullen we waar mogelijk voorgestelde aanpassingen doorvoeren waarbij we eerst kijken naar de toegankelijkheid van het strand.

Speerpunt 2

Een goede bereikbaarheid van de stad en dorpen

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

We hebben de bereikbaarheid van de Koningin Wilhelminastraat, Prinses Margrietstraat en Koningin Julianastraat verbeterd.

Vanwege werkzaamheden lag er tijdelijke bestrating welke nu vervangen is door een complete herinrichting. Hierdoor is met name de bereikbaarheid verbeterd bij de RSG Simon Vestdijk voor zowel auto's als voor fietsers.

Speerpunt 3

Een evenwichtig en gebruiksvriendelijk parkeeraanbod afgestemd op de functies wonen, winkelen, werken, recreëren en eilandbezoek waarbij de leefbaarheid van de stad en dorpen gewaarborgd is.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

We hebben de jaarlijkse monitoring straatparkeren uitgevoerd op basis van het rapport "Monitoring straatparkeren 2021-2025". We hebben verschillende parkeerdrukmetingen in de binnenstad uitgevoerd zowel in de late avond door de week (i.v.m. parkeerruimte voor bewoners) als ook in en rond het kernwinkelgebied op zaterdagmiddag. Door de week in de avond is de bezettingsgraad in de het hart van de binnenstad rond de 80%. Het Havenkwartier ligt dan rond de 70% en het oostelijk deel van de binnenstad zo tussen de 60 a 70%. Op de zaterdagmiddag zit het kern winkelgebied op bijna 80% (en ruim 60% bij een eerste meting). Het Noorderkwartier zit op zaterdagmiddag dan niet boven de 50%.

We zijn gestart met de voorbereiding voor de ombouw van onze parkeerautomaten waardoor we in het vervolg nog meer inzicht krijgen in het straatparkeren.

In 2022 hebben we het privaat parkeren voor de eilanden en bruine vloot geëvalueerd. De waardering van de parkeerders voor het parkeren en de pendeldienst is hoog, er is behoefte aan laadpunten en de beschikbare parkeercapaciteit is voldoende. Alleen bij grote evenementen op de Waddeneilanden ontstaat er een tekort. Hiervoor kijken we naar de mogelijkheid van een overloop parkeerterrein.

Ook zijn we in de loop van 2022 begonnen met het opstellen van een inrichtingsplan voor P1, P2 en P3. Naast uiteraard een logische indeling en bereikbaarheid van de parkeerplaatsen kijken we ook naar een alternatieve ontsluiting. Deze nieuwe directe ontsluiting, direct vanaf de Zuidwalweg, heeft uiteraard tot doel de eilandtoerist beter te bedienen. Maar ook proberen we op deze wijze onnodig verkeer door de route Westerzeedijk-Havenweg-Havenplein-Prinsenstraat te beperken. Ook kijken we nadrukkelijk naar klimaatadaptieve maatregelen en de mogelijkheden om zonnepanelen te plaatsen.

Voor wat betreft het onderzoek naar parkeerruimte aan de randen van het stadshart is allereerst gekeken naar de oostzijde van de binnenstad. Daar zijn weinig mogelijkheden om op enige schaal voertuigen te parkeren. De voormalige Rentex locatie is daarbij in beeld geweest. Na uitvoerig onderzoek, in overleg met de eigenaren, zijn vooralsnog de mogelijkheden daar te beperkt. Het pand is (deels) een gemeentelijk monument, er is sprake van vervuiling, de ontsluiting gaat vlak langs een basisschool en het aantal te realiseren parkeerplaatsen is beperkt. In de ontwikkelingen met betrekking tot de Westerzeedijk zou een integrale parkeervoorziening voor verschillende doelgroepen, waaronder de gasten van de Bruine Vloot, een oplossing kunnen bieden.

Speerpunt 4

Een klimaatbestendige inrichting van de Openbare ruimte

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Het proces om te komen tot een klimaatbestendige inrichting is niet van vandaag op morgen te realiseren. De doelstelling is om de gemeente Harlingen voor 2050 klimaatbestendig in te richten. Dit willen we realiseren door jaarlijks bij alle projecten het aspect klimaatadaptatie mee te nemen en kansen te benutten

als die zich voordoen. Daarnaast willen we de bewoners ook stimuleren om klimaatbestendige maatregelen uit te voeren.

In 2022 zijn o.a. onderstaande klimaatbestendige maatregelen uitgevoerd:

- aanleg wadi in Plan Zuid;
- aanleg extra groenvakken in Prins Clausstraat (achter terrein Bouwvereniging);
- aanleg groene parkeerstrook Troelstrastraat;
- aanleg grotere boomspiegels Rozengracht;
- bewoners met subsidies gestimuleerd om klimaatbestendige maatregelen uit te voeren zoals aanleg groene daken, aanleg extra regenwateropvang en vergroenen van tuinen.

Harlinger indicatoren programma 3

Wegen

Indicator	omschrijving	2020	2021	2022
Onderhoudsniveau wegen	Het bedrag aan achterstallig onderhoud per m2 areaal	€ 1,58	€ 2,44	€ 2,30

Financiën programma 3

x € 1.000	begroting voor wijn.	begroting na wijn.	rekening 2022	saldo
Lasten	8.536	8.368	8.206	162
Baten	5.291	6.169	6.279	110
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-3.245	-2.199	-1.927	272

PROGRAMMA 4 ECONOMIE

Wethouder Paul Schoute

Speerpunten	
1	Zorgen voor meer werkgelegenheid en een goed vestigingsklimaat voor bedrijven.
2	Bevordering toerisme
3	Actief sturen op samenwerking in het Waddengebied

Speerpunt 1

Zorgen voor meer werkgelegenheid en een goed vestigingsklimaat voor bedrijven.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Er zijn afgelopen jaar verschillende bestuurlijke overleggen met Ondernemend Harlingen georganiseerd. In het begin van 2022 nog digitaal, later al snel weer fysiek. Met name de toekomst van het ondernemersfonds in de binnenstad is onderwerp van gesprek geweest, waarbij er gezamenlijk naar een toekomstbestendige oplossing gezocht wordt.

De bezoeken aan bedrijven met de wethouder van Economische Zaken zijn in 2022 weer opgepakt. Doel van deze bedrijfsbezoeken is om kennis met elkaar te maken, maar ook om na te gaan of we de bedrijven ergens mee van dienst kunnen zijn/ onze dienstverlening in algemene zin kunnen verbeteren. De wethouder is daarbij bijgestaan door de bedrijvencontactfunctionaris en de accountmanager Integraal Team Participatie.

Vanuit de gemeente zijn de bijeenkomsten van de ondernemersverenigingen bijgewoond door een bestuurder en/ of de bedrijvencontactfunctionaris van de gemeente. Via stichting Marktbeheer lopen de formele contacten met de warenmarkt en in 2022 is er een start gemaakt met een aantal verbeteringen. Denk daarbij aan bebording, meer marktkramen en het weglaten van niet benodigde auto's/ materieel van de marktkooplui.

De city- marketeer is vanuit het vakgebied economische zaken, samen met de ondernemers, doorgedaan met de marketing van de stad. Daarbij wordt ingezet op Harlingen als een stad waar het goed wonen, werken en recreëren is. Onderdeel hiervan is het opstellen van een strategisch citymarketingplan. In 2022 hebben wij hier een start mee gemaakt, door samen met inwoners en belanghebbenden de

aanknopingspunten op te halen voor het op te stellen plan. Daar waar mogelijk is er in regionaal verband samengewerkt vanuit de programmalijnen vanuit het sociaaleconomisch actieprogramma.

De gemeente Harlingen heeft een subsidie vanuit de provincie toegekend gekregen voor een tijdelijke aanstelling van een citymanager. Deze heeft zich in 2022 bezig gehouden met het verbeteren van de presentatie van de winkels en de beeldkwaliteit in de binnenstad. Evenals het verbeteren van de inrichting, een compacter centrum en het tegengaan van leegstand.

Het Participatie Accelaratie Collectief (PAC) groeit gestaag. Veel werkgevers zijn inmiddels benaderd. Echter, door de economische uitdagingen van nu wordt de keuze om mee te doen vaak uitgesteld.

Toch zijn onder andere Pastiel, Doeksen, Westcord en Spaansen BV inmiddels toegetreden tot het collectief. De arbeidspool met stille reserves is inmiddels operationeel en verschillende langdurige werkzoekenden zijn onder de aandacht gebracht bij de deelnemers van het PAC en de bedrijven die actief onderdeel zijn van het economisch actieprogramma. Dit betreft dan voornamelijk de bedrijven in de Maritieme sector.

Het construct open-hiring wordt ingezet maar vooralsnog op een zeer experimentele basis, want dit vergt nogal een andere manier van denken voor alle betrokken partijen. Deze methode wordt continu bijgesteld in overleg met de betrokken werkgevers. Het streven voor 2023 is om op een selectieve groep van 10 betrokken en actieve sociale werkgevers te komen, om verder vorm te geven aan dit collectief.

In het convenant bedrijventerreinen uit 2020 is aangegeven dat het bedrijventerrein Oostpoort kan worden uitgebreid met 10 hectaren. Bij het afsluiten van dit convenant was al bekend dat er in 2021 een nieuwe prognose opgesteld zou worden en dat het convenant naar aanleiding daarvan herijkt diende te worden. Deze nieuwe prognose geeft aan dat er in de toekomst meer behoefte aan bedrijventerrein zal zijn. In 2022 hebben er onderhandelingen met de regio en de provincie plaatsgevonden. Dit heeft er in geresulteerd dat Oostpoort met 4 hectare additioneel aangelegd mag gaan worden. In totaal betekent dit dat op Oostpoort III 14 hectare kan worden uitgegeven. Het bestaande regionale

convenant is aangevuld met een addendum die loopt tot en met 2035. Er zal in 2024 hoogstwaarschijnlijk weer een herijking op de prognose komen. De vier extra hectaren kunnen nog meegenomen in de bestemmingsplanprocedure voor Oostpoort 3. Hierdoor worden ook de 4 extra hectaren veiliggesteld en hoeft er in de toekomst niet nog apart een procedure doorlopen te worden. Met het convenant en de addendum heeft de gemeente Harlingen voldoende hectaren aan bedrijventerrein tot en met 2035.

Oostpoort III wordt aangelegd en geëxploiteerd door de Exploitatiemaatschappij Oostpoort Harlingen BV. Naast de bestemmingsplan procedure is er in 2022 ook gewerkt aan het opstellen van een anterieure overeenkomst. Eventuele kosten die worden gemaakt voor het verbeteren/ veiliger maken van de Fahrenheitstraat worden meegenomen in de anterieure overeenkomst. Daarnaast is economische zaken betrokken bij het omgevingsplan voor Koningsbuurt en Oostpoort. Het nieuwe bestemmingsplan zal hierin meegenomen worden.

In breder verband is economische zaken, in het kader van de werkgelegenheid en een goed vestigingsklimaat, aangehaakt bij meerdere onderwerpen zoals de Omgevingswet, Omgevingsvisie en de werkgroep ondermijning/ veilige havens.

Het Sociaal-economisch Actieplan omvat een periode van 10 jaar. Daarnaast is er een uitvoeringsplan geschreven voor een opbouw- en startfase in 2022/ 2023. In 2022 is er gewerkt aan de opbouw en ontwikkeling van de werk- en projectorganisatie en de governance (met vaststelling van de Samenwerkingsovereenkomst en het bestuursreglement). Ook is er vorm gegeven aan het programmateam en de bestuurstafel. Samen met de betrokken partijen is zijn de verschillende businesscases verkend, opstart, georganiseerd en geprioriteerd.

Programmalijn 1: Innovatie en Ondernemerschap.

Omdat de maritieme sector en de agrofood-sector in het SEAP belangrijke speerpunten zijn, is inmiddels onder regie van het projectteam een kwartiermaker voor de maritieme sector actief.

Door de campagne 'kom aan boord' wordt het imago van de maritieme sector versterkt.

Hierbij wordt samengewerkt met Omrop Fryslân, de Hûnekoep, VMBO-, MBO- en

HBO-opleidingen en vele maritieme maakbedrijven in Fryslân. Ging de opzet eerst uit naar ons gebied Noordwest-Friesland, inmiddels realiseren de partijen zich dat deze pr-activiteit een veel bredere dekking zou moeten hebben. Zo trekt het al nationale aandacht als mogelijke effectieve methode die ook in andere regio's gebruikt kan worden.

Daarnaast is er een de BBL (beroepsbegeleidende leerweg)-carrousel in Noordwest-Friesland opgezet. Een BBL carrousel is een opleidingsprogramma waarin deelnemers tijdens hun BBL-opleiding circuleren tussen verschillende opdrachtgevers in de maritieme sector. Ook de zij-instroom via het sociaal domein is daarbij meegenomen.

Voor de agrofood hub is als kwartiermaker Ynbusiness ingeschakeld. Inmiddels zijn er sector breed gesprekken gevoerd en wordt er gesproken over een drietal innovatietafels. Een innovatietafel over de korte keten landbouw, één over duurzame gewasbescherming en een tafel voor een versterking van het agrarisch onderwijs.

Programmalijn 2: Onderwijs en arbeidsmarkt

Voor het programma "Leren en Werken in je eigen Regio" zijn er verschillende oriëntatie-en contact/ontmoetings-evenementen tussen leerlingen en bedrijven georganiseerd. Ook zijn er stages en opleidingsplekken voor leerlingen bij lokale bedrijven gefaciliteerd en begeleid.

Het bedrijfsleven wordt meer betrokken bij het beroepsonderwijs. Allemaal met het doel om leerlingen te koppelen aan bedrijven en vacatures in de eigen regio. Een vooropgezette kalender geeft duidelijkheid voor alle partijen.

Programmalijn 3: Versterken woon- en vestigingsklimaat

De gezamenlijke ambitie van de regio is om Harlingen en Waadhoeke nationaal en internationaal op de kaart te zetten. Met input van bewoners uit Noordwest en een denkgroep is nagedacht over een herkenbaar verhaal van de regio, wat we willen zijn en wat we willen uitstralen, waar is onze regio uniek in. Dit proces heeft geresulteerd in een herkenbaar verhaal en een kenmerkende huisstijl: Het Goud van Noordwest.

Programmaliijn 4: Slimmer samenwerken

Het kabinet heeft per kamerbrief aangekondigd dat dit najaar Regio Deals kunnen worden ingediend bij het Rijk. Een Regio Deal is een samenwerking tussen Rijk en regio om de brede welvaart van de regio te versterken. In 2022 heeft de gemeente Harlingen samen met de gemeenten Waadhoeke en het agrarisch deel van Leeuwarden, de Provincie en het Wetterskip een aanvraag gedaan bij het rijk op het gebied van Brede Welvaart. In het eerste kwartaal van 2023 hebben wij te horen gekregen dat wij in aanmerking komen voor het verder uitwerken van deze Deal, met de bedoeling in samenwerking met het Rijk, een deal te sluiten die gaat leiden tot een subsidietoekenning vanuit het Rijk.

Speerpunt 2

Bevordering toerisme

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2022 hebben we opnieuw hard gewerkt aan onze ambities op gebied van toerisme. Zo is er, net als voorgaande jaren, uitvoering gegeven aan de citymarketing Harlingen Welkom aan Zee om Harlingen als toeristisch-recreatieve bestemming beter op de kaart te zetten binnen de provincie en daarbuiten. Onze inzet hierop, via de verschillende campagnes, zorgde ervoor dat het verkeer op bezoekerswebsite met 130% toenam (ten opzichte van een jaar eerder) naar ruim 200.000 unieke bezoekers. Daarbij is de (online) informatievoorziening aan de bezoekers van Harlingen verder verbeterd.

Ook de openbare ruimte hebben we in 2022 mooi aangekleed. Zo zijn er nieuwe informatiepanelen ontwikkeld, werden er vlaggenmasten met banieren geplaatst bij de belangrijkste invalswegen, en zijn er banners opgehangen onder de bruggen in Harlingen. Daarnaast is met de uitvoering van de lokale citymarketing goed aangesloten op The Tall Ships Harlingen 2022. Ook is in samenwerking met het Toeristisch Informatiepunt hard gewerkt aan de realisatie van nieuw toeristisch-recreatief aanbod. De nieuwe beeldenroute is hier een mooi voorbeeld van. Buiten de ontwikkelingen op gebied van citymarketing Harlingen Welkom aan Zee, is de gemeente Harlingen aan de slag gegaan met het verbeteren van de verblijfskwaliteit in het centrum van Harlingen. Samen met Ondernemend Harlingen is een plan gemaakt om een aantal acties (voornamelijk laaghangend

fruit) uit te voeren. Inmiddels zijn de verschillende (mobiliteits)maatregelen uitgevoerd. Denk hierbij aan het verbeteren van het parkeervergunningenbeleid, het invoeren van venstertijden voor laden en lossen en het beter bewegwijzeren van het dagparkeren aan de randen van centrum.

Steeds meer reders hebben Harlingen weten te vinden en te waarderen. Harlingen wordt gezien als één van de onontdekte bestemmingen, gasten zijn onder de indruk van de historische binnenstad en de ligging van Harlingen aan de Waddenzee. De ingeslagen weg met betrekking tot het promoten van Harlingen heeft zijn vruchten afgeworpen en we zetten deze ook voort.

Verder is er ingezet op het ontwikkelen van de watersport in Harlingen. De havenvisie is aangenomen en voor de uitwerking ervan zetten wij een opdracht uit. Deze opdracht omvat ook het ligplaatsenbeleid in de maatschappelijke havens. Ook zijn we nauw aangehaakt bij het Fries Programma Waddenkust, waarbij we ons inzetten op verbinding tussen ondernemers en uniformiteit in recreatieve voorzieningen evenals het behoud van ruimtelijke kwaliteit van alle ontwikkelingen langs de Waddenkust.

We hebben ons aangesloten bij de regio Deal Noordwest Fryslân, waarin ook toeristische kansen (recreatie rondom het water en beleving van het Waddengebied) zijn opgenomen. Niet geheel onbelangrijk is de integratie met het beleidsveld cultuur. Een gezamenlijk programma draagt bij aan de verbinding van cultuur en toerisme door het ontwikkelen van nieuwe projecten en producten, en er wordt gewerkt aan arrangementen.

Het project Brede Welvaart wordt in Noordwest-Fryslân verband uitgevoerd en levert informatie op voor verschillende beleidsvelden. Vanuit het project wordt er namelijk elk jaar een monitor uitgevoerd die de regionale situatie in beeld brengt ten aanzien van 'Brede Welvaart'. Naast deze monitor wordt er ook elk jaar een ander relevant thema uitgediept. In 2022 is het thema gezondheid nader uitgewerkt, dat heeft geresulteerd in het rapport 'Breed gezondheidsbeleid in Noordwest-Fryslân'.

Uitgangspunt van het onderzoek is de vraag: hoe kunnen we de brede welvaartsbenadering toepassen bij het maken van nieuw gemeentelijk gezondheidsbeleid? Het zoekproces, waarbij ook het concept van positieve

gezondheid is betrokken, heeft geresulteerd in een toepasbaar 'instrument' voor gemeenten dat helpt bij het maken van beleidsmatige keuzes. Middels het invullen van een uitgebreid schema worden linken gelegd tussen verschillende beleidsvelden, waar voorheen nog meer afzonderlijk naar gekeken werd.

Regionaal heeft de gemeente Harlingen verder gewerkt aan haar gemeenschappelijke (toeristische) ambities. Zo is de eerste fase van het project 'Op Paad lâns it Waad' de uitvoering ingegaan en is er een Toeristisch Overstappunt (TOP) bij de Westerzeedijk geplaatst in Harlingen. Daarnaast is er vanuit het beleidsveld Recreatie & Toerisme veel input geleverd voor zowel regionale als provinciale projecten. Denk hierbij aan de gebruiksvisie waterrecreatie en de uitwerking van het Fries camperkader.

De toeristische visie Harlingen 2018-2022 liep afgelopen jaar af, wat betekent dat 2022 het laatste jaar van de looptijd van de huidige visie was. In 2022 is daarom ook een start gemaakt met het verzamelen van informatie voor het nieuwe beleid. Er is bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar de toeristische informatievoorziening in Harlingen, de marktruimte logiesaccommodaties en er is een start gemaakt met het opstellen van een strategisch citymarketingplan.

Speerpunt 3

Actief sturen op samenwerking in het Waddengebied

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

De afgelopen jaren hebben het Rijk en de regio samengewerkt aan het tot stand komen van de Gebiedsagenda Wadden 2050. Hierin wordt het beleid en beheer van de Waddenzee en het Waddengebied beschreven en deze agenda is in 2021 vastgesteld. In 2022 is deze agenda verder uitgewerkt tot een Uitvoeringsprogramma.

De gemeente Harlingen is trekker van Uitvoeringsprogramma 14, Integrale Maritieme Havenontwikkeling. Hierin werken wij samen met de vijf Waddenzeekusthavens aan een programma ter versterking van de Waddenzeehavens. Het gaat om Den Helder, Den Oever, Lauwersoog, Eemsdelta/Delfzijl en Harlingen. Met deze vijf gemeenten hebben we een proces- en projectleider aangesteld, die deels door het IKW

(Investeringskader Waddengebied) wordt gefinancierd. De proces- en projectleider begeleidt dit uitvoeringsprogramma naar een gezamenlijke IKW subsidieaanvraag en naar het gereed maken voor uitvoering van de verschillende projecten. Hiermee behartigen wij de belangen van Harlingen als zeehavenstad in samenhang met de andere havens.

Bij de aanvraag van de Regio Deal NoordWest is afstemming gezocht met de aanvragers van de Regio Deal van de Waddeneilanden, zodat er sprake is van een aanvullende, maar wel gebiedseigen aanvraag.

Met ons Havenbedrijf Port of Harlingen trekt de gemeente samen op inzake baggerbelangen in de Waddenzee en in de haven zelf. Port of Harlingen wordt actief betrokken binnen Programma Harlingen. De gemeente gebruikt haar positie als aandeelhouder om actief te sturen op doelen zoals bereikbaarheid, duurzaamheid en werkgelegenheid.

Harlinger indicatoren programma 4

Toerisme

Indicator	2019	2020	2021	2022
Aantal overnachtingen B&B en verblijven	30.901	24.103	31.229	37.119
Aantal overnachtingen in hotels	35.404	43.182	41.609	44.889
Aantal overnachtingen campings en overig	43.575	31.358	33.058	37.576
Totaal aantal overnachtingen	109.880	98.643	105.896	119.584

Indicator	2019	2020	2021	2022
Aantal rivier- en zeecruises	43	22	24	78 **

***78 calls waarvan 2 zeecruise calls en 9 niet betalende hospitaalschepen. De overige schepen zijn riviercruises*

Economie

Indicator	2019	2020	2021	2022
Leegstaande winkelpanden in de binnenstad	25	22	23	18

Bron: Locatus online

Jaarstukken 2022
gemeente Harlingen

Algemene indicatoren programma 4

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Functiemenging*	%	CBS/BAG/LISA 2021	47,3%	48,9%
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1000 inwo- ners in de leeftijd van 15 t/m 65 jaar	LISA 2021	167,8	172,1

* Deze indicator weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen (0% is alleen werken en 100% is alleen wonen)

Bron: waarstaatjegemeente, dashboard besluit begroting en verantwoording

Financiën programma 4

x € 1.000	begroting voor wijn.	begroting na wijn.	rekening 2022	saldo
Lasten	699	962	861	101
Baten	205	293	513	220
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-495	-669	-348	321

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS

Wethouder Hendrik Sijtsma

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS

Speerpunten	
1	Kinderen van Harlingen in hun ontwikkeling ondersteunen door goed, gezond en passend onderwijs te bieden.
2	Bestrijden van laaggeletterdheid.

Toelichting nieuw beleid in 2022

Bijdrage herinrichting schoolpleinen

De uitbetaling van de bijdrage aan de herinrichting van schoolpleinen is nog niet uitgevoerd. De scholen zijn gevraagd om duidelijk te maken welke acties zij hebben uitgevoerd. Uitbetaling volgt spoedig.

Speerpunt 1

Kinderen van Harlingen in hun ontwikkeling ondersteunen door goed, gezond en passend onderwijs te bieden.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

De Prins Johan Frisoschool heeft in 2022 een aangepast ventilatiesysteem gekregen. Dit is tot stand gekomen door bekostiging vanuit het Rijk, de gemeente en het schoolbestuur. Alle scholen worden nu geventileerd op het niveau waarop het rijk dit graag wil.

Voorts hebben in samenspraak met alle schoolbesturen alle Oekraïense kinderen die zich in Harlingen hebben gevestigd een goede leerplek gekregen. Inmiddels zijn we driekwart jaar verder en zitten alle kinderen nu op de juiste plek. Een groot deel zit tijdelijk op een school voor nieuwkomers in Sneek of Leeuwarden. Zodra zij de Nederlandse taal voldoende vaardig zijn, vervolgen zij hun schoolcarrière op een reguliere school. Het vervoer voor kinderen naar basisscholen (taalschool) in Sneek, Leeuwarden of eventueel St. Annaparochie wordt door de gemeente bekostigd. Dit brengt hogere lasten voor het leerlingenvervoer met zich mee.

Alle scholen hebben een VVE-aanbod (voor- en vroegschoolse educatie) van 16 uur voor de doelgroep peuters. Voor de allerlaagste inkomens is peuteropvang / VVE gratis. De VVE-peuters worden beter en vaker ondersteund waardoor mogelijke achterstanden bij aanvang op de basisscholen zoveel mogelijk worden beperkt. In 2022 is er een VVE-monitor Fryslân breed ontwikkeld.

Voor de peuterplus is er een zomeraanbod gecreëerd omdat 6 weken niet naar de peuterplus feitelijk een te lange periode was voor deze categorie peuters. Om dit te ondervangen is de vakantie voor hen verkort. De peuterplus is goed bezocht en leidt tot minder doorverwijzing jeugdzorg. Daarnaast hoeven deze kinderen niet naar Leeuwarden te reizen waardoor ouders minder snel afhaken. Alle IKC's hebben een bijdrage voor de bekostiging van een HBO-coach ontvangen. Ook is er een eerste aanzet gegeven voor de besteding van de NPO (Nationaal Plan Onderwijs) -gelden in samenwerking met de scholen. Er is een naschools aanbod gecreëerd (voor 2 jaar, gefinancierd vanuit NPO gelden) Voor alle kinderen in Harlingen gericht op sport, cultuur en muziek.

In 2022 heeft het jongerenwerk heeft diverse voorlichtingen gegeven op het gebied van middelengebruik, discriminatie, sexting, cybercrime, suïcide preventie en seksuele diversiteit.

In 2022 wordt in de gehele leerplichtregio gewerkt met de methodische aanpak schoolverzuim (MAS).

Voorts is in 2022 de verkeersluwe campus gerealiseerd rondom de Julianastraat. Deze campus is ontwikkeld samen met de RSG Simon Vestdijk en de buurtbewoners.

Tot slot is het leerlingenvervoer in 2022 voor het eerst aanbesteed met het WMO-vervoer in de Noordwest-regio. Zowel het leerlingenvervoer van Harlingen als Waadhoeke zijn hierin ondergebracht. Hierdoor was een efficiëncyslag te maken. De nieuwe vervoerder verzorgt vanaf augustus 2022 naar tevredenheid het leerlingenvervoer.

Speerpunt 2

Bestrijden van laaggeletterdheid

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Wij hebben taaltrajecten en cursussen digitale vaardigheden in het Digi-Taalhuis (DTH) aangeboden.

Er zijn ook taalactiviteiten opgestart zoals een Taalkuier. Wandelen en tijdens de wandeling praten over alles wat je onderweg tegenkomt. Er is een Taalcafé, hier oefen je met Nederlands spreken. Ten tijde van de lockdown zijn online woordspelletjes aangeboden.

Verder is er gezorgd dat laaggeletterdheid wordt herkend door professionals (bijvoorbeeld medewerkers Gebiedsteam). Dit is gedaan door trainingen aan te bieden zoals 'herkennen en doorverwijzen' van laaggeletterden en de online training 'kennissessie voor nieuwe profs'.

Daarnaast is er bekendheid gegeven aan het onderwerp Laaggeletterdheid (voor de doelgroep is dit met logo's). Via flyers, aanmeldformulier op de site www.allesisteleren.nl en via de krant en social media.

De goede samenwerking met onze ketenpartners is voortgezet. Met deze goede samenwerking zorgen wij met elkaar dat laaggeletterdheid effectief wordt aangepakt.

Harlinger indicatoren Programma 5

Onderwijs

Deelname in de voorschoolse opvang	Totaal deelname 2020	T.o.v. totaal bereik in %	Totaal deelname 2021	T.o.v. totaal bereik in %	Totaal deelname 2022	T.o.v. totaal bereik in %
Aantal peuters 2 jaar	101	90%	98	89%	113	81%
Aantal peuters 3 jaar	103	64%	96	87%	120	82%

Algemene indicatoren programma 5

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Absoluut verzuim*	Aantal per 1000 leerlingen	DUO 2021	6,2	2,9
Relatief verzuim**	Aantal per 1000 leerlingen	DUO 2021	13	14
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startclassificatie	% deelnemers van het VO en MBO onderwijs	DUO 2021	1,7%	1,5%

*Het aantal leerlingen dat niet staat ingeschreven op een school

**Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven maar ongeoorloofd afwezig is

Bron: waarstaatjegemeente, dashboard besluit begroting en verantwoording

Financiën programma 5

x € 1.000	begroting voor wiz.	begroting na wiz.	rekening 2022	saldo
Lasten	2.219	2.782	2.448	334
Baten	448	783	743	-41
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-1.771	-1.999	-1.705	294

PROGRAMMA 6 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Wethouders Hendrik Sijtsma, Erik de Groot en Paul Schoute

Speerpunten	
1	Bijdrage leveren aan het cultureel klimaat voor de eigen inwoners en bezoekers.
2	Een (bestaande) voorziening geschikt maken voor culturele (podium) evenementen (tot ca. 250 personen als alternatief voor Trebol.
3	De educatiefunctie van museum Het Hannemahuis wordt structureel ingevuld.
4	Ontwikkelen van het Westerzeegebied tot een aantrekkelijk en recreatief gebied voor zowel Harlingers als toeristen
5	Vanuit actuele vraagstukken en samen met betrokken partners het cultureel erfgoed van Harlingen toekomst geven.
6	We blijven sporten en bewegen stimuleren.

Toelichting nieuw beleid in 2022

Revitalisering bomen Rozengracht, Schritsen, Brouwersstraat en Zuiderhaven

In het voorjaar 2022 is gestart met het revitaliseren van de bomen aan de Rozengracht, Schritsen, Brouwersstraat en Zuiderhaven. In de eerste fase zijn 33 boomplantplaatsen aan de Rozengracht, Brouwersstraat en de Schritsen geïnspecteerd. Vervolgens zijn in het najaar aan de rozengracht 20 bomen gekapt en is de gehele plantplaats voorzien van bomengranulaat. Hierbij is de bestrating in de parkeerstrook verwijderd en het zand vervangen met bomengranulaat. Daarbij is een kunststof scherm aangebracht tussen het wegdeel (daar waar de kabels en leidingen liggen) en het nieuwe plantvak. Dit om te voorkomen dat de wortels en de kabels en leidingen met elkaar in conflict komen bij renovatiewerkzaamheden aan de kabels en leidingen. Vervolgens is de bestrating weer aangebracht met ruimere boomspiegels. In deze boomspiegels word in het voorjaar 2023 nieuwe bomen met beplanting aangebracht.

Uitbreiding Waddenhal met 2 zaaldelen

In 2022 is de directe uitvoering van dit onderdeel in de wachtkamer gezet. De maatschappij ziet er anders uit na Corona, de energiecrisis en de sterk oplopende bouwkosten. Er wordt een capaciteitscheck gedaan. Daarnaast wordt de nieuwe kustvisie opgemaakt. Omdat de Waddenhal midden in het ontwikkelingsgebied ligt wordt gewacht op deze kustvisie om zo het gebied integraal te kunnen ontwikkelen.

Vervangen vloer bordes zwembad

Een deel van het budget is ingezet om reparaties uit te voeren. De exacte oorzaak

is nog niet gevonden. De definitieve afhandeling wordt in 2023 verwacht.

Speerpunt 1

Bijdrage leveren aan het cultureel klimaat voor de eigen inwoners en bezoekers

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2022 heeft de rol van het kunst en cultuuraanbod een belangrijke stap gezet. De vraag vanuit de samenleving is veranderd, mede als gevolg van Covid-19. De gemeente heeft ingespeeld op de (veranderende) behoeften en actief informatie bij de inwoners opgehaald. Daarnaast heeft ze bestaande maar ook nieuwe culturele activiteiten ondersteund, die het imago van Harlingen als culturele stad, ondersteunen.

In het eerste kwartaal van 2022 moesten er vanwege coronamaatregelen nog culturele activiteiten worden afgelast of uitgesteld, zoals het Sint Nicolaasprookje dat geprogrammeerd stond in maart. Maar gelukkig kwam vanaf het tweede kwartaal een einde aan alle beperkende maatregelen en kon er weer volop opgetreden, gerepeteerd en georganiseerd worden in het culturele veld.

In februari 2022 heeft de gemeenteraad de Kunst- en Cultuurvisie vastgesteld. Voortbordurend daarop is de rest van het jaar hard gewerkt aan de nieuwe cultuurnota, waarin de visie werd uitgewerkt tot beleid. De raad heeft de cultuurnota Harlingen 2022-2028 vastgesteld in januari 2023.

Voor het eerste jaar kon in 2022 aanspraak gemaakt worden op het Roel Sluiterfonds, dat beheerd wordt door het Prins Bernard Cultuurfonds. Uit het fonds, dat in beginsel bedoeld is voor culturele activiteiten in de gemeente Harlingen, zijn in 2022 in totaal 5 bijdragen toegekend voor onder andere de Atelierroute Harlingen en de tentoonstelling WadtKunst.

De gemeente heeft Seewyn Kunsteducatie als aanbieder van lange muziektrajecten op de scholen ondersteund. Het gaat hierbij om co-teaching met een methode, AMV op de basisschool, Instrumenten in de klas, Bewegen op Muziek, de vakleerkracht en een eigen schoolkoor. Het aantal leerlingen dat op deze manier structureel met muziek in aanraking komt, is in 2022 toegenomen.

In mei 2022 is tijdens de tweede editie van het Literair Festival Harlingen de Anton Wachterprijs, de tweejaarlijkse prijs voor het beste prozadebuut, uitgereikt aan Simone Atangana Bekono voor haar debuutroman 'Confrontaties'. Het Literair Festival werd georganiseerd door de bibliotheek, het Hannemahuis en Van der Velde.

In april 2022 is het reizende kunstwerk CatchFish voor een jaar geïnstalleerd op de Nieuwe Willemskade. Een aansprekend voorbeeld van hoe door kunst- en cultuur aandacht gevraagd kan worden voor milieuproblematiek. Onverwachte 'bijvangst': de CatchFish is bij vele bezoekers en inwoners van Harlingen populair gebleken om een selfie bij te maken.

Het jaar 2022 was, na twee corona jaren, een jaar waarin de bibliotheek weer het hele jaar geopend was. Het duurde echter wel even voordat de bezoekers de bibliotheek weer vonden, het eerste half jaar was rustiger dan we gewend waren. Echter de digitale spreekuren en de activiteiten, met name voor kinderen, werden weer goed bezocht.

De uitleencijfers zijn na deze coronaperiode weer de goede kant op gegaan, maar zijn nog niet op het niveau van 2019. De uitleencijfers van de e-books en luisterboeken zijn hierin nog niet meegenomen (deze worden nog door de Koninklijke Bibliotheek op gemeenteniveau aangeleverd). Hier zit over het hele collectief van de Bibliotheken Noord Fryslân een stevige groei in. In 2022 is het Digi-Taalhuis in de bibliotheek van Harlingen, als eerste locatie in Friesland, gecertificeerd.

Speerpunt 2

Een (bestaande) voorziening geschikt maken voor culturele (podium) evenementen (tot ca. 250 personen) als alternatief voor Trebol

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2021 heeft het college besloten dat niet de Waddenhal maar het entrepotgebouw het meest geschikt is om uit te bouwen tot dé culturele locatie van Harlingen. In 2022 heeft het college diverse voorbereidende activiteiten uitgevoerd.

Er is een programma van eisen opgesteld, op basis van een optimale en zo breed mogelijke inzet van het gebouw. Aan de hand van dit programma van eisen zullen de vereiste aanpassingen van het gebouw worden uitgevoerd, opdat in alle seizoenen het gebouw optimaal ingezet kan worden en ook zo breed

mogelijk benut voor culturele- en verhuurevents. Bij de opstelling van het programma van eisen zijn externe partijen uit de sectoren recreatie en toerisme, economie en cultuur betrokken.

Verder is er een verkenning ingezet naar de verschillende opties om te komen tot een goed en eenduidig beheer van het gebouw, waarbij de mogelijkheid wordt meegenomen om dit beheer onderdeel te laten uitmaken van een gemeentebreed beheer van gemeentelijke gebouwen. Een onderzoek naar exploitatiekansen maakt deel uit van de verkenning naar de beheermogelijkheden van het gebouw.

Speerpunt 3

De educatiefunctie van museum Het Hannemahuis wordt structureel ingevuld

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Ook in 2022 was de educatieve functie van het museum onderdeel van het lokaal onderwijsbeleid van de gemeente. De educatief medewerker was een belangrijke schakel in de verbinding van het expositiebeleid van het Hannemahuis met het onderwijscurriculum van de scholen. Door de educatieve ondersteuning is maximaal nut en rendement behaald uit de exposities en zijn deze toegankelijker voor een breder en ook jonger publiek.

Afgelopen jaar hebben kinderen de weg naar het museum gevonden. Schoolkinderen zijn op bezoek geweest. Peuters uit een kinderdagverblijf hebben kunnen speuren wat je in het Hannemahuis kunt vinden. Om de belangrijke brug te slaan tussen het Harlinger onderwijs en andere jeugdige bezoekers en het gemeentemuseum het Hannemahuis zijn in 2022 diverse zaken gerealiseerd. In de voorjaarsvakantie is een project uitgeprobeerd 'Verhalen van Vroeger'. Zes vrijwilligers die al gepensioneerd zijn, hebben verteld over de tijd dat zij jong waren. De opzet was heel geslaagd. Begin 2023 heeft het Hannemahuis hier de

vruchten van weten te plukken. 140 leerlingen van de Prins Johan Frisoschool zijn langs geweest om naar deze verhalen te luisteren in combinatie met het materiaal dat in het museum aanwezig is.

Met de actie “Help Pake en Beppe de vakantie door” konden de kinderen in de voorjaarsvakantie met hun opa en oma gratis naar het museum en konden ze de geuren van het Harlinger verleden ruiken. Ze hebben kunnen leren van de staande klokken en er was een gezamenlijk project met de bibliotheek en de boekhandel over sprookjes in combinatie met spreekwoorden over de tijd.

Ook is er in 2022 een project ontwikkeld in combinatie met de Vereniging Oud Harlingen en de stadsgidsen voor de leerlingen van groep 2 van de Maritieme Academie. Begin 2023 hebben 2 groepen het museum bezocht. Op school is het verhaal verteld van de negentiende-eeuwse kapitein Jan Holstein. Tevens is een bijdrage geleverd aan het gezamenlijke, educatieve product voor M6 (de zes samenwerkende musea in Nederland) in de vorm educatief materiaal en een audiotour voor volwassenen en kinderen.

Speerpunt 4

Ontwikkelen van Westerzeedijk tot een aantrekkelijk recreatief gebied voor zowel inwoner als bezoeker.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2019 zijn het schetsontwerp en de ontwikkelingsstrategie Westerzeedijk vastgesteld. Het doel is van het Westerzeedijkgebied een aantrekkelijk recreatief gebied te maken. In 2021 is de uitvoering van deelprojecten gestart, die in 2022 zijn opgeleverd.

In 2022 is het Balklandpark in gebruik genomen, evenals de beweegtoestellen en de stormbaan in het park. Door de bewoners is het Noordelijk deel van het park in nauwe samenwerking met de gemeente tot stand gekomen, waarin op basis van de principes van Le Roy en Permacultuur, de komende jaren een natuurlijke ontwikkeling een belangrijke bijdrage aan biodiversiteit wordt geleverd.

Met betrekking tot het haalbaarheidsonderzoek voor een havenzwembad is in 2022 geconstateerd dat dit niet haalbaar is op grond van milieutechnische-, financiële- en veiligheidsoverwegingen.

Het onderzoek naar de algen op het strand is ook in 2022 voortgezet door het uitbreiden van de proef met de pieren. Het jaar 2023 vormt het laatste onderzoeksjaar, waarna de resultaten en monsternames worden geëvalueerd, om te kijken hoe in Harlingen een aantrekkelijk strand kan worden behouden. Met datzelfde doel zijn ook weer succesvolle strandactiviteiten georganiseerd.

Speerpunt 5

Vanuit actuele vraagstukken en samen met betrokken partners het cultureel erfgoed van Harlingen toekomst geven

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Ons cultureel erfgoed draagt bij aan de identiteit en herkenbaarheid van onze gemeente. We zijn trots dat Harlingen een van de grootste monumentengemeenten van Nederland is. Samen met onze inwoners, cultuurhistorische verenigingen en andere partijen hebben we ook in 2022 zorggedragen voor een goede toekomst van ons gezamenlijk erfgoed. Op de website van Discover Harlingen, een initiatief van de gemeente, kunnen geïnteresseerden, inwoners en bezoekers kennismaken met het erfgoed van Harlingen tijdens rondwandelingen in de stad met het gebruik van QR codes. Er zijn routes te vinden over o.a. de historische stegen, muurschilderingen in Harlingen en het Struikelstenen.

We hebben ons in 2022 gericht op de aansluiting op de Omgevingswet en de borging van erfgoed in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan van Harlingen. Door de actieve deelname in de interne werkgroep Omgevingsvisie Harlingen krijgt erfgoed en de cultuurhistorie een prominente plek in de ontwikkeling van de nieuwe omgevingsvisie van Harlingen

De open Monumentendag kon weer als vanouds doorgaan in Harlingen. De organisatie was in handen van een samengestelde werkgroep met de stadsgidsen, Toerist info Harlingen, Vereniging Oud Harlingen, het Hannemahuis en adviseur erfgoed van de gemeente Harlingen.

We mochten veel bezoekers ontvangen op het stadhuis, dat voor deze dag was opengesteld, met behulp van vrijwilligers.

In 2022 is ook actief gewerkt aan het ontwikkelen van de Landschapsbiografie

Harlingen. Hierin wordt de geschiedenis van Harlingen beschreven en worden er kernkwaliteiten vastgesteld. Deze studie vertelt het 'verhaal van Harlingen' in goed leesbare taal en kan worden ingezet in de bewustwording van het verhaal van Harlingen. Het dient als belangrijke input voor de Omgevingsvisie Harlingen waar de kernkwaliteiten van de gemeente Harlingen een belangrijke plek krijgen.

Voorts is er een begin gemaakt met de kerkenvisie voor Harlingen. Een grote winst van de werkgroep wordt nu al ondervonden in het onderlinge contact tussen de kerkbesturen en de actieve houding van de gemeente.

Door de energiecrisis is in 2022 de bewustwording rondom energiebesparing in een stroomversnelling geraakt. Vooral monumenten vormen in deze een aparte groep. Vanwege hun cultuurhistorische waarden is het treffen van maatregelen of de opwek van schone energie lastig, terwijl juist hier de energiekosten hard oplopen.

Het college heeft in 2022 geprobeerd om deel te nemen aan een Town deal om te onderzoeken welke gereedschapskist op de korte termijn inzetbaar is voor het verduurzamen van monumenten, zodat we de monumenten behouden en deze betaalbaar en bewoonbaar blijven. Dit is niet gelukt. Onze hulpvraag viel niet binnen de scope van de Town deal. We verleggen daarom onze inzet naar een Erfgoed deal, die vermoedelijk in 2023 weer aan te vragen is.

Om goede zorg te dragen voor ons erfgoed is samenwerken met de lokale erfgoedpartners ontzettend van belang. Het college zet zich actief in voor een goed samenwerkingsverband en spreken de besturen van Vereniging Oud Harlingen en de Monumentenstichting zeer regelmatig. De gemeente is zo goed op de hoogte van de werkzaamheden van de stichtingen en werkt samen daar waar mogelijk. De actieve betrokkenheid van de Monumentenstichting bij de restauratie van de Kerkpoortsbrug waardeert de gemeente enorm.

Speerpunt 6

We blijven sporten en bewegen stimuleren

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

De basis van het stimuleren van sport en bewegen ligt in de uitvoering van het sportbeleid. De twee buurtsportcoaches en de twee vakleerkrachten van het beweegteam Harlingen hebben het jaarprogramma 2022 uitgevoerd. De vakleerkrachten gymnastiek hebben daarbij twee extra uren per week gekregen voor optimale voorbereiding.

De stichting Sportakkoord Harlingen heeft uitvoering gegeven aan de plannen die binnen dit akkoord gemaakt zijn. Met vier werkgroepen is actief gewerkt aan een concrete uitwerking van de ambities.

Via het topsportfonds zijn in 2022 talenten uit onze gemeente ondersteund met een bijdrage in de kosten van hun topsportopleiding.

De JOGG-speerpunten gratis bewegen, water drinken en groente en fruit zijn verweven in de activiteiten die voor kinderen en jongeren in 2022 georganiseerd zijn.

De kadernota Sport en Bewegen is nog niet herzien. Dit komt onder andere door personele wisselingen.

Verder is in 2022 is een inventarisatie voor de buitensport uitgevoerd. Daarmee kan een meerjarenplan opgesteld worden. Voor de binnensport hebben we een capaciteitscheck voorgesteld. Voor wat betreft het oplossen van de bestaande knelpunten in de buitensport is in 2022 op de verbouwing van de kleedkamers van de Zeerobben ingezet. Oplevering wordt in het tweede kwartaal van 2023 verwacht. De tennisvereniging voert het renovatietraject zelf uit. In 2022 zijn nog niet alle werkzaamheden afgerond. Voor het laatste deel heeft de vereniging uitstel gevraagd.

Het hoofdveld van FC Harlingen is volledig opgeleverd in 2022 en ook is de tribune gerealiseerd.

Het complex is hiermee voor de komende jaren up- to-date. De vereniging is zelf nog bezig met de mogelijke realisatie van een materialenhok.

Harlinger indicatoren programma 6

Sport

Indicator	2020	2021	2022
Subsidie aan sportverenigingen per inwoner	€ 1,29	€ 1,89	€ 2,10

Cultuur

Indicator	2020	2021	2022
Bezoekers Hannemahuis	10.578	10.680	8.540*
Aantal uitleningen bibliotheek	73.086	65.000	78.411

**het lagere aantal bezoekers is te wijten aan het afgenomen museumbezoek in het algemeen na de Covid-periode. Verder waren er geen tentoonstellingen van naam die een groot aantal bezoekers trokken.*

Algemene indicatoren programma 6

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Niet sporters	%	GGD-en, CBS, RIVM 2020	55,2%	50,3%

Bron: waarstaatjegemeente, dashboard besluit begroting en verantwoording

Financiën programma 6

x € 1.000	begroting voor wijz.	begroting na wijz.	rekening 2022	saldo
Lasten	4.819	7.481	6.349	1.133
Baten	799	1.161	1.093	-68
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-4.020	-6.320	-5.256	1.064

PROGRAMMA 7 SOCIAAL DOMEIN

Wethouders Paul Schoute, Erik de Groot en Hendrik Sijtsma

Speerpunten	
1	De gemeente zet stevig in op preventie op het gebied van zorg en welzijn. Samen met zorgaanbieders, huisartsen, verloskundigen etc. wordt bekeken hoe de samenwerking versterkt kan worden om o.a. de preventieve werking te versterken.
2	Zicht en grip krijgen op de ontwikkeling van de kosten Jeugdzorg en WMO en Beschermd wonen.
3	Kinderen groeien in gezondheid, welzijn en veiligheid op met perspectief op een zelfstandig leven naar ieders mogelijkheden.
4	De gemeente levert optimaal zorg op maat aan zijn inwoners.
5	Werken met gekwalificeerde hulpverleners, die inwoners snel en passend ondersteuning kunnen bieden indien dit nodig is.
6	Iedereen die kan werken, werkt.
7	Integratie en participatie vluchtelingen met verblijfsvergunning.
8	Bestrijden van armoede en het helpen van huishoudens met schulden.

Speerpunt 1

De gemeente zet stevig in op preventie op het gebied van zorg en welzijn. Samen met zorgaanbieders, huisartsen, verloskundigen etc. wordt bekeken hoe de samenwerking versterkt kan worden om o.a. de preventieve werking te versterken.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Er is een projectleider verbetering ketensamenwerking aangesteld om het voorliggende veld in kaart te brengen met als doel: een sluitende keten op het terrein van jeugd van 0 tot 23 jaar in onze gemeente. Door het aanscherpen van de bakens van de inkoop zal de lichte, korte hulp niet meer door SDF worden ingekocht. Deze hulp gaat dan vallen onder het voorliggende veld/algemene voorzieningen. Het beleidsteam heeft hiervoor verschillende scenario's opgesteld. Er is een evaluatie en analyse gemaakt van het aanbod "voorliggend veld"/ "voorzieningen" in Harlingen en Noardwest Fryslân. Deze is nagenoeg gereed en zal medio 2023 zijn beslag krijgen.

De gemeente Harlingen streeft naar een doorlopende ontwikkeling van onze kinderen en jongeren, waarbij ondersteuning in alle levensfasen op elkaar aansluit

en iedereen dezelfde kansen krijgt om zich te ontwikkelen tot zelfstandige, vitale en sociaal-redzame volwassenen. Preventie en daarmee het voorkomen van zorg en ondersteuning staat daarbij voorop. Het optimaliseren van de samenwerking met al onze ketenpartners op het gebied van Jeugd sluit aan bij de speerpunten van het programma Sociaal Domein "Kinderen groeien in gezondheid, welzijn en veiligheid op met perspectief op een zelfstandig leven naar ieders mogelijkheden" en "Zicht en grip krijgen op de ontwikkeling van de kosten jeugdzorg". Het doel is om te komen tot een sluitende en effectieve ketensamenwerking op het terrein van jeugd voor 0-23-jarigen binnen de gemeente Harlingen.

De opdracht is om in de jeugdketen:

- de samenwerking en ieders verantwoordelijkheid daarbij in beeld te brengen;
- de resultaten en effecten van alle onderdelen in beeld te krijgen;
- de kosten en baten van alle onderdelen in beeld te krijgen;
- de ketensamenwerking te optimaliseren op basis van de inventarisatie die reeds is gemaakt.

De pilot Praktijkondersteuner Huisarts (POH) is in 2022 geëvalueerd en omgezet in een structurele werkwijze. Het aantal uren is opgehoogd.

Voorts is er een start gemaakt met het opstellen van de nieuwe nota Volksgezondheid.

Door de gebiedsteammedewerkers op school is er een laagdrempelige toegang tot ondersteuning en hulpverlening. Het doel is om problemen rondom kinderen vroegtijdig te signaleren en wanneer nodig op te pakken. Hierdoor wordt inzet van dure specialistische jeugdzorg voorkomen.

Er is (cijfermatig) onderzoek gedaan ten behoeve van het opstellen van de woonzorgvisie die 1 januari 2024 vastgesteld moet zijn. Hierbij is ondersteuning geboden vanuit de Taskforce Wonen en Zorg. De uitkomsten van het onderzoek vormen de basis voor het opstellen van de visie.

Op basis van het Uitvoeringsplan mantelzorgondersteuning 2021/2022 zijn diverse stappen gezet zoals inventarisatie van de mantelzorgbehoefte, bewustwording en onderzoek, het oprichten van een regionale werkgroep en het oprichten van een lokale klankbordgroep. Eind 2022 heeft een evaluatie plaatsgevonden, op basis

waarvan het nieuwe Uitvoeringsplan mantelzorgondersteuning 2023-2024 wordt opgesteld. De insteek hierbij zal zijn om overbelasting van (jonge) mantelzorgers te voorkomen.

Voorts is in 2022 uitvoering gegeven aan een aantal punten uit het plan van aanpak “Nieuwe Senioren” met de volgende resultaten:

Welzijn & participatie; de prestatieafspraken met Conexxa zijn aangescherpt op de punten inzet netwerkcoach, vraaggericht welzijnswerk, continuering preventieve huisbezoek 65+, stimuleren ketensamenwerking;

De pilot mobiel Harlingen is september gestart met de inzet van ANWB automaatje, coördinatie van het project is ondergebracht bij Conexxa;

Zelfstandig/ langer thuis wonen; met de Bouwvereniging zijn prestatieafspraken vastgelegd betreffende de inzet op levensloopbestendige en betaalbare woningen; Er heeft onderzoek plaats gevonden naar een dekkend aantal laagdrempelige inloopvoorzieningen voorliggend op de WMO, uitkomsten onderzoek en advies worden in Q1 2023 aan het college aangeboden.

Speerpunt 2

Zicht en grip krijgen op de ontwikkeling van de kosten Jeugdzorg en WMO en Beschermd wonen.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Gelet op de opgave vanuit de 3 K's (kwaliteit van ondersteuning, zicht op kosten en in samenwerking met de keten) is gestart met het project Grip op de WMO. Hierbij is doorlopend aandacht voor verbetering. Dit project werkt aan het optimaliseren van onze toegang (gebiedsteam), beleid, monitoring, inkoop en contractmanagement. Doel: 'grip' houden op de kosten van de WMO en Jeugdzorg door deze uitvoerbaar te houden, de kosten minder hard te doen stijgen en goed voorbereid te zijn op de opgaven in de nabije toekomst.

We hebben in dit kader in 2022 een plan van aanpak kostenbeheersing uitgevoerd waaronder het herijken van processen, verminderen van administratieve handelingen, aanpassen controlesystematiek op basis van risicoanalyse. Ook het dossier inkoop is geprofessionaliseerd. Inkoop jeugd en WMO is verscherpt op de onderdelen opdrachtgeverschap en contractmanagement.

D.w.z. meer gericht op resultaat en tijdig bijsturen. De nieuwe inkoop jeugd gaat ervoor zorgen dat er een aanscherping is op het aanstellen van zorgaanbieders. De

zorgaanbieders moeten met deze verscherpte inkoop meer kwaliteit leveren en de resultaten worden tijdig geëvalueerd. Als er twijfel ontstaat over de geleverde resultaten of de zorgaanbieder komt zijn afspraken niet na, dan kan men dat aangeven bij contractmanagement en SDF. In 2022 zijn er al veel inspanningen gedaan ter voorbereiding op de nieuwe inkoop. Ingevolge rechtszaken aangaande de inkoop is de datum invoering inkoop jeugd gesteld op 1 januari 2024.

Voorts is er een start gemaakt met de concretisering van prestatieafspraken met Conexxa Het collectief WMO-vervoer en het leerlingenvervoer zijn als één gecombineerde opdracht ingekocht.

Ook is er in 2022 uitvoering gegeven aan het integrale plan van aanpak Kostenbeheersing WMO. Deelprojecten zijn: opstellen van toekomstbestendig en duurzaam seniorenbeleid, professionalisering van inkoop en monitoring kosten, doorontwikkelen van de toegang. Denk aan uitbreiden met digitale toegang - pilot 24/7.

Ieder kwartaal heeft er een data-analyse plaatsgevonden met alle betrokken medewerkers over de inzet van de WMO. Besproken zijn trends en oplossingen om de kosten te beheersen.

Speerpunt 3

Kinderen groeien in gezondheid, welzijn en veiligheid op met perspectief op een zelfstandig leven naar ieders mogelijkheden.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Samen met de andere gemeenten in Friesland, aanbiederscliëntenvertegenwoordigers en overige ketenpartners zet de gemeente Harlingen zich in voor kinderen. De zorg voor de jeugd is altijd in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de ouders c.q. verzorgers. Wanneer die daarbij hulp nodig hebben, dan is die jeugdhulp, ongeacht door wie gegeven, altijd gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid of het verminderen van de afhankelijkheid van het kind en/of het gezin. Dit doen we door actief deel te nemen aan de landelijke actieplannen.

Voor wat betreft het mede-opstellen en uitvoeren van de Friese Hervormingsagenda Jeugd is in het rapport van de commissie van wijzen

(mei 2020) aangedrongen op een stevige integrale interventie op dit dossier. Aanbevelingen waren onder andere: versterk de gemeentelijke beleidsvrijheid en overweeg de landelijke inkoop op het gebied van specialistische jeugdzorg. Onderdeel van deze agenda zal ook zijn de monitoring van de inkoop van jeugdzorg door het Sociaal Domein Friesland.

De gemeente is in 2022 betrokken geweest bij de voorbereiding en aanbesteding van de zorg en bij het opstellen van een Fryske Regiovisie Jeugdhulp. Deze is vastgesteld in de raad van januari 2023. Belangrijke thema's voor de komende jaren zijn o.a. versterking tussen zorg en onderwijs, realiseren van een dekkend zorglandschap en terugdringen van wachtlijsten.

Voorts zal worden ingezet op het intensiveren van de samenwerking en verbinding tussen de jeugdzorg en het onderwijs waarbij ingezet wordt op het normaliseren, ontzorgen, de-medicaliseren en faciliteren en verstevigen van het opvoedingsklimaat.

Speerpunt 4

De gemeente levert optimaal zorg op maat aan zijn inwoners

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

De gemeente werkt vanuit de visie dat inwoners naar eigen vermogen en naar eigen keuze en verantwoordelijkheid hun leven kunnen invullen. Voor inwoners die daartoe niet in staat zijn, is er een vangnet beschikbaar. Dit is een vangnet van voorzieningen die op maat ondersteunen bij zelfredzaamheid en participatie van inwoners die dat nodig hebben.

Medewerkers van het Gebiedsteam gaan altijd op huisbezoek wanneer zij een melding oppakken. Iedere week vindt er op maandag en dinsdag een spreekuur plaats en gaan twee medewerkers van het Gebiedsteam op pad met de bakfiets i.s.m. Conexxa en de Bouwvereniging waarbij zij altijd weer een andere wijk bezoeken. Medewerkers hebben voortdurend overleg met zorgaanbieders die zij inzetten bij inwoners. Het Gebiedsteam maakt deel uit van het Geriatisch netwerk waarin wijkverpleegkundigen en huisartsen in vertegenwoordigd zijn. Iedere school in Harlingen heeft een vaste contactpersoon vanuit het Jeugdteam die

iedere week aanwezig is in de school.

De voorziening Beschermd Wonen Jong Thuis is per 1 april 2022 provinciaal ingezet. Dit sluit aan bij de ontwikkeling om begeleiding dicht bij huis te organiseren. Vanuit het programma Brede Aanpak Dakloosheid (BAD) heeft de gemeente Harlingen de behoefte geuit om aan te sluiten bij de aanpak Kamers met Kansen. Dit krijgt in 2023 een vervolg.

De nieuwe vorm cliëntervaringsonderzoeken WMO en Jeugd zijn in 2022 gestart. Hier wordt bedoeld op de onderzoeken naar de toegang. De teamleider van het Stadsteam en de kwaliteitsmedewerkers hebben toegang tot het dashboard. Zij koppelen hun bevindingen met regelmaat terug om waar nodig verbeteringen door te voeren voor de toegang.

In de prestatieafspraken met de woningcorporaties zijn in 2022 de diverse doelgroepen besproken en waar nodig specifieke afspraken over gemaakt. Daarnaast hebben we in 2022 uitvoering gegeven aan het convenant Weer Thuis om de samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en zorgaanbieders te versterken.

In 2022 heeft het college de Friese samenwerkingsagenda ondertekend. In de komende jaren gaan we aan de slag met de thema's (1) Ouderen, (2) GGZ, (3) Gezondheid/preventie, (4) Jeugd en (5) Juiste zorg op de Juiste Plek. In 2022 zijn we met een aantal ambities aan de slag gegaan: dementie, vroeg signalering 18 -, 18-/18+ en welzijn op recept.

Speerpunt 5

Werken met gekwalificeerde hulpverleners, die inwoners snel en passend ondersteuning kunnen bieden indien dit nodig is

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Bij het Gebiedsteams werken uitsluitend HBO-geschoolde medewerkers. De jeugdwerkers hebben een SKJ-registratie en de medewerkers van het Stadsteam zijn bijna allemaal geregistreerd bij het Registerplein (beroepsvereniging). Ook in 2022 hebben de medewerkers collectief of individueel een scholingsprogramma

gevolgd. Verder wordt jaarlijks deskundigheid bevordert door Foar Fryske Bern, het Fries actieprogramma Zorg voor jeugd.

Alle medewerkers van het Gebiedsteam hebben in 2022 een opfrustraining ontvangen over het door Harlingen gehanteerde werkproces.

Voorts heeft er wekelijks overleg plaats gevonden met de medewerker Toegang, de gedragswetenschapper en de medewerker Jeugdteam. In deze triage wordt vastgesteld of de vraag door het eigen netwerk, voorliggend of door het Jeugdteam moet worden opgepakt. Spoedvragen worden dezelfde dag in behandeling genomen. Wanneer er inzet nodig is van specialistische jeugdhulp worden de gedragswetenschapper en de adviseur WMO Jeugd betrokken en waar noodzakelijk de teamleider alvorens er een indicatie wordt afgegeven. Ieder kwartaal vindt er een data-analyse plaats met betrokken medewerkers. Besproken worden de trends en mogelijke alternatieven oplossingen.

Alle (hulp) vragen komen binnen bij de medewerkers van de Toegang van het Gebiedsteam.

Zij gaan dieper in op de hulpvraag, geven zelf al antwoord, verwijzen door of dragen warm over naar het voorliggend veld. Wanneer er meer nodig is komt de vraag op de aanmeldlijst van het Gebiedsteam. Spoedvragen worden meteen door het Gebiedsteam opgepakt.

Kortom het gebiedsteam en gebiedsteammedewerkers werken volgens een uniforme werkwijze, zorgen voor tijdige hulp en zijn laagdrempelig. Verder voldoet het gebiedsteam aan het kwaliteitskader 'werken aan veiligheid voor lokale wijkteams en gemeenten'.

Speerpunt 6

Iedereen die kan werken, werkt

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2022 is er een eerste praktische start gemaakt in de doorontwikkeling van het Project Nieuw Zuid. Een Jobcoach van Pastiel is nu aangesloten en aanwezig op Nieuw Zuid om die vrijwilligers te begeleiden die naar werk kunnen en willen. Tevens fungeert de jobcoach als aanspreekpunt voor externe re-integratie partijen die kandidaten begeleiden en geplaatst hebben bij Nieuw Zuid. Daarnaast is er elke 6 weken casuïstiek overleg geweest met de vrijwilliger coördinator en projectleider

van Nieuw Zuid.

De evaluatie Nieuw Zuid is gereed. Naar aanleiding hiervan is een rapport opgesteld met adviezen over de doorontwikkeling. In 2023 wordt hier een vervolg aan gegeven.

Het aantal huishoudens met een uitkering levensonderhoud ingevolge de P-wet, IOAW/Z of Bbz was ultimo januari 2022: 511. In de loop van het jaar is sprake geweest van een daling, tot 464 huishoudens ultimo december.

In dit verslagjaar hebben 69 inwoners via een verwijzing van de gemeente gebruik gemaakt van de dienstverlening van Pastiel. Maar liefst 45 personen hebben door de begeleiding van Pastiel een baan gevonden. Dat is een plaatsingspercentage van 72%, ruim meer dan de verwachting. De intensieve samenwerking vanuit Harlingen tussen het team Werk en participatie en Pastiel heeft bijgedragen aan dit (voor de regio bovengemiddelde) succes.

Beleidsmatig is het afgelopen jaar veel tijd geïnvesteerd in de uitwerking van de Businesscase en afstemming van wederzijdse wensen over de dienstverlening in de keten Dienst NWF – Pastiel – gemeente. De resultaten hiervan worden in 2023 bekend (Implementatieplan Businesscase).

In de Kalender tegen armoede 2021/2022 zijn twee innovatieve projecten onderzocht om re-integratie van specifieke doelgroepen (direct of indirect) te bevorderen: intensieve gezinscoaching en ondersteuning bij participatie van alleenstaande moeders. De financiële dienstverlening aan Oekraïense vluchtelingen en de gemeentelijke maatregelen in het kader van energie-armoede hebben dermate veel capaciteit gevraagd dat besluitvorming hieromtrent niet meer in 2022 heeft plaats kunnen vinden.

In 2022 is onderzoek gedaan naar de gevolgen van het wegwerken van de wachtlijsten Beschut werk. Het college heeft in 2022 aan de raad voorgesteld daartoe over te gaan, om mensen die aangewezen zijn op een beschermde werkomgeving, perspectief te bieden op een economisch zelfstandig bestaan.

Voor wat betreft het actief bestuurlijk en ambtelijk participeren in de ontwikkeling van het Werkleerbedrijf (GR SW Fryslân/ NV Empatec) heeft de raad de Businesscase Werkleerbedrijf vastgesteld. Dat is de belangrijke opmaat voor

een toekomstig Werkleerbedrijf (Empatec/ Pastiel) in onze regio. In juli 2022 heeft de raad toestemming gegeven aan het college om de eerste wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Fryslân – West vast te stellen met ingang van 1 januari 2023.

In 2022 zijn aanvullende maatregelen ontwikkeld vanuit het project Harlingen Werkt, namelijk de beloning voor deelname aan een proefplaats en de dienstverlening binnen de Dienst om herinstroom te voorkomen. De maatregelen worden in 2023 aangeboden ter vaststelling; de maatregelen passen en worden betrokken bij de besluitvorming inzake Breed offensief; een actieprogramma van het Rijk om meer mensen met een arbeidsbeperking bij de arbeidsmarkt te betrekken.

Bijlage 1 van de Kalender tegen armoede 2021/ 2022, bevat een overzicht van de oorspronkelijke Werkstimulerende maatregelen en de acties op dat terrein: het verhogen van de participatiebonus (maatregel 4) was gepland voor 2022. Na overleggen met de keten en de Adviesraad is dit veranderd in een premie voor een proefplaatsing. Besluitvorming hierover wordt voorzien in 2023. Hetzelfde geldt voor de uitstroompremie (maatregel 5). In 2023 wordt de raad voorgesteld (via de nieuwe Re-integratieverordening) om te voorzien in een Werkstartvoorziening. Daarmee krijgt de uitstroompremie het karakter van een materiele voorziening. De besluitvorming rond de uitbreiding van Beschut werk (maatregel 12) is gerealiseerd in 2022. Maatregel 13 betrof werkleerarrangementen in de zorgsector. Deze zijn regionaal geïnitieerd (Fryslân Werkt).

Inwoners met een WW-uitkering die binnenkort zijn aangewezen kunnen via een speciale pagina (online) de juiste informatie tot zich nemen over de Participatiewet en contactgegevens. Uit onderzoek bleek dat het actief informeren op het organiseren van aanvullende activiteiten geen effect heeft op de doorval van de WW naar de bijstand. Slechts een klein percentage van de bijstandsgerechtigden (5%-10%) stroomt in wegens het bereiken van de maximale WW-duur. Gezamenlijke werkgeversbenadering heeft plaatsgevonden vanuit de diverse programma's, zoals het sociaal economisch actieplan (bijvoorbeeld: Goud van Noordwest, Skipsbou foar begjnners en Fryslân Werkt). Vanuit Fryslân Werkt is met de andere gemeenten, ROC's, ondernemersbranches gewerkt aan de ontwikkelijnen Leven Lang Leren, Arbeidsmobiliteit ('van werk naar werk') en duurzame inzetbaarheid.

Speerpunt 7

Integratie en participatie vluchtelingen met verblijfsvergunning

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden en zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren en aanbieden van de inburgering en het begeleiden van inburgeringsplichtige nieuwkomers (asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen). De nieuwe wet doet een groot beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de nieuwkomers. Gemeenten krijgen daarbij nadrukkelijk een regierol. Gestart wordt met een brede intake en een persoonlijk inburgeringsplan dat de gemeente samen met de nieuwkomer maakt in de vorm van een beschikking. Hierdoor zijn de gemaakte afspraken niet vrijblijvend. De nieuwe inburgeringstrajecten zijn meer ingebed in het sociaal domein, in het bijzonder de Participatiewet, met als doel om alle inburgeringsplichtige nieuwkomers snel en volwaardig mee te laten doen in de Nederlandse maatschappij, liefst via betaald werk. De trajecten zijn gericht op het hoogst haalbare taalniveau (liefst niveau B1), op kennis van de Nederlandse maatschappij en op gerichte inspanningen om naar vermogen te participeren.

Naast de inburgering is het belangrijk dat nieuwkomers verhuizen naar een eigen woonruimte. De taak om de nieuwkomers te huisvesten ligt primair bij de gemeenten. Iedere gemeente krijgt op basis van het aantal inwoners halfjaarlijks de taakstelling van het Rijk om nieuwkomers te huisvesten.

In 2022 hebben we regie gevoerd op de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering en ondertussen hebben we gemonitord en waar nodig bijgestuurd. Waar mogelijk zijn gericht nieuwkomers door het COA gekoppeld aan onze gemeente (taakstelling) op basis van arbeids- en/of opleidingscompetenties/ wensen voor een kansrijke baan in onze regio.

Tussen de gemeente en het COA is er regelmatig overleg geweest over de koppeling en huisvesting van statushouders. Het strekt tot de aanbeveling om personen uit een naburig AZC te koppelen aan onze gemeente om zo de inburgering te bespoedigen. Zo is een pilot in ontwikkeling om personen die voor huisvesting in aanmerking komen, reeds in het AZC een participatietraject aan te bieden.

De taakstelling is in 2022 ruim behaald, d.w.z. woonruimte aanbieden aan vergunninghouders ten einde de doorstroom bij het COA te bespoedigen. Er zijn 6 meer personen gehuisvest dan wat de taakstelling was. Voorspoedige huisvesting is mede mogelijk door de prestatieafspraken met de woningbouwcoöperatie.

Speerpunt 8

Bestrijden van armoede en het helpen van huishoudens met schulden

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

We hebben de Pilot Vroegsignalering structureel ingebed op basis van resultaten uit de monitoring. Vroegsignalering van schulden is sinds 1 januari 2021 een nieuwe wettelijke taak vanuit de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs). De gemeente Harlingen voert vroegsignalering van schulden al sinds juli 2020 als pilot uit. In 2022 heeft een nulmeting plaatsgevonden en is een evaluatie uitgevoerd om te kunnen beoordelen of vroegsignalering de gewenste effecten oplevert. Hoewel het nog erg vroeg is om echte conclusies te trekken of vroegsignalering ook in de gemeente Harlingen daadwerkelijk loont, wijzen de eerste resultaten wel in deze richting. Cliënten met (beginnende) financiële schulden zijn eerder in beeld. Vanuit vroegsignalering is een stijging te zien van het aantal meldingen bij de thuisadministratie. In de schuldhelpverlening die de Kredietbank Nederland biedt zien we al een lichte daling van zware hulp en een lichte stijging van de lichtere hulpverleningsvormen.

We krijgen door de vroegsignalering nu ook in beeld hoe de schuldenlast bij inwoners wijzigt en kunnen daar actief op inspelen en onze inwoners op de juiste manier ondersteunen.

De samenwerking tussen de vroegsignaleerders en De Bouwvereniging is verbeterd door de komst van vroegsignalering. Men weet elkaar sneller te vinden en er ontstaat in een vroegtijdig stadium contact met de huurders waar een probleem dreigt. We kunnen ook concluderen dat Harlingen in vergelijking met andere gemeenten meer mensen met betalingsachterstanden bereikt en ondersteunt. Het percentage inwoners dat uiteindelijk hulp aanvaardt is lager dan het landelijk gemiddelde. In 2022 is een nieuw DPIA (Privacy Impact Analyse) opgesteld in samenwerking met de Privacy Officer. Vroegsignalering loont, is wettelijk verplicht en wordt via de huidige werkwijze voortgezet in de jaren 2023 en verder en zal nog

meer ingebed worden in de organisatie. Voor uitvoering van deze structurele taak is een vroegsignaleerder aangesteld voor 28 uur per week.

Voorts is in Q1 2022 de Kalender tegen armoede vastgesteld, waarin de acties voor het komende jaar op het brede integrale terrein van Armoedebelief zijn opgenomen. De ondersteuning beperkt zich niet tot mensen die aangewezen zijn op een uitkering. Een risicogroep zijn de mensen die naast inkomen uit betaald werk aangewezen zijn op een aanvullende bijstandsuitkering (en andere inkomensondersteunende maatregelen), hierdoor ontstaat een broos evenwicht in het "huishoudboekje".

Een belangrijke pijler binnen het armoedebelief is het voorkomen van schulden. Wanneer wel sprake is van een (problematische) schuldensituatie, is het zaak om mensen op te roepen en op te sporen om erger te voorkomen. Adequate schuldhelpverlening geeft mensen uitzicht op een beter leven. De kosten van schuldhelpverlening blijven stijgen en daarmee ook het maatschappelijk leed wat daaraan verbonden is.

Verder is er een lijst met adressen bezocht van mensen die een uitkering ontvangen. Zij werken in nauwe samenwerking met het Gebiedsteam m.n. met de medewerkers die de Vroegsignalering uitvoeren. In december zijn er 2 nieuwe energicoaches aangesteld. Hiermee zijn de extra SPUK-gelden en het extra budget wat door de raad is vrijgemaakt ingezet.

Gemeente Harlingen werkt voor dienstverlening en advies aan ondernemers samen met Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF). Schuldhelpverlening aan ondernemers is een van de diensten van BZF. Ondernemers moeten zelf het eerste contact leggen. BZF streeft ernaar binnen een week een gesprek te hebben gehad met de ondernemer die zich meldt. Bij het onderzoek n.a.v. de hulpvraag wordt ook de levensvatbaarheid van het bedrijf betrokken. Schuldsanering en herfinanciering van schulden zijn mogelijke interventies. De verbinding tussen het sociale domein en economische zaken is, mede door de effecten van de coronapandemie op bedrijven en door het regionale Sociaal Economisch Actieplan, sterker geworden. Er is een basis gelegd voor het verder uitbouwen daarvan, zodat ondernemers die kampen met (financiële) problemen beter bereikt kunnen worden.

We hebben in 2022 ondersteuning geboden voor kinderen in armoede middels

SAM& (stichting leergeld en Jeugdfonds sport- en cultuur). Onder deze noemer vindt subsidiëring plaats aan Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur in het kader van gelijke kansen ontwikkeling. Daarnaast is subsidie verstrekt aan Stichting Babypullen, omdat ieder kind recht heeft op een goede start.

We hebben tevens initiatieven voor schulddienstverlening in het voorliggend veld ondersteund (Humanitas, IDO). Beide instellingen ontvangen subsidie voor schuldhelpverlening.

Ook hebben de collectieve zorgverzekering AV Frieso geëvalueerd en de toekomstbestendigheid van de gemeentepolis Onderzo, inclusief mogelijke alternatieven. De gemeentepolis AV Frieso wordt gecontinueerd en de poliswijzer is ingevoerd.

In de vorm van categoriale bijzondere bijstand is de energietoeslag uitgekeerd voor een financiële tegemoetkoming van de energielasten.

Harlinger indicatoren programma 7

Vergunninghouders

Indicator	2020 taak- stelling	2020 werkelijk	2021 taak-stelling	2021 werkelijk	2022 taak- stelling	2022 werkelijk
Aantal gehuisveste vergunninghouders	11	14	23	26	22	28

Algemene indicatoren programma 7

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	CBS/LISA 2021	754,1	678,6
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS Jeugd 2020	1%	1%
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS Jeugd 2021	7%	3%
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking	CBS 2022	68,7%	72,9%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS Jeugd 2021	2%	1%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS 2021	500	215,4
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15 – 64 jaar	CBS 2022	434,4	145,9
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd 2022	9,9%	9,7%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd 2022	1,6%	0,9%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS Jeugd 2021	0,5%	0,4%
Cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	CBS MSD WMO 2022	830	596

Bron: *waarstaatjegemeente, dashboard besluit begroting en verantwoording*

Financiën programma 7

x € 1.000	begroting voor wijn.	begroting na wijn.	rekening 2022	saldo
Lasten	27.126	29.979	27.972	2.008
Baten	8.195	8.628	9.223	595
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-18.931	-21.352	-18.749	2.603

PROGRAMMA 8 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Wethouders Erik de Groot en Hendrik Sijtsma

Speerpunten	
1	De inwoners van Harlingen bewuster en gezonder laten leven.
2	Een gezond evenwicht tussen ecologie en economie door het toepassen van principes van duurzaamheid.
3	Een doelmatige, milieu-hygiënische, economische en duurzaam verantwoorde afvalinzameling
4	Zorgdragen voor een efficiënte, effectieve en resultaatgerichte bedrijfsvoering van en meewerken aan de toekomst van de FUMO.
5	De REC een voortdurend punt van zorg en aandacht van de gemeente Harlingen te laten blijven in het belang van haar inwoners.
6	Doelbewust rioolbeheer

Toelichting nieuw beleid in 2022

Optimaliseren openbare toiletvoorziening

Vanwege de toegankelijkheid en de spreiding van openbare toiletvoorzieningen gaan we de (openbare) toiletvoorziening/Sluiswachtershuisje Leeuwenbrug verbouwen tot volwaardige openbare toiletvoorziening met invalidentoilet. Tevens dient er dan andere ruimte gecreëerd worden voor de brugwachters binnenbruggen welke nu een plek hebben op deze locatie. Vanwege personele krapte op de bouwkundige/facilitaire afdeling alsook het project huis van de gemeente waar ook een openbare toiletvoorziening in was geprojecteerd op de centrumlocatie, gaan we in 2023 verder met uitwerking van de plannen tot aanpassen van de bestaande openbare toiletvoorziening (Leeuwenbrug).

Speerpunt 1

De inwoners van Harlingen bewuster en gezonder laten leven

Wat hebben wij in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Het preventie-en handavingsplan Alcohol is geactualiseerd. Verder is er een publiekscampagne ontwikkeld op het gebied van alcohol en lachgas. Daarnaast is in 2022 het beleid 'Hartveilige gemeente' geactualiseerd. Het aantal burgerhulpverleners en de 24 uren beschikbare AED's zijn gestegen. Doorat er

subsidies zijn verstrekt voor de aanschaf van buitenkasten zijn er meer bestaande AED's 24 uur beschikbaar geworden. Tevens zijn er afspraken gemaakt met de EHBO vereniging over het onderhoud en het beheer van de AED's en het trainen van burgerhulpverleners.

Er is een start gemaakt met Kansrijke Start. Hierdoor worden jonge, kwetsbare ouders ondersteund in het ouderschap. Ook het zorgpad zwangeren is ontwikkeld en geïmplementeerd bij het gebiedsteam. Het prenatale huisbezoek is onder de aandacht gebracht bij onze ketenpartners en er zijn afspraken gemaakt om het gebiedsteam en ketenpartners te trainen in de methodiek Nu Niet Zwanger. Vanuit het aanvullend pakket van de GGD is pedagogische begeleiding, intensieve begeleiding voor risicogezinnen, logopedische screening en Voorzorg (programma voor kwetsbare, jonge zwangere vrouwen) aangeboden.

Verenigingen zijn benaderd om de deel te nemen aan de challenge om hun sportvereniging gezonder te maken en hebben diverse trainingen kunnen volgen op het gebied van positief coachen. Een drietal verenigingen is op dit aanbod in gegaan. Zij kunnen hiervoor ondersteuning krijgen vanuit TeamFit.

Voorts is er in 2022 een start gemaakt met de ontwikkeling van de nieuwe gezondheidsnota.

Vanuit gezondheid zijn we in 2022 aangehaakt bij de omgevingsvisie en bij de ontwikkeling van het terrein van de Almenumerweg. Gezondheid is hiermee een vast onderdeel geworden in de afweging van gemeentelijk beleid.

Tot slot zijn we in 2022 gestart met de training Valpreventie en onderzoeken we hoe we de samenwerking tussen wijkverpleegkundige, fysiotherapie, praktijkondersteuners van de huisartsen en het gebiedsteam kunnen vormgeven voor het realiseren van een betere valpreventie.

Speerpunt 2

Een gezond evenwicht tussen ecologie en economie door het toepassen van principes van duurzaamheid

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Door de energiecrisis is in 2022 de bewustwording rondom duurzaamheid, klimaat en energiebesparing in een stroomversnelling geraakt. Met name energiebesparing is een belangrijk issue geworden.

De ingrijpende doelstelling “gasloos” en energieneutraal in 2050, heeft de nodige inspanning gevraagd en blijft dit de komende jaren doen. Het beleid van de gemeente Harlingen staat niet op zichzelf, maar moet aansluiten op de (inter)nationale opgaven van de Rijksoverheid, van de Provincie Fryslân en andere stakeholders. Naast energiedoelstellingen heeft de Rijksoverheid ook doelstellingen als het gaat om de transitie naar een circulaire economie en klimaatadaptatie. Ook in 2022 zijn we als “slimme volgers” in nauwe samenwerking met diverse partijen aan de slag gegaan met het Programma duurzaam Harlingen en de Warmtevisie.

In samenwerking met de diverse partijen is in 2022 gekeken hoe de manier van samenwerken aan de Friese energietransitie efficiënter, effectiever en bestendig kan. Er is draagvlak voor samenwerking aan “meer dan alleen opwek van Elektriciteit”, dus voor verbreding van de regionale samenwerking naar de warmtetransitie, de energie-infrastructuur en Mienskipsenergie in onderlinge samenhang. Dit heeft geleid tot het oprichten van de Friese Energietafel (FET).

In december 2021 heeft de raad de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. Hierin staan de eerste stappen om te komen tot een aardgasvrije gemeente. De gemeente heeft er voor gekozen eerst in te zetten op besparen, isoleren en individuele oplossingen. Zo worden alle gebouwen geleidelijk aardgasvrij-klaar gemaakt. Ondertussen blijft de gemeente ook onderzoek doen naar duurzame warmtebronnen en worden nieuwe technologische ontwikkelingen scherp in de gaten gehouden.

In 2022 is het college gestart met onderzoek te doen naar mogelijkheden om verduurzaming en besparen te stimuleren. Het college is tevens gestart met het opstellen van een isolatieplan.

Door in te zetten op besparen en isoleren, heeft het college de CO2-reductie voorop gezet.

In februari 2022 heeft de raad het Programma duurzaam Harlingen vastgesteld. De gemeente is aan de slag gegaan met de insteek dat de gemeente slimme volger is: niet vooroplopen, wel kansen grijpen. We blijven in gesprek en leren van de markt en van andere gemeenten.

Belangrijke stap die in 2022 is gezet, is het inzetten van een communicatieadviseur duurzaamheid. Zij is gestart met het maken van een communicatieplan en het goed ontsluiten van de nodige informatie richting de Harlinger burger. Samen met diverse partijen heeft het college een energiebesparingsdag voorbereid met speciale aandacht voor monumenten. Daarnaast zorgt ze er voor dat we beter en meer vertellen over wat we als gemeente allemaal doen op het gebied van duurzaamheid.

Samen met de gemeente Waadhoeke zijn we een systeemstudie gestart, waarmee we de toekomstige belastingen van het netwerk in beeld brengen om zo samen met Liander tot een oplossing te komen van de knelpunten in zowel de levering als de terug-levering van stroom als gevolg van overcapaciteit.

Samen met Waadhoeke hebben we in 2022 een pilot met energievoaches afgerond. De energievoach maakt de inwoners bewust op het energieverbruik in huis en geeft praktische bespaartips. Ook verstrekken ze materialen. Uit de pilot is naar voren gekomen dat de energievoach een duidelijke meerwaarde heeft, vooral met de koppeling van de thema's armoedebeleid, participatie en inclusie, zeker in deze tijd van energiearmoede. Naast de gemeentelijke middelen zijn ook via het Rijk gelden beschikbaar gesteld voor het bestrijden van energiearmoede. Dit is ingezet voor de verdere inzet van energievoaches. Zij werken vanuit het Vierkant in nauwe samenwerking met het Gebiedsteam m.n. met de medewerkers die de Vroegsignalering uitvoeren. Door langdurige ziekte van 1 energievoach zijn er minder adressen bezocht dan dat de bedoeling was. In december zijn 2 nieuwe energievoaches aangesteld.

Speerpunt 3

Een doelmatige, milieu-hygiënische, economische en duurzaam verantwoorde afvalinzameling.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Ook in 2022 hebben we hard gewerkt aan een betere afvalscheiding met steeds meer hergebruik van afval. We zijn doorgegaan met de uitvoering van het bestaande beleid m.b.t. de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). De doelstelling dat er niet meer dan 100 kg per jaar per persoon verbrand mag worden, is niet realistisch gebleken. Samen met Omrin is het college een evaluatie gestart hoe we nu verder gaan.

Ook zijn we voortvarend aan de slag gegaan met de uitvoering het zwerfafvalplan 'de schoonste stad aan het wad, aanpak zwerfafval gemeente Harlingen 2021-2023'.

We hebben de ambitie dat Harlingen in 2025 de schoonste stad aan het Wad wordt. We richten ons op geselecteerde doelgroepen die zelf het heft in handen nemen en zich verantwoordelijk voelen voor het terugdringen van de hoeveelheid zwerfafval.

Belangrijke acties die we in 2022 hebben uitgevoerd zijn de deelname aan Himmelwike en Skjin Wetter. Daarnaast hebben we voorlichting gegeven op diverse scholen door middel van theaterlessen met als onderwerp: gevaar van blik in bermgras dat bestemd is als voer voor koeien.

Om zwerfafval op een culturele manier onder de aandacht te brengen, hebben we het kunstwerk de CatchFish op de Nieuwe Willemhaven geplaatst. Deze symboliseert de gevolgen van plastic zwerfafval voor vissen in zee.

Nadat we in 2021 veel voorbereidende werkzaamheden hadden uitgevoerd ten behoeve van het plaatsen van een Bubble Barrier in het van Harinxmakanaal, is deze nog niet geplaatst. Belangrijk knelpunt is het mogelijk belemmeren van de doorgang van glasaal en stekelbaars. Hier moet nog nader onderzoek naar gedaan worden.

Speerpunt 4

Zorgdragen voor een efficiënte, effectieve en resultaatgerichte bedrijfsvoering van en meewerken aan de toekomst van de FUMO

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2022 zijn met name de in de jaren daarvoor ingevoerde ontwikkelingen uitgevoerd in de praktijk. Zo is voor de eerste keer de nieuwe financieringssysteem toegepast. Bijstellingen hebben plaatsgevonden.

Speerpunt 5

De REC een voortdurend punt van zorg en aandacht van de gemeente Harlingen te laten blijven in het belang van haar inwoners.

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In de loop van 2022 bleek dat de communicatie en overlegstructuur verwaterd was. Het zes wekelijks overleg met de portefeuillehouder milieu en de Gedeputeerde hebben we toen weer actief opgepakt. Tevens is de portefeuillehouder gezondheid hier nu ook bij aangehaakt. Het college houdt de raad over dit dossier op de hoogte.

Speerpunt 6

Doelbewust rioolbeheer

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2022 is er een Systeemoverzicht Stedelijk water opgesteld voor de stad Harlingen. Hierin is het rioolstelsel en oppervlaktewaterstelsel doorgerekend. In het rapport zijn de wateroverlastlocaties in beeld gebracht op het moment als er een bui van 70mm/uur valt. Verder is de oude riolering in de Troelstrastraat vervangen door een gescheiden riool. Tevens is de riolering in de steeg tussen de Kleine Voorstraat 89 en 91 vervangen. Eveneens is de riolering in het westelijk deel van het Oosterpark gereinigd.

Harlinger indicatoren programma 8

Milieu

Aantal kilo's restafval dat verbrand wordt:

Indicator	2020	2021	2022
Restafval dat wordt verbrand (per inwoner*)	133 kg.	135 kg.	118 kg.

*Bron: Omrin

Ecologisch beheer

Indicator	2020	2021	2022
Ecologisch beheerd areaal:			
Talud	14.448 m2	14.562 m2	15.331 m2
Bijenlint bermen	11.470 m2	11.470 m2	11.470 m2
Natuurlijke oevers en wadi	4.423 m2	4.423 m2	5.588 m2
Ruigte en braakliggende percelen	93.129 m2	93.129 m2	44.198 m2*
Bloemrijk kruidenmengsel	92.799 m2	104.269 m2	116.390 m2
Totaal	216.269 m2	227.853 m2	192.977 m2

Toelichting: Ecologisch groenbeheer is een vorm van het beheren van groen waarbij de inheemse flora en fauna centraal staan. Ecologisch beheer is er op gericht de biodiversiteit te vergroten en de flora en fauna de kans te geven zich door middel van natuurlijke processen te ontwikkelen.

**Het aantal ruigte en braakliggende percelen is afgenomen doordat stukken grond aan de Westerzeedijk tussen de camping en het oude zwembad ontwikkeld worden en daardoor niet onderhouden zijn. Tevens zijn een aantal braakliggende percelen op de industrieterreinen ingenomen door bedrijven.*

Algemene indicatoren programma 8

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS 2021	222	114
Hernieuwbare elektri- citeit*	%	RWS 2020	164,0%	Geen data

*De geleverde restwaarde van de REC wordt aangemerkt als hernieuwbaar.

Bron: waarstaatjegemeente, dashboard besluit begroting en verantwoording

Financiën programma 8

x € 1.000	begroting voor wiz.	begroting na wiz.	rekening 2022	saldo
Lasten	4.354	4.724	4.636	88
Baten	3.793	3.787	4.110	324
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-562	-937	-525	412

PROGRAMMA 9 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Wethouder Erik de Groot en Paul Schoute

Speerpunten	
1	Een woningbestand dat toekomstbestendig is en mee kan bewegen met een eventuele stagnatie of daling van huishoudens, maar ook met een toekomstige groei.
2	Leegstand en verpaupering tegengaan.
3	Werken naar een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit
4	Meer innovatieve woonconcepten ontwikkelen en realiseren
5	Programma Harlingen uitwerken en realiseren

Speerpunt 1

Een woningbestand dat toekomstbestendig is en mee kan bewegen met een eventuele stagnatie of daling van huishoudens, maar ook met een toekomstige groei

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2022 is verder voortgeborduurd op de door de raad in 2020 vastgestelde woonvisie 2020-2030. De zorg dat Harlingen iedereen een thuis biedt, ongeacht zijn of haar leeftijd, inkomenspositie, gezinsgrootte, gezondheid of aankomst, was ook in 2022 uitgangspunt. Wel is er een start gemaakt met het herijken van de woonvisie 2020-2030. De veranderde landelijke situatie op de woningmarkt gaf hier aanleiding toe.

In 2022 heeft het college samen met de stakeholders afgesproken om de signalen over een tekort aan woningen voor middeninkomens in nieuwe plannen op te nemen. Dit is bijvoorbeeld bij de herontwikkeling Spaansenterrein gedaan.

Het college heeft samen met de Bouwvereniging en (toekomstige) bewoners en omwonenden gewerkt aan de planvorming van Almenum. De raad heeft het bestemmingsplan vastgesteld, en de omgevingsvergunning is verleend. Met de woonvisie als onderlegger heeft het college nieuwe bindende prestatieafspraken met de corporatie gemaakt. Hierin zijn afspraken gemaakt over betaalbare woningen, wonen en zorg, verduurzaming, levensloopbestendigheid, nieuwbouw en herstructureringsprojecten.

Speerpunt 2

Leegstand en verpaupering tegengaan

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Leegstand, wat vaak leidt tot verpaupering, heeft ook in 2022 aandacht gehad. Dit wil de gemeente kosten wat kost zoveel mogelijk zien te voorkomen. Het project ‘revitalisering monumentale binnenstad Harlingen’, een samenwerking met de Hein Buismanstichting geeft hieraan een positieve invulling. Uit het algemeen stadsherstelfonds van dit project kunnen subsidies worden verstrekt om restauratie en herstel van vervallen panden met cultuurhistorische waarde mogelijk te maken.

In 2022 is het college doorggegaan met het in behandeling nemen van leegstandswetvergunningen die het mogelijk maken een (particuliere) woning voor maximaal 5 jaar te verhuren. In 2022 is er één aanvraag ingediend welke is afgewezen wegens het niet voldoen aan de wettelijke voorwaarden. De intentie is om door te gaan met het aankopen en transformeren van leegstaande/niet gebruikte panden in de historische binnenstad van Harlingen, in samenwerking met de Hein Buisman Stichting. In 2022 hebben zich geen projecten aangediend.

Speerpunt 3

Werken naar een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

Op 1 juli 2022 zou de Omgevingswet in werking getreden. Dit is echter uitgesteld tot 1 januari 2024. Doelstelling van deze wet is: minder regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt. Het motto van deze wet is: “ruimte voor ontwikkeling en waarborgen voor kwaliteit”. In 2022 hebben wij hier, ondanks de vertraagde inwerkingtreding, verder inhoud en uitvoering aan gegeven.

In 2022 lag de focus nog nadrukkelijker dan voorgaande jaren op de implementatie van de Omgevingswet. Er is verder vervolg gegeven aan het opstellen van de omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente en aan een pilot om te komen tot een omgevingsplan voor bedrijventerrein Oostpoort en de Koningsbuurt.

Daarnaast heeft het college gewerkt aan de herinrichting van de VTH-processen vanuit de eisen van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen. Ook heeft het college stappen gezet voor de benodigde aanpassingen van onze plansoftware en zaaksysteem. Zo is een nieuw systeem aangeschaft voor het verwerken van omgevingsvergunningsaanvragen.

Voorts heeft het college in 2022 verder gewerkt aan de versterking van de beleving van de eilandtoerist. Ook de Willemshaven wil de gemeente toeristisch ontwikkelen, en de Westerzeedijk vervolmaken. Daarvoor heeft de gemeente verder inhoud gegeven aan de ontwikkeling van de Westerzeedijk, de Willemshaven, de Waddenpromenade en lang parkeren.

Ook heeft het college in 2022 diverse nieuwe (bouw)initiatieven begeleid. Deze ontwikkelingen heeft de raad ook in de vorm van een bestemmingsplan planologisch geregeld en afgerond zoals o.a. een bestemmingsplan voor de nieuwbouw van Almenum en de Aldi.

Verder heeft het college de bestemmingsplannen voor de komst van een tankstation met horeca aan de Almenumerweg en Oostpoort fase 3 voorbereid. Het college zal deze naar verwachting in 2023 ter vaststelling aan de raad voorleggen.

Speerpunt 4

Meer innovatieve woonconcepten ontwikkelen en realiseren

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2022 is ingezet op meer diversiteit in het woningbestand waarbij aandacht was voor innovatieve woonconcepten zoals Wonen op het water en

Jongerenhuisvesting.

Voor Wonen op het Water zijn geen nieuwe locaties vastgesteld. De huidige locaties zijn geformaliseerd. Er hebben zich geen mogelijkheden voorgedaan om medewerking te verlenen aan het bouwen van Kangoeroe- (mantelzorg) woningen.

Speerpunt 5

Programma Harlingen uitwerken en realiseren

Wat hebben we in 2022 gedaan en wat hebben we bereikt?

In 2022 heeft de gemeente de nodige aandacht besteed aan de grote opgaven waar ze samen met de Provincie en het Wetterskip de komende 20 jaar voor staat, zoals de versterking van de zeedijk, vervanging van de Tjerk Hiddes sluis en de verbreding van het Van Harinxmakanaal. De provincie, het Wetterskip en de gemeente Harlingen hebben deze opgaven in programma Harlingen, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid gezamenlijk en integraal, opgepakt.

In het kader van de opgaven waar de gemeente samen met het Wetterskip en de provincie voor staan, heeft in het najaar van 2022 het symposium 'Dijk, Stad, Wad' plaatsgevonden. Hier hebben studenten van het Van Hall instituut hun ideeën voor de toekomst van Harlingen gepresenteerd.

Eind 2022/begin 2023 heeft het college de gezamenlijke gebiedsverkenning aangenomen, net als Gedeputeerde Staten en het Algemeen Bestuur van het Wetterskip. Met dit commitment gaan de partijen in 2023 een passende organisatievorm ontwikkelen voor deze samenwerking en aan de slag met het uitzetten van een integraal plan of via Water as Leverage, of via Interreg subsidie, of met IKW subsidie en eigen gelden. Daarnaast kunnen partijen met dit commitment blijvende aandacht steken in financieringsmogelijkheden voor de realisatiefase en doorgaan met het betrekken van onderwijs op verschillende niveaus.

Harlinger indicatoren programma 9

Aanbod huurwoningen

Indicator*	2020	2021	2022
Beschikbare huurwoningen naar prijsklasse			
Goedkoop	20%	18%	15%
Betaalbaar	73%	75%	75%
Duur	7%	7%	10%

*bron: bod prestatieafspraken 2023 De Bouwvereniging, 01-09-2022. Vermelde cijfers zijn exclusief woningen die via een makelaar of particulier worden aangeboden. (Goedkoop: huur < € 442,46; Betaalbaar: huur tussen € 442,46 en € 678,66; Duur: > € 678,66.

Lastendruk OZB bedrijven

Indicator	2020	2021	2022
Gemiddeld aanslag OZB alle Friese gemeenten (alle categorieën)	12.788	13.082	13.506
Gemeente Harlingen gemiddelde aanslag over alle categorieën	14.793	14.894	15.380
Plaats ranglijst gemeente Harlingen (van de 18 gemeenten)	13	12	12

Algemene Indicatoren programma 9

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Gemiddelde WOZ waarde	1000 euro	CBS 2022	208	344
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen 2022	25,6	8,7
Demografische druk*	%	CBS 2022	88,3	80,2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons huishoudens	In Euro's	COELO 2022	644	863
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huis houdens	In Euro's	COELO 2022	723	953

* De som van het aantal personen van 0 tot 20 en van 65 en ouder ten opzichte van het aantal personen in de leeftijd van 20 tot 65 jaar.

Bron: waarstaatjegemeente, dashboard besluit begroting en verantwoording

Financiën programma 9

x € 1.000	begroting voor wijn.	begroting na wijn.	rekening 2022	saldo
Lasten	1.087	2.271	1.192	1.079
Baten	249	945	1.256	311
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-838	-1.326	64	1.390

PARAGRAFEN

A LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Van de lokale heffingen die bij de algemene dekkingsmiddelen horen zijn de onroerende-zaakbelastingen de belangrijkste. De opbrengst van de toeristenbelasting gaat ook naar de algemene dekkingsmiddelen. Daarnaast zijn er nog heffingen die niet tot de algemene dekkingsmiddelen horen. Dit zijn onder andere de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de vaststelling van de begroting 2022 is uitgegaan van een verhoging van de tarieven met het geschatte inflatiepercentage van 1,5%.

Verhogingen 2022

Onroerende-zaakbelastingen

De WOZ-waarde wordt gebruikt voor verschillende belastingen, te weten de onroerende-zaakbelastingen, het eigenwoningforfait voor de inkomstenbelasting, de erfbelasting en de watersysteemheffing gebouwd. De onroerende-zaakbelasting wordt berekend door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met een percentage van de WOZ-waarde. In 2022 is het OZB percentage voor zowel woningen als niet-woningen verhoogd met het geschatte inflatiepercentage van 1,5% en een extra verhoging van 1% zoals vastgesteld bij de begroting van 2022.

Afvalstoffenheffing

Bij de opbrengst van de afvalstoffenheffing is uitgegaan van volledige kostendekking (100%) voor het inzamelen en verwerken van GFT, grofvuil en huishoudelijk afval. Het tarief voor afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden is in 2022 gestegen met € 5,88 en het tarief voor een meerpersoonshuishouden is gestegen met € 10,80. De tarieven voor een extra grijze of groene container zijn verhoogd met 1,5% inflatie.

Rioolheffing

Bij de opbrengst van de rioolheffing is van de maximaal toegestane kostendekking van 100% uitgegaan. Voor niet-woningen met een oppervlakte tussen de 25m² en 60m² is een lager tarief van toepassing (in 2022 € 85,32). Voor de overige objecten was het tarief per aansluiting € 170,64. De tarieven voor de gebruikersheffing zijn met het geschatte inflatiepercentage van 1,5% verhoogd.

Toeristenbelasting

Onder andere de lasten die verband houden met deelname aan de VVV Fryslân structuur, Marrekrite en wintersfeerverlichting van historische schepen worden gedekt uit de toeristenbelasting. Het tarief is in 2022 verhoogd van € 1,10 naar € 1,20 per persoon per overnachting.

Automatische incasso

De gemeentelijke aanslag kan via automatische incasso worden betaald in 8 termijnen. In 2022 maakten circa 5919 belastingplichtigen er gebruik van. Dit komt neer op bijna 67% van het totaal aantal belastingplichtigen.

Kostendekkendheid heffingen

Kostendekkendheid	Rioolheffing 2022	Afvalstoffenheffing 2022
Lasten taakveld inclusief toerekeningen	1.049.000	1.546.000
Baten taakveld exclusief heffingen		254.000
Kwijtschelding		105.000
Netto lasten taakveld	1.049.000	1.397.000
Toe te rekenen kosten		
Overhead	290.000	44.000
BTW	220.000	356.000
Totale kosten	1.559.000	1.797.000
Opbrengst heffing	1.625.000	1.908.000
Dekkingspercentage *	100%	100%

*de hogere opbrengsten zijn gestort in resp. de voorzieningen afvalstoffenheffing en riolering

Overzicht tarieven op hoofdlijnen

Soort heffing	2021	2022
Onroerende zaakbelastingen		
Woningen		
eigenarentarief	0,1170 %	0,1064 %
Niet woningen		
eigenarentarief	0,3078 %	0,3107 %
gebruikerstarief	0,2375 %	0,2441 %
Afvalstoffenheffing		
voor eenpersoonshuishoudens	€ 193,32	€ 199,20
voor meerpersoonshuishoudens	€ 267,60	€ 278,40
voor extra containergebruik (grijs)	€ 152,40	€ 154,68
voor extra containergebruik (groen)	€ 27,84	€ 28,20
Rioolheffing		
voor eigenaren niet-woning 25m2-60m2	€ 89,76	€ 85,32
voor eigenaren alle overige objecten	€ 179,52	€ 170,64
voor gebruikers per volle 150 m3 250m3	€ 33,00	€ 33,48

Lastendruk

Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) een onderzoek verricht naar de ontwikkeling van de lokale lasten. Uit de rapportage over 2022 blijkt dat de omvang van de gemeentelijke heffingen in Friesland tot de laagste van Nederland behoort. Bij het onderzoek zijn betrokken de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De gemiddelde woonlasten in Friesland bedragen voor een eenpersoonshuishouden € 746 en voor een meerpersoonshuishouden € 853. De woonlasten in Harlingen bedragen € 644 en € 723 waarmee respectievelijk een 4e en een 2e plaats wordt ingenomen van de 18 Friese gemeenten. Dit betekent dat Harlingen voor huishoudens tot één van de voordeligste gemeenten van Friesland behoort.

Voor wat betreft de lastendruk voor bedrijven neemt Harlingen de 12de plek van Friesland in.

Kwijtscheldingsbeleid

Er is kwijtschelding mogelijk voor de aanslag afvalstoffenheffing, ozb eigenaar woning en de aanslag rioolheffing woning. Het beleid van de gemeente is er op gericht om voor de betreffende belastingsoorten de wettelijke kwijtscheldingsmogelijkheden zo optimaal mogelijk te benutten.

In onderstaande tabel staan een aantal gegevens met betrekking tot de kwijtschelding weergegeven.

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Aantal verzoeken kwijtschelding	458	450	428
Aantal verzoeken gedeeltelijke kwijtschelding	23	10	18
Aantal verzoeken dat is afgewezen	150	100	184
Totaal aantal verzoeken	631	560	630

B. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

De gemeente wil op een gestructureerde wijze risico's beheersen en eventuele risico's bewust nemen. Om die reden is het van belang om inzicht te hebben in eventuele grote financiële tegenvallers die bij de risico's horen en de beschikbare weerstandscapaciteit om deze risico's op te vangen.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording komt in deze paragraaf de volgende informatie aan de orde:

Het beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's
 Inventarisatie van de risico's
 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
 Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen.

Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's

Het beleid is vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2015 welke in de raadsvergadering van 1 juli 2015 is vastgesteld.

Begrippen

In deze paragraaf zijn de volgende begrippen gedefinieerd:

Begrip	Toelichting
Weerstandscapaciteit	Dit is het geheel van middelen en mogelijkheden om niet begrote, onvoorziene en (mogelijk) substantiële kosten te dekken.
Risico's	Risico's zijn al die gebeurtenissen die het realiseren van organisatie-doelstellingen in de weg staan. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen en die een financieel nadelig gevolg kunnen hebben.

Weerstandsvermogen	Dit is de mate waarin onverwachte financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit.
Risicomanagement	Het identificeren en kwantificeren van risico's en het bepalen van activiteiten die de kans van optreden van de risico's en/of de gevolgen van de risico's beheersbaar houdt.
Beheersmaatregelen	Het stelsel van maatregelen en procedures die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen dan wel om de opkomende risico's te signaleren en het effect hiervan te beperken.

Cyclische aanpak

Risicomanagement is een systematisch en regelmatig terugkerend proces om risico's te identificeren, te analyseren en te beoordelen en op basis hiervan maatregelen te nemen en te evalueren. Het is een in hoge mate gestandaardiseerd proces dat de volgende stappen kent:

Fase	Activiteiten
Stap 1: Identificeren	In deze fase worden alle potentiële risico's geïnventariseerd. Van belang is een brede en gestructureerde benadering waarmee zoveel mogelijk risico's in beeld kunnen worden gebracht. Het volledig en eenduidig in kaart brengen van de betrokken risico's is van groot belang voor de verdere fasen.
Stap 2: Analyseren en beoordelen	Na het in kaart brengen van de risico's kunnen deze geanalyseerd worden. De analyse bestaat uit een inschatting van de kans dat een gebeurtenis optreedt, waarbij tevens wordt aangegeven wat de gevolgen van het optreden van het risico kunnen zijn. In deze processtap worden de risico's gekwantificeerd. De basis voor de risicoweging of kwantificering is de "kans maal gevolg" methodiek. Deze systematiek wordt bij hoofdstuk 3 nader toegelicht.

Stap 3: Maatregelen nemen	Wanneer risico's worden onderkend, zijn een aantal oplossingen mogelijk. Voor elk risico moet een keuze gemaakt worden uit de volgende vier maatregelen: vermijden, verminderen, overdragen of accepteren.
Stap 4: Bewaken / monitoren	Het doel van continue monitoring is om tijdig (wijzigingen in) risico's te signaleren, adequate maatregelen te kunnen treffen en waar nodig bij te sturen. Hoe eerder een (wijziging in een) risico wordt gesignaleerd, hoe beter de gevolgen te beheersen zijn. Er wordt zo veel mogelijk aangesloten op de bestaande planning & control cyclus.

Inventarisatie van de risico's

Hieronder worden de risico's genoemd en toegelicht die tot het moment van aanbieden van de begroting bekend zijn.

Om de risico's te kwantificeren wordt de "kans maal gevolg" methodiek toegepast. Het gevolg is de schade als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Voor het gevolg wordt een niet begroot geldbedrag genoemd en onderbouwd. De kans is de waarschijnlijkheid, uitgedrukt in een percentage, dat het risico zich daadwerkelijk voor kan doen.

De kans vermenigvuldigd met het gevolg geeft het risicobedrag weer dat in de risico-inventarisaties (van begroting en jaarrekening) wordt opgenomen.

Voor het inschatten van de kans wordt het volgende uitgangspunt gehanteerd:

Aantal keren dat een risico zich naar verwachting voordoet	Kans
< 1 x per 10 jaar	10%
1 x per 5 – 10 jaar	30%
1 x per 2 – 5 jaar	50%
1 x per 1 – 2 jaar	70%
1 x per jaar of >	90%

nr	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Kans	Geldgevolg	Fin effect structureel	Fin effect incidenteel
1	Wachtgeld wethouders	Wethouders hebben na beëindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. Op het moment van beëindiging wordt dit recht berekend en wordt ten laste van het rekeningresultaat een dotatie aan de voorziening gedaan. Risico betreft het ontoereikend zijn van het rekeningssaldo om deze dotatie te kunnen doen.	Jaarlijkse actualisatie wachtgeld-verplichting. Met een last van ca. 180.000 euro per jaar per wethouder betekent dit een incidenteel negatief effect van € 720.000. Dit bedrag wordt als financieel effect meegenomen voor een juiste weergave van het weerstandsvermogen.	50%	720.000		360.000
2	Pensioenen wethouders	De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de betaling van de wethouders pensioenen. Jaarlijks wordt aan de hand van een actuariële berekening de toekomstige pensioenverplichting berekend. Op basis hiervan wordt de dotatie aan de voorziening bepaald. De dotatie wordt ten laste van het rekeningresultaat gebracht. Risico betreft het ontoereikend zijn van het rekeningssaldo om deze dotatie te kunnen doen.	Jaarlijkse actualisatie van pensioen-verplichting. (gemiddeld € 120.000 per collegelid)	50%	480.000		240.000
3	Te weinig invloed als kleine gemeente op begroting en plannen van gemeenschappelijke regelingen / verbonden partijen	Doordat Harlingen slechts een beperkt stemrecht heeft, heeft zij weinig tot geen invloed op majeure ontwikkelingen. Hierbij is het van belang dat Harlingen zich sterk profileert in de verschillende Algemene en Dagelijkse Besturen (AB en DB).	Tijdig reageren op begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Indien mogelijk / noodzakelijk, gezamenlijk optreden met andere Friese gemeenten.	50%	1.000.000		500.000
4	Rampen	Risico dat op grondgebied van Harlingen zich een ramp voordoet.	Verzekeringen en adequate crisisbeheersing organisatie, waardoor gevolgen beperkt kunnen worden.	10%	2.000.000		200.000
5	Grondexploitatie	Het grootste gedeelte van de grondexploitaties zijn afgesloten. Of de verwacht verliezen zijn voorzien. Er is nog sprake van één grondexploitatie binnen de gemeente. Deze grondexploitatie is in handen van een derde partij. Indien zich de situatie voordoet dat deze partij niet meer in staat is de gronden te exploiteren dan zal de gemeente de exploitatie overnemen. Het risico bestaat dat de gemeente wordt geconfronteerd met een verliesgevende exploitatie.	Jaarlijks wordt de grondexploitatie herrekend. Uit deze exploitatie blijkt wat de status is als de gemeente zelf de grond zou exploiteren. Voorlopig is er geen reden tot afboeken.	30%	1.000.000		300.000

6	Planschade	Vooraf zal op basis van inschatting moeten worden gezien wat de mogelijke planschade zou kunnen zijn. Deze schade dient dan verdisconteerd te worden in bv. de aankoop van de grond. Planschade blijft daardoor een financiële risicofactor.	Voor elke wijziging van een bestemmingsplan moet een inschatting van mogelijke planschade opgenomen worden. De gemeente Harlingen zal dit in de leges tot uitdrukking moeten brengen, zodat de kosten voor rekening van de initiatiefnemer blijven komen.	30%	100.000		30.000
7	Bodemverontreiniging	Bij herontwikkeling van binnenstedelijke locaties is er kans op bodemverontreiniging. In het buitengebied wordt de gemeente soms geconfronteerd met illegale stort. De kosten komen dan voor rekening van de gemeente.	Bodembeleid en bodemkwaliteitskaart moeten up-to-date zijn	10%	200.000		20.000
8	Open-einde regelingen	De gemeente voert take uit die wettelijk verplicht zijn. Dit kan ertoe leiden dat de lasten uit de pas kunnen gaan lopen ten opzicht van de middelen die de gemeente daarvoor krijgt	Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen.	90%	180.000	162.000	
9	Geldleningen	Aan enkele verenigingen zijn geldleningen verstrekt. Het risico is dat verenigingen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.	Monitoring van financiële ontwikkelingen aan de hand van jaarrekening en begroting.	10%	250.000		25.000
10	Garantstellingen	De gemeente staat ultimo 2019 garant voor € 85 miljoen aan leningen. Het risico bestaat dat de gemeente alsnog de garantie moet betalen omdat de lenende partij niet kan voldoen aan de verplichtingen richting de geldverstrekker.	De gemeente is aangesloten bij Stichting Waarborgfonds. Deze stichting vangt eerst nog de klappen op voordat de gemeente moet betalen. Periodiek de financiële situatie beoordelen van de partijen waar de gemeente een garantie aan heeft verleend.	10%	1.000.000		100.000
11	Aansprakelijkheid	Burgers en/of bedrijven kunnen de gemeente aansprakelijk stellen wegens het bijvoorbeeld niet functioneren van riool (wateroverlast), werkzaamheden die (wel of niet) worden uitgevoerd door gemeentelijk personeel die overlast of schade veroorzaken, onvoldoende handhaven, onvoldoende onderhoud aan wegen, trottoirs, fietspaden etc. met schade als gevolg.	Adequate beheersmaatregelen en goede onderhoudsplannen. Adequaat reageren op brieven, vragen en klachten van burgers en bedrijven. Aansprakelijkheidsverzekering.	30%	150.000	50.000	

12	Belastingen	Bij de toepassing van de belastingwetgeving (BTW, Loonheffing etc.) kunnen verschillen van inzicht en/of interpretatie ontstaan of kunnen de regels onjuist worden toegepast. Dit kan leiden tot een naheffing van de zijde van de fiscus.	Door het invoeren van horizontaal toezicht komt de gemeente een stap dichterbij bij het goed beheersen van de fiscale risico's. Gedurende de looptijd van dit project is veelvuldig contact met de belastingdienst om dit goed af te ronden.	10%	200.000		20.000
13	Onderhanden projecten	Bij de onderhanden projecten loopt de gemeente het risico dat budgetten worden overschreden door onvoorziene zaken.	Periodiek wordt er gerapporteerd over de stand van zaken van de projecten. Er wordt gerapporteerd over de voortgang van de bestedingen en de toereikendheid van het budget,. Door dit tijdig in beeld te brengen kan er op tijd worden ingegrepen.	30%	500.000		150.000
14	Oninbare vorderingen	Na de invoering van een strak invorderingsbeleid en een grondige opschoningsactie is de eventuele oninbaarheid van debiteurenvorderingen goed in beeld. Er vindt regelmatig een analyse plaats op de inbaarheid en deze wordt getoetst aan de hoogte van de voorziening.	Door een strakke invorderingsprocedure te volgen en de debiteurenpositie continue te monitoren wordt het risico op oninbaarheid kleiner.	30%	100.000		30.000
15	Juridische procedures	Jaarlijks worden diverse procedures door of tegen de gemeente gevoerd. De uitkomst en de omvang zijn in een aantal gevallen onzeker en deze procedures kunnen dan ook als een risico worden aangemerkt. Zolang ze nog lopen is het van belang om deze zaken niet openbaar te behandelen omdat de onderhandelingspositie tegenover derden daardoor mogelijk wordt geschaad. Bovendien kunnen er wettelijke belemmeringen aanwezig zijn welke openbare behandeling van zaken niet toestaan	De raad wordt regelmatig geïnformeerd over lopende gerechtelijke procedures.				p.m.

16	Informatiebeveiliging, privacy en datalekken	Binnen de Gemeente Harlingen wordt steeds meer gebruik gemaakt van allerlei informatie; Met deze informatie moet zorgvuldig en integer worden omgegaan; Informatiebeveiliging wordt steeds belangrijker. Ondanks dat we continue werken aan de beveiliging van de informatievoorziening van de gemeente, blijft het risico bestaan dat er iets gebeurt. De computersystemen van de gemeente kunnen aangevallen worden (cybercrime), maar ook kunnen persoonsgegevens vernietigd, gewijzigd of vrijkomen zonder dat dit de bedoeling is (datalek).	Voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Daarin gaat het bijvoorbeeld over toegang van medewerkers tot systemen en ruimten. Maar ook zaken als clean desk beleid wachtwoordbeleid etc.	30%	500.000		150.000
17	Sociaal Domein	Dat de uitkeringen voor het sociaal domein vanuit het gemeentefonds de afgelopen jaren te laag zijn geweest is inmiddels duidelijk. De arbitragecommissie heeft hierover een uitspraak gedaan. In hoeverre de uitkering voldoende stijgt om de tekorten uit het verleden en in de toekomst, te compenseren, is nog onduidelijk.	Continue screening van de berichtgeving en behoudend zijn met betrekking tot het inzetten van nieuw meerjarig beleid.	70%	500.000	350.000	
18	Personeelskosten	Harlingen is een kleine organisatie en daarmee op een aantal onderdelen kwetsbaar. Waar grotere gemeenten diverse medewerkers binnen een vakgebied hebben moeten medewerkers in Harlingen vaak op diverse vakgebieden thuis zijn. Bijvoorbeeld bij ziekte of het vertrek van een medewerker kan dit direct tot problemen leiden.	Blijvend samenwerking zoeken met andere gemeenten en continue blijven (bij)scholen.				p.m.

19	Omgevingswet	Invoering Omgevingswet per 1 januari 2024. Het is een wettelijke verplichting deze wet in te voeren. De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Voor de gemeente Harlingen dienen er onder andere één omgevingsvisie, en één omgevingsplan te komen, waarin alle regels uit alle bestemmingsplannen en vele gemeentelijke verordeningen verwerkt dienen te worden. Daarnaast wordt de reikwijdte van de omgevingsvergunning verbreedt; meer onderwerpen zullen onder de noemer omgevingsvergunning komen te vallen. De Omgevingswet heeft invloed op het gehele ruimtelijke domein en heeft de nodige raakvlakken met het sociale domein. De voorbereiding op het omgevingsplan (van rechtswege), het maken van het omgevingsplan, en de verbetertrajecten van de diverse werkprocessen zoals vergunningverlening en beleidsvorming zijn grote opgaven. In deze opgaven is er ook aandacht voor een verbetering van de dienstverlening. Het vraagt van de organisatie aanpassingen in o.a. werkprocessen, ICT en dienstverlening. De invoering van de Omgevingswet is de grootste stelselwijziging binnen het fysieke domein. Daardoor zijn nog niet alle effecten en benodigdheden voor de implementatie volledig te overzien.	We hebben aandacht voor de noodzakelijke digitaliseringsslag en de gevolgen voor het ICT-beheer bij (volledig) digitaal werken en werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Verder hebben we aandacht voor de structurele financiële effecten als gevolg van de komst van de Omgevingswet (in samenhang met de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen). In de begroting is geld opgenomen voor extra werkzaamheden verdere digitalisering van werkprocessen en werkzaamheden voor de totstandkoming van het omgevingsplan. Hierin is ook een budget voor de implementatie van de Wet kwaliteitsborging bouw meegenomen, inclusief de gevolgen voor de leges.				
20	Nieuw financieringssysteem Gemeentefonds	Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026.	De uitkomsten van deze nieuwe financieringssysteem voor gemeenten zijn nog onduidelijk. We houden scherp in de gaten wat dit voor de gemeente Harlingen betekent. Zodra er meer duidelijkheid komt brengen we de structurele (financiële) lange termijn effecten voor de gemeente Harlingen hiervan in beeld.				
		Totaal				562.000	2.125.000
						Structureel	Incidenteel

4. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

4.1. Structureel

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw, een bepaald redelijk peil moet hebben. De onroerende zaakbelastingen (OZB) alsmede de afvalstoffenheffing en rioolheffing maken onderdeel uit van het belastingpakket.

De toelatingseisen voor 2022 zijn als volgt:

Afvalstoffenheffing 100 % kostendekkend

Rioolheffing 100 % kostendekkend

OZB normpercentage 0,1800 van de WOZ-waarde

Een eventuele onderdekking op de onderdelen afvalstoffenheffing en rioolheffing moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing- en rioolheffing

Retributies	Lasten	Baten	Ruimte
Afvalstoffenheffing	1.797.000	1.908.000	0
Rioolheffing	1.559.000	1.625.000	0
Totaal	3.356.000	3.533.000	0

Onbenutte belastingcapaciteit OZB

Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale heffings- en belastingtarieven en de begrote opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit.

De berekening van de maximale belastingtarieven gebeurt op basis van het normtarief. Dit normtarief wordt door het Rijk vastgesteld. Voor 2022 is de uitkomst vastgesteld op 0,1800 % van de WOZ-waarde.

Gerealiseerde opbrengst	3.837.137
Berekening met normtarief (0,1800 % van WOZ waarde 2.015.789.000)	3.628.420
Ruimte	0

Voor onvoorziene structurele uitgaven is jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 30.000.

Aanwending van deze post kan alleen indien voldaan wordt aan al de 3 O's, te weten: onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar.

Incidenteel

Algemene reserve (31 december 2022)	5.000.000
Algemene investeringsreserve (31 december 2022)	5.798.675
Totaal reserves	10.798.675

De stille reserves zijn bewust niet meegenomen. Deze reserves zijn wel aanwezig binnen de gemeente Harlingen, voornamelijk in de waardering van het gemeentelijk vastgoed. Deze middelen zijn echter niet snel opneembaar en het is lastig in te schatten wat de hoogte van de reserve is. Om deze reden heeft de raad, met de vaststelling van de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2015, op 1 juli 2015 besloten dat deze reserves niet worden meegenomen bij de bepaling van de hoogte van de weerstandscapaciteit.

Confrontatie risico's met beschikbare weerstandscapaciteit

	Structureel	Incidenteel
Geïntariseerde risico's	562.000	2.125.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	0	10.798.675
Saldo	-562.000	8.673.675

De ratio met betrekking tot de incidentele posten wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{10.798.675}{2.687.000} = \text{Ratio}$$

weerstandsvermogen = 4,0

De raad heeft aangegeven te streven naar voldoende weerstandscapaciteit. Een ratio van het weerstandsvermogen van tenminste 1,0 voldoet aan het criterium "voldoende". Bij deze norm is de omvang van de gekwantificeerde risico's in evenwicht met de beschikbare weerstandscapaciteit waarmee risico's opgevangen kunnen worden. Indien de ratio daalt tot onder 1,0 dan wordt de gemeente kwetsbaarder. De gemeente beschikt dan niet meer over voldoende weerstandscapaciteit om de risico's af te dekken.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten vastgesteld. Dit in verband met het opnemen van financiële kengetallen in de begroting en jaarrekening. De kengetallen dienen met ingang van de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 te worden opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Schuldquote

Omschrijving	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2022
Netto schuldquote	67,02%	57,33%	78,14%
Idem, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	66,04%	56,52%	76,80%

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Omdat bij verstrekte leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen bepaald. De netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen is voor onze gemeente nauwelijks van belang omdat er maar een beperkt bedrag aan verstrekte leningen uitstaat, waarvan het merendeel voor hypothecaire geldleningen personeel.

De netto schuldquote voor 2022 bedraagt 57,33 % en kan als normaal worden aangemerkt.

Het lagere percentage t.o.v. 2021 is laat zich in hoofdzaak verklaren door het feit dat de baten fors hoger zijn dan in 2021.

Algemene normwaarden schuldquote	Schuldquote
Normaal	< 90%
Voorzichtigheid geboden	90% - 130%
Zeer hoge schuld	> 130%

Solvabiliteitsratio

Omschrijving	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2022
Solvabiliteit	30,7%	35,60%	36,17%

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Dit percentage geeft aan in hoeverre de activa (investeringen) zijn gefinancierd met eigen vermogen. Hoe hoger dit percentage hoe minder gefinancierd is met vreemd vermogen (leningen).

Algemene normwaarden solvabiliteit		Ratio
Weinig risico		> 50%
Normaal		20% - 50%
Hoog risico		0% - 20%

Als normaal wordt een ratio tussen de 20% en 50% beschouwd. Voorzichtigheid is geboden bij een ratio tussen de 0% en 20%.

De solvabiliteitsratio voor 2022 bedraagt 35,60% en kan als normaal worden beschouwd.

Kengetal grondexploitatie

Omschrijving	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2022
Kengetal grondexploitatie	2,3%	1,65%	2,73%

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden voor een passende en terug te verdienen waarde op de balans zijn opgenomen.

Algemene normwaarden grondexploitatie		Ratio
Weinig risico		< 20%
Voorzichtigheid geboden		20% - 35%
Hoog risico		> 35%

Het kengetal heeft nagenoeg uitsluitend betrekking op de grondexploitatie Ludinga. De rente wordt niet bijgeschreven op de boekwaarde maar wordt ten laste gebracht van de algemene middelen. Daar de gemeente de grondexploitatie ook nog eens niet zelf verricht, is het (financiële) risico nagenoeg nihil.

Structurele exploitatieruimte

Omschrijving	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2022
Kengetal structurele exploitatieruimte	2,3%	1,58%	1,92%

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Opgemerkt wordt dat de structurele ruimte die er in de begroting en meerjarenraming zit met nieuw beleid wordt ingevuld. In geval de primitieve begroting een structureel tekort vertoont, dan zal in de begroting direct structurele ombuigings- en bezuinigingsmaatregelen worden verwerkt. Het kengetal zal zich dan ook altijd rond de 0% begeven.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

Omschrijving	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2022
Totale woonlasten gezin Harlingen	€ 668	€ 723	€ 668
Gemiddelde woonlasten gezin Nederland	€ 811	€ 904	€ 811
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor	86,08%	89,15%	82,3%

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale lokale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar daarvoor.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de Harlinger woonlasten zich in de jaren 2021 en 2022 tussen de 86 en 89% van de gemiddelde woonlasten in Nederland hebben bedragen. Conclusie: de lokale woonlasten liggen in Harlingen op een laag niveau. Omdat de rioolheffing 100% en de afvalstoffenheffing nagenoeg kostendekkend is, is de ruimte binnen de belastingcapaciteit, naast de mogelijkheden om de OZB te verhogen, beperkt.

Algemene conclusie financiële positie

Onze financiële positie op dit moment is goed te noemen terwijl de vooruitzichten voor de jaren daarna gunstig zijn. Dit vraagt voor de middellange termijn derhalve niet meer dan de gebruikelijke aandacht voor de financiële positie.

De structurele exploitatieruimte voor nu en toekomstige jaren is op dit moment geen aanleiding tot zorgen. Het inpassen van nieuw beleid zal evenwel kritisch en zorgvuldig moeten worden afgewogen tegen bestaand beleid. Hierbij vormen de criteria zoals uit het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026 het uitgangspunt.

Het accres van het gemeentefonds (gemeentefondsuitkering) beweegt mee met de uitgaven van het Rijk, maar is vanaf 2026 door het Rijk “bevroren”, omdat het kabinet niet over zijn eigen kabinetsperiode heen wil regeren. Dat betekent dat de algemene uitkering vanaf 2026 niet meer meegroeit met de uitgaven van het Rijk. Hierdoor komen gemeenten vanaf dat jaar samen 3,9 miljard euro tekort. Het begrotingsgat is in gemeentelijke kringen het ‘ravijn’ gaan heten.

Ondanks dat in de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk staat dat gemeenten er vanaf 2027 structureel geld bij krijgen en dat het kabinet voornemens is om het accres goed te regelen, is er nog steeds een terugval van middelen in 2026. Het zgn. “ravijnjaar” is dus nog steeds niet afgewend. In de begroting 2023 ziet de gemeente Harlingen het begrotingssaldo van 2025 naar 2026 teruglopen van € 3,5 miljoen naar € 0,9 miljoen. Ondanks deze terugval is het begrotingssaldo nog steeds positief, in tegenstelling tot veel andere gemeenten. Harlingen lijkt dus goed voorbereid op het “ravijnjaar” en heeft nog geen drastische (bezuinigings) maatregelen hoeven te treffen, maar blijft alert op toekomstige ontwikkelingen in dit dossier.

C. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Deze paragraaf gaat over het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. De bruikbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte worden voor een belangrijk deel bepaald door de aanwezige kapitaalgoederen zoals wegen, openbare verlichting, rioleringen, water, groenvoorzieningen en gebouwen. Voor het beheer en onderhoud zijn beheerplannen in het leven geroepen.

Beheer en onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. Deze paragraaf heeft als doel inzicht te geven in de stand van zaken en de financiële dekking van de beheerplannen.

Over welke kapitaalgoederen het gaat, geven de volgende tabellen een indicatief overzicht:

Wegen, fiets- en voetpaden, bermen

In juni 2020 is het beheerplan Wegen vastgesteld. Deze gaat over de periode 2020 - 2024. Dit beheerplan geeft inzicht in de te verwachte werkzaamheden en de lasten die dit in deze periode met zich meebrengt om de wegen in goede staat te houden.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Zwaar belaste weg	m2	0
Gemiddeld belaste weg	m2	113.703
Licht belaste weg	m2	165.332
Weg in woongebied	m2	579.220
Weg in verblijfsgebied	m2	243.816
Fietspaden	m2	78.718
Eilandparkeren	m2	71.563
Totaal wegen	m2	1.252.352
Abri's	st.	5

Openbare verlichting

In juni 2020 is het beheerplan Openbare Verlichting vastgesteld. Deze gaat over de periode 2020 - 2024. Het beheerplan geeft handvaten voor het inrichten en onderhouden van de openbare verlichting. Het dagelijks onderhoud van de openbare verlichting verloopt via de Coöperatie Openbare Verlichting en Energie Fryslân. Deze lasten zijn volledig opgenomen in de begroting.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Lichtmasten	st.	3.418
Armaturen	st.	3.476

Riolering

Het beheer en onderhoud van de rioleringen vinden plaats op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023. De lasten worden volledig gedekt uit de heffing van de rioolrechten.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Vrijvervalriolering	km	148
Persleiding	km	24
Duikers	m	2.900
Rioolgemalen	st.	19
Pompunits buitengebied (minigemalen)	st.	64
Poldergemalen	st.	5
Bergbezinkbassins	st.	5

Het beheer en onderhoud van de rioleringen vond plaats op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023. Over de uitvoering van de projecten binnen het GRP wordt zowel het college als de gemeenteraad, jaarlijks door middel van een evaluatierapport separaat geïnformeerd.

In 2022 zijn onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Aanleg wadi in binnentuin Plan Zuid
- Vervangen riolering Troelstrastraat (fase 1)
- Vervangen riolering in steeg naast Kleine Voorstraat 91

Daarnaast is onderzoek uitgevoerd naar gevolgen extreme regenval in stad Harlingen en werken we aan het in beeld brengen van probleemlocaties. De lasten worden volledig gedekt uit de heffing van rioolrechten.

Damwanden binnenwater

Het beheerplan Kades en walbeschoeiingen 2020-2035 is in 2020 door de raad vastgesteld. Dit beheerplan is de leidraad voor het onderhoud van de damwanden in het binnenwater.

Het beheerplan is gebaseerd op een kwaliteitsniveau Basis, met als kenmerken HEEL, BETROUWBAAR, VEILIG en FUNCTIONEEL. Het Doel van de onderhoudsmaatregelen is om tegen zo laag mogelijke kosten de levensduur van de constructie zo lang mogelijk te maken op basis van SOBER EN DOELMATIG.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Zandstrand	m ²	25.000
Zeehavensteigers	m	1.430
Betonkade Nieuwe Willemshaven	m	400
Havendammen	3	3.100
Damwanden, staal buitenwaterkering	m	2.650
Damwanden, hout buitenwaterkering	m	299
Damwanden, staal binnenwaterkering	m	282
Damwanden, hout binnenwaterkering	m	5.912
Gemetselde kades	m	809
Betonnen damwanden	m	262

Maatschappelijke havens

De NV Port of Harlingen is verantwoordelijk voor het civieltechnisch beheer en onderhoud van de gemeentelijke havens Noorderhaven, Zuiderhaven, Oude Buitenhaven, Dok, Vluchthaven en Willemshaven. Hiervoor is een beheerplan opgesteld, Havenbeheerplan 2018-2037 welke in 2020 door de raad is vastgesteld voor zover gedeelte over de gemeentelijke havens.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Houten damwand	m	440
Stalen damwand	m	2.493
Gemetselde kade	m	132
Betonkade	m	414
Stalen steigers	m	230
Houten steigers	m	665
Talud	m	65

Openbaar groen

Het beheer en onderhoud vindt plaats op basis van de hoeveelheden uit het groenbeheerprogramma. De lasten zijn verwerkt in de begroting.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Bomen	st.	7.320
Openbaar groen	ha.	1

Het aantal hectare groen is in 2022 afgenomen door stukken industrieterreinen die verkocht zijn. Ook het Westerzeedijkgebied wat in ontwikkeling is wordt niet meer meegeteld als openbaar groen.

Baggeren binnenwateren

In 2020 is het beheerplan Baggeren binnenwateren gemeente Harlingen 2020-2035 door de gemeenteraad vastgesteld. De binnenwateren zijn verdeeld in een aantal categorieën en per categorie is aangegeven in welke mate de gemeente hier een beheer en/of onderhoudstaak heeft. Het plan maakt inzichtelijk wat de jaarlijkse beheers- en baggeropgave is de komende periode van alle zoete binnen wateren van de gemeente Harlingen. In 2022 is gestart met de voorbereidingen van de geplande baggeronde in 2023.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Binnenwater	m ²	369.315

Bruggen en duikers

De gemeenteraad heeft in 2020 het geactualiseerde beheerplan Bruggen en duikers 2020-2035 vastgesteld. Het onderhoud is gebaseerd op het kwaliteitsniveau Basis en kenmerkt zich door de termen HEEL, BETROUWBAAR, VEILIG en FUNCTIONEEL. Het doel van deze onderhoudsmaatregelen een zo lang mogelijke levensduur tegen zo laag mogelijke kosten, dus SOBER en DOELMATIG. Dit beheerplan is een leidraad voor het onderhoud van deze kapitaalsgoederen in de gemeente Harlingen.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Bruggen en duikers	st.	63

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente Harlingen heeft ongeveer 44 gebouwen en complexen (modern en monumentaal) in eigendom. Er zijn enkele gebouwen verkocht maar ook weer nieuwe aangekocht, zodat het aantal vrijwel niet wijzigt. De gebouwen verkeren nu bijna allemaal in een redelijke goede staat van onderhoud. Het groot onderhoud aan de eigen gebouwen wordt uitgevoerd aan de hand van het beheerplan gebouwen 2020-2035 van de gemeente Harlingen welke in juni 2020 is vastgesteld.

Het kwaliteitsniveau van de voorgestelde maatregelen kenmerkt zich door de termen SOBER, FUNCTIONEEL en DOELMATIG. Het doel van de onderhoudsmaatregelen is om tegen zo laag mogelijke kosten de levensduur van de gebouwen zo lang mogelijk te maken.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Gemeentelijke gebouwen	st.	31
Schoolgebouwen	st.	7
Sportaccommodaties	st.	6

Dekking beheerplannen

Op grond van door de raad vastgestelde beheerplannen zijn voorzieningen ingesteld voor de uitvoering van de daarin opgenomen activiteiten. Voor de mutaties in deze voorzieningen in 2022 wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Omschrijving	Raming	Realisatie	Vershil
Openbare verlichting	154.000	57.362	96.638
Bruggen	276.887	160.180	116.707
Damwanden (zoet)	81.983	55.068	26.915
Baggerspecie (zoet)	0	5.500	-/-5.500
Maatschappelijke havens	110.240	72.103	38.137
Gemeentelijke gebouwen	700.604	191.565	509.039
Totaal	1.323.714	541.778	781.936

Toelichting grootste afwijkingen

Sinds 2021 worden de kosten van openbare verlichting, die daarvoor volledig als groot onderhoud werden geboekt in de exploitatie, gesplitst verantwoord als (groot) onderhoud en als investering op de balans. Omdat in 2022 het accent heeft gelegen op investeringsuitgaven, is op het exploitatiebudget voor onderhoud overgebleven.

Het verschil tussen de raming en de realisatie van het beheerplan bruggen wordt veroorzaakt door diverse oorzaken. In het beheerplan is bijvoorbeeld geld gereserveerd voor de versteviging van de Stationsbrug. Echter de onderzoeken naar de kwaliteit van deze brug betekent ook dat er gestremd moet worden om gaten in het beton te boren voor onderzoek etc. Deze werkzaamheden stonden eerder gepland maar aanpak van de Spoorstraat, de restauratie van de Kerkpoortsbrug, het bouwen van het nieuwe appartementencomplex Trebol maakten een stremming van de Stationsbrug ongepast. Daarom is de restauratie uitgesteld. Ook de zoektocht naar technische gegevens van oude bruggen kost meer tijd dan gepland, waardoor de restauratie van de overige bruggen enigszins vertraging hebben opgelopen.

Voor wat betreft het verschil in raming en realisatie van het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen wordt dit hoofdzakelijk veroorzaakt door Centrum Nieuw Zuid. De investeringen voor Centrum Nieuw Zuid zouden pas gepleegd worden na evaluatie van Centrum Nieuw Zuid. Deze evaluatie is onlangs pas gereed gekomen. Tevens was er voor dit jaar een grote post opgenomen voor het vervangen van de gevelbekleding van de Waddenhal. Deze zou met uitbreiding van de Waddenhal meegenomen worden. Er wordt nu eerst verder onderzoek gedaan naar de noodzaak van uitbreiding van de Waddenhal. Tot slot is vanwege de krapte binnen de formatie van het team (bouwkunde/facilitair) diverse, met name schilder projecten, doorgeschoven naar 2023. Hierdoor is minder uitgegeven dan begroot.

D. FINANCIERING

Algemeen

De financieringsparagraaf (treasuryparagraaf) is samen met het financieringsstatuut (treasury-statuut), dat bij wijziging van de Gemeentewet verplicht is geworden, en de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden), die vanaf 1 januari 2001 van kracht is geworden en per 1 januari 2009 is gewijzigd, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van “treasury”.

Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

In het treasurystatuut van de gemeente Harlingen, dat in december 2009 door de raad is vastgesteld, zijn de uitgangspunten, de doelstellingen en de beleidsmatige en organisatorische kaders (inclusief toezicht op de uitvoering van treasury) bepaald.

De financierings- en beleggingsactiviteiten van de gemeente Harlingen vinden plaats binnen het formele kader van het treasurystatuut. De uitvoering van het treasurybeleid vindt zijn weerslag in de financieringsparagraaf van de begroting en de jaarrekening. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde. In de jaarrekening gaat het om de realisatie van de plannen en om een verschillenanalyse tussen de plannen en de uitkomsten.

Risicobeheer

Het treasurybeleid van onze gemeente is er op gericht binnen de financiële mogelijkheden een zo optimaal mogelijk rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst. De waarde van financiële activa dient zo weinig mogelijk gevoelig te zijn voor marktbewegingen.

Kasgeldlimiet

Jaarlijks wordt de kasgeldlimiet berekend. Dit is een percentage van de totale begroting (8,50%). De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatige korte termijn financieringen. Indien deze kasgeldlimiet structureel wordt overschreden dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende schuld.

De berekening voor de kasgeldlimiet voor de begroting 2022 is als volgt:

Begrotingstotaal	64.812.000
Het door de minister vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	5.509.020

	Per kwartaal	Kasgeldlimiet	Verschil
1e kwartaal	408.000	5.509.020	5.101.020
2e kwartaal	400.000	5.509.020	5.109.020
3e kwartaal	-809.000	5.509.020	6.318.020
4e kwartaal	398.000	5.509.020	5.111.020

Renterisiconorm

In de Wet Fido is een norm gegeven voor de omvang van het renterisico. Onder renterisico wordt verstaan de gevoeligheid van de financiële positie van de organisatie voor renteschommelingen.

De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal.

De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden, zodat er een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en renteaanpassingsdata en eventueel hieruit voortvloeiende rentewijzigingen, ontstaat.

In de volgende tabel wordt het renterisico in relatie tot de norm aangegeven.

Renterisiconorm 2022

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	2022	2023	2024	2025
1	Renteherzieningen	-	-	-	-
2	Aflossingen	6.500	6.000	5.000	5.000
3	Renterisico (1+2)	6.500	6.000	5.000	5.000
4	Renterisiconorm	12.962	13.607	13.743	14.291
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	6.462	7.607	8.743	9.291
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm				
	Berekening renterisiconorm				
(4a)	Begrotingstotaal	64.812	68.033	68.714	71.456
(4b)	Percentage	20%	20%	20%	20%
	Renterisiconorm (4) = (4a x 4b/100)	12.962	13.607	13.743	14.291

De gemeente heeft per 31 december 2022 7 leningen voor in totaal € 51.666.666,-.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente binnen de renterisiconorm blijft.

De marktrente voor langlopende geldleningen is gestegen en bedraagt gemiddeld 2,12 % in 2022(20 jarige lineaire lening) ten opzichte van 0,30 % gemiddeld in 2021. De rente voor rood staan in rekening-courant bedroeg gemiddeld 2,81%. Bij het besluit om een nieuwe lening aan te trekken speelt de kasgeldlimiet, het verschil in percentage tussen lang en kort geld en de verwachting van de renteontwikkeling op langere termijn een rol.

Over de investeringen is op basis van het geraamde renteomslag-percentage (0,0040 %) rente berekend. Dit percentage is sinds 2017 sterk gedaald als gevolg van het nieuwe BBV op basis waarvan (nagenoeg) geen bespaarde rente over reserves en voorzieningen meer mag worden berekend.

Kredietrisico's

In onderstaand overzicht wordt het kredietrisico op de verstrekte gelden per 1 januari 2022 weergegeven.

Bedragen x 1.000

Uitzettingen	2022
Leningen verenigingen/stichtingen	289
Deelnemingen	3.919
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	305
Totaal	4.513

Bij het uitzetten van middelen zijn in ieder geval twee aspecten in het geding. Dit zijn een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico van de uitzetting. Overtollige financieringsmiddelen worden alleen bij financiële instellingen met ten minste een AA-rating uitgezet waarbij minimaal de hoofdsom wordt gegarandeerd. Ultimo 2022 was er geen sprake van overtollige middelen.

Financieringspositie

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten en investeringen wordt uitgegaan van integrale financiering. Dit wil zeggen dat gekeken wordt naar de totale financieringsbehoefte van de gemeente. Door de langere looptijd van diverse projecten betekent dit niet dat per direct het tekort moet worden geleend. Dit betreft een indicatie van de financieringsbehoefte in de komende jaren.

De berekening van de kapitaalbehoefte per 1 januari 2022 is als volgt:

Totaal geïnvesteerd vermogen		94.306.900
Reserves en voorzieningen	41.168.364	
Aangetrokken geldleningen	58.166.666	
		99.335.030
Financieringsoverschot		5.028.130

Beheersen EMU-saldo lokale overheden

Het EMU -saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven en geeft aan of er sprake is van een overschot of een tekort. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. De rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW. In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen van 23 mei 2018 is gesproken over de EMU-norm voor de decentrale overheden. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4% van het bruto binnenlands product per jaar voor de periode 2019 tot en met 2022. Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,27% en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

het EMU-saldo wordt als volgt berekend (bedragen x € 1.000):	2022
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan / onttrekking uit reserves	4.740
<i>Mutaties die het EMU-tekort verkleinen:</i>	
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.290
Bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.664
Baten uit bijdragen van andere overheden	224
Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)	
<i>Mutaties die het EMU-tekort vergroten:</i>	
Investeringen in materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-3.059
Aankoop grond, bouw- en woonrijpmaken e.d.	
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-1.297
Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die niet vallen onder één van de andere genoemde posten	
Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	
EMU-saldo gemeente Harlingen	5.562

Deze berekening van het EMU saldo laat zien dat de gemeente in 2022 miljoen € 5.562.000 minder uitgeeft dan dat er wordt ontvangen. Dit is goed verklaarbaar want van rijkswege zijn er veel gelden ontvangen voor specifieke taken die niet tot investeringen hebben geleid. Uit de uitkomst blijkt dat de gemeente Harlingen in positieve zin bijdraagt aan het totale EMU saldo. Gezien het feit dat op rijksoverheidsniveau tegenwoordig sprake is van een begrotingsoverschot heeft deze uitkomst geen gevolgen.

Wet Hof en schatkistbankieren

Met de wet HOF (Houdbare Overheidsfinanciën) gaat per jaar een macroplafond gelden voor het EMU-tekort van alle gemeenten samen. De rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW.

De Wet schatkistbankieren verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. Tot een bepaald bedrag mogen gemeenten hun overtollige financiën buiten de schatkist van het Rijk aanhouden.

Het drempelbedrag wordt als volgt bepaald:
 voor gemeenten met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500.000 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2 % van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1.000.000,- bedraagt;
 voor gemeenten met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen plus 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat boven de € 500 miljoen komt.

Voor Harlingen is dit zogenaamde drempelbedrag voor 2022 bepaald op € 1.296.000

Op 16 juli 2014 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd in verband met de rapportageverplichting over het drempelbedrag bij het verplicht schatkist-bankieren. Het drempelbedrag is gedefinieerd als de gemiddelde bankstand gerekend over een kwartaal. Voor elk kwartaal moet derhalve aangetoond worden dat de gemeente de drempelwaarde niet heeft overschreden. Met de BNG is afgesproken dat zij dagelijks het meerdere boven het drempelbedrag stort op de rekening van het rijk. Gelet op deze afspraak is er voldoende waarborg dat de gemeente het drempelbedrag niet overschrijdt.

Het overzicht over 2022 ziet er als volgt uit:

	Kwartaalgemiddelde	Drempelbedrag	Onderschrijding
1e kwartaal	162.000	1.296.000	1.134.000
2e kwartaal	211.000	1.296.000	1.085.000
3e kwartaal	173.000	1.296.000	1.124.000
4e kwartaal	173.000	1.296.000	1.123.000

E. BEDRIJFSVOERING

Inleiding

Onder bedrijfsvoering verstaan we het geheel van activiteiten die er voor zorgen dat het voor iedereen duidelijk is wat de plannen zijn in een bepaalde periode (begroten), dat iedereen tijdens de uitvoering ervan op de hoogte is van de kwaliteit en de uitvoering van de plannen en dat we de uitvoering daarvan bijstellen als dat noodzakelijk is. Om tot een optimale bedrijfsvoering te komen, zal een analyse van de organisatie worden gemaakt waarbij gekeken wordt naar de kracht en de verbeterpunten. Deze analyse zal leidend zijn voor de uiteindelijke invulling van personeel en organisatie.

Deze paragraaf geeft inzicht in de bedrijfsvoering van de organisatie waarbij met name die aspecten worden benoemd die voor het begrotingsjaar 2022 van belang zijn en/of specifieke aandacht verdienen.

Organisatie en formatie

Harlingen is een compacte gemeente met 123,16 fte en 145 medewerkers in vaste dienst. Naast de vaste formatie van 145 medewerkers maakt Harlingen ook gebruik van rond de 52 personen aan ingehuurd personeel. In totaal werken iets meer dan 200 mensen voor de gemeente Harlingen.

Inhuur derden

Het aandeel inhuur bedroeg tot en met 2022 een ruime 25% van het personeel, de kosten die hiermee gemoeid zijn bedroegen 1/3 van het personeelsbudget. In het jaar 2022 is een aanzet gemaakt om het aandeel ingehuurd personeel te verlagen. Het vervangen van ingehuurd personeel door vaste krachten is in gang gezet, maar zal in het jaar 2023 resultaten geven.

Samen Harlingen

Een personele en organisatorisch impuls is in 2021 onder de naam “Samen Harlingen” ingezet om Harlingen als gemeente krachtig en zelfstandig te laten blijven functioneren.

Organisatie-ontwikkeltraject “Samen Harlingen” zet in op:

- Gezonde financiële huishouding;
- Hoogwaardige dienstverlening naar inwoners;

- Professionele medewerkers;
- Hoogwaardige ondersteuning aan college en gemeenteraad;
- Waar burgers graag wonen, bedrijven goed gedijen, medewerkers graag werken en toeristen graag komen.

In 2022 zijn de voorbereidingen, samen met de medewerkers, gemaakt om tot een slagvaardig opererende organisatie te komen waar het prettig werken is. Gedurende dit jaar is, samen met de medewerkers, een aantal plannen en verbetervoorstellen opgesteld, zoals het voorstel om over te gaan op een plattere, minder hiërarchische organisatie waarbij de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie zijn belegd. De indeling van de teams is door de teamleden zelf beoordeeld en enkele teams zijn iets anders ingedeeld. Ook de operationele processen, de dienstverlening en de besturingsfilosofie zijn tegen het licht gehouden en zullen in 2023 worden verbeterd.

Wettelijke taken, kwaliteitsniveau & ambities

Het spanningsveld van de organisatie zit in het kunnen uitvoeren van de wettelijke kerntaken, het bereiken van een minimaal noodzakelijk kwaliteitsniveau en het kunnen voldoen aan het ambitiesniveau van het college. Op dit moment is de organisatie vrijwel voldoende toegerust om onze kerntaken volledig uit te voeren. De eerder gelopen achterstanden en vertragingen bij bouw- en woningtoezicht, bezwaar- en beroepsprocedures en WOB-procedures, hebben we grotendeels weg kunnen werken, of werken we momenteel weg.

Opleiden en Ontwikkelen

Werk, de manier van werken en de manier van dienstverlening is een continu veranderend proces. Het is van belang dat onze organisatie én onze mensen toegerust zijn op de toekomst. De ambtenaar van de toekomst is een ambtenaar die continue in ontwikkeling is en op een dienstverlenende en moderne manier diensten aan de burgers van Harlingen levert. We bieden onze medewerkers de vrijheid om opleidingen te volgen, die enerzijds vakgericht en noodzakelijk zijn en anderzijds goed passen bij de persoonlijke ontwikkeling van de individuele medewerker. Daarbij werken we aan een meer gestructureerd Opleidingsplan, waarbij alle te volgen opleidingen ingekocht en aangeboden aan alle medewerkers. Middels gespreksvoering tussen leidinggevende en medewerker wordt de opleidingsbehoefte in kaart gebracht en in gang gezet.

Vitaliteit

Indicator	2020	2021	2022
Ziekteverzuim 25-35 jaar	5,76%	4,60%	2,72%
Ziekteverzuim 35-45 jaar	7,17%	4,47%	5,40%
Ziekteverzuim 45-55 jaar	2,30%	3,72%	8,64%
Ziekteverzuim onder 55 plussers	7,72%	8,41%	9,10%
Gemiddeld ziekteverzuim	4,87%	5,42%	6,27%

Van 2021 naar 2022 is het gemiddelde ziekteverzuim bij de gemeente Harlingen gestegen van 5,42% naar 6,27%. Op 31 december 2022 was de gemiddelde leeftijd van medewerkers bij de gemeente Harlingen 49 jaar.

De stijging van het gemiddelde ziekteverzuim is deels te verklaren door de coronapandemie. Hierdoor ervoeren medewerkers vaker fysieke en psychische klachten. Daarnaast word er een hoge werkdruk ervaren en is de organisatie kwetsbaar door de relatief kleine schaal. Het gemiddeld ziekteverzuim onder 55-plussers is relatief hoog. Ongeveer een derde van de organisatie is 55 jaar of ouder.

Deze leeftijdscategorie heeft een grotere kans op ziekteverzuim. Bij het team Buitendienst is bijvoorbeeld de helft van het personeel 55 jaar of ouder. Deze groep vormt 12,5% van de gehele organisatie.

Doordat ze fysiek zwaar werk doen, lopen zij meer risico op gezondheidsklachten.

Uit de personeelsmonitor 2022 blijkt dat het gemiddelde ziekteverzuim bij alle gemeenten in 2022 6,7% bedraagt. Bij de gemeente Harlingen is het ziekteverzuim in 2022 gemiddeld 6,3%.

Het ziekteverzuim loopt fors op in 2022 bij alle gemeenten en ook bij de gemeente Harlingen. In de gemeente Harlingen lag het ziekteverzuim de afgelopen jaren altijd (ruim) onder het gemiddelde in Nederland.

In 2022 ligt het nog wel onder het landelijk gemiddelde, maar komen we wel dichterbij het gemiddelde. Dat vinden wij een zorgwekkende ontwikkeling. Er is in de gemeente Harlingen nog geen eenduidige oorzaak aan te wijzen.

We zijn door gerichte acties volop bezig om het ziekteverzuim percentage weer omlaag te krijgen. Daarnaast zijn we bezig het ziekteverzuim te analyseren om te kijken of en welke maatregelen we nog extra kunnen nemen.

Inkoop en aanbesteden

Uit de spendanalyse over 2022 bleek dat er nog steeds inkoopacties worden verricht boven de 25K die niet met inkoop zijn afgestemd. Daarnaast zijn er ook weer onrechtmatige inkoopacties geweest, na jarenlange terugloop van het % niet gemelde inkoopacties is helaas nu de constatering dat het percentage voor 2022 met 11% weer op het niveau van 2019 is. Zie de tabel:

jaar	Percentage
2022	11%
2021	5%
2020	8%
2019	11%
2018	31%

Bij de onrechtmatige inkoopacties hebben we te maken met doorlopende onrechtmatigheid uit het verleden, maar zijn er ook nieuwe ontstaan. Echter is de schade niet dusdanig groot dat we hiermee de grens voor een goedkeurende verklaring van de accountant voor wat betreft rechtmatigheid overschrijden.

De belangrijkste oorzaak voor niet gemelde inkooptransacties en onrechtmatige aanbestedingen lijkt het grote verloop onder de leidinggevenden. Er zijn veel nieuwe leidinggevenden gekomen die onvoldoende geïnformeerd zijn over de juiste wijze van inkopen en aanbesteden. Daarom hebben inmiddels alle teamleiders een basiscursus inkoop gekregen en zijn ze nu op de hoogte van zowel wat er allemaal speelt bij inkoop en aanbesteden evenals het belang van doelmatig en rechtmatig inkopen. Dit zal in de cijfers van 2023 terug te zien moeten zijn.

Juridisch specialisme

De advocaatkosten laten voor 2022 een neerwaartse lijn zien. De reden hiervoor is dat een tweetal civielrechtelijke procedures zijn beëindigd door middel van een minnelijke oplossing. Overigens is medio 2022 een nieuwe civielrechtelijke procedure gestart waarbij de gemeente is gedagvaard. Desalniettemin zijn de advocaatkosten over 2022 lager dan in voorgaande jaren.

Op publiekrechtelijk gebied kan met name worden gewezen op de procedures in bezwaar, beroep en hoger beroep. In 2022 zijn er in totaal 26 bezwaarschriften en 5 beroepschriften ingediend. Deze bezwaarschriften hadden met name betrekking op omgevingsvergunningen, de Wet open overheid (Woo) en handhaving. De beroepschriften waren gericht tegen beslissingen op bezwaarschriften, het niet tijdig nemen van een besluit en het vaststellen van een bestemmingsplan. Daarnaast is noemenswaardig dat op 1 mei 2022 de Woo in werking is getreden. Het doel van deze wet is een transparante en actief openbaar makende overheid, zodat burgers inzicht krijgen in de bestuursvoering. Dit is onmisbaar voor democratische participatie en controle van het bestuur. De inwerkingtreding van deze wet heeft zijn invloed op meerdere organisatieonderdelen, met name ten aanzien van de actieve openbaarmakingsplicht.

Frauderisicoanalyse

Preventie van fraude heeft de afgelopen jaren een steeds prominentere rol gekregen in de jaarrekeningcontrole. De accountant dient vanaf 2022 op basis van wet- en regelgeving hier specifiek over te rapporteren in haar controleverklaring. Er is een frauderisicoanalyse waarin de frauderisico's in beeld zijn gebracht. Bij deze analyse is aangegeven in hoeverre de risico's worden afgedekt door de getroffen interne beheersmaatregelen. Het document wordt jaarlijks aangepast en aangevuld. Er zijn in 2022 geen fraudes geconstateerd. Voor verstrekkingen is er sprake van M&O (misbruik en oneigenlijk gebruik) beleid.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf begrotingsjaar 2023 vindt een verandering plaats in de verantwoordelijkheden voor het presenteren van de rechtmatigheid van de jaarrekening van de gemeente. Het is niet langer de accountant die vaststelt dat in lijn met wet- en regelgeving wordt gehandeld, maar er komt, als onderdeel van de jaarrekening, een rechtmatigheidsverantwoording. Hiermee leggen we als college expliciet verantwoording af over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. De rechtmatigheid zelf is, en was altijd al, de verantwoordelijkheid van het college. Dat betekent dat wij de raad in het voorjaar 2024 – in de Jaarrekening 2023 – voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording zullen voorleggen.

Privacy

De invoering van de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) in 2018 heeft ervoor gezorgd dat er meer en nadrukkelijker aandacht is voor de bescherming van persoonsgegevens. Binnen de gemeente worden er veel persoonsgegevens verwerkt. Dit maakt dat de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid heeft waar het gaat om het beschermen van deze persoonsgegevens. In 2022 hebben we verscheidene Data Privacy Impact Assessments uitgevoerd, dit zijn privacy risico-inventarisaties. Door middel van deze Data Privacy Impact Assessments zijn proces- en systeemeigenaren voorzien van advies om het op de juiste manier toepassen van de AVG én zijn passende technische en organisatorische (beveiligings)-maatregelen voorgesteld. Het treffen van passende technische- en organisatorische maatregelen kent daarbij een sterke samenhang met de werkzaamheden die worden uitgevoerd binnen het thema 'informatiebeveiliging'. Ook in 2022 is er aandacht besteed aan bewustwordingsactiviteiten voor (interne) medewerkers om ze blijvend bewust te maken van de risico's die samenhangen met het (ver)werken van privacygevoelige informatie. Daarnaast is er een start gemaakt met het updaten van het verwerkingsregister en het creëren van inzicht in samenwerkingsverbanden. Verder is er een provinciaal overleg ingericht voor Privacy Officers. Voor Functionarissen Gegevensbescherming was er al een dergelijk provinciaal overleg. In 2022 is er een goede vooruitgang geboekt qua voldoen aan het AVG-normenkader wat op de gemeente van toepassing is.

Informatiebeveiliging

We bieden onze burgers een steeds breder palet aan digitale diensten aan. Het digitale werken en de digitale dienstverlening hebben veel voordelen. Zowel voor de burger als voor de organisatie. Daarnaast werken we steeds meer en steeds vaker, soms gedwongen door de omstandigheden, thuis. Deze ontwikkelingen brengen echter ook nieuwe risico's met zich mee. Waaronder risico's op het vlak van informatiebeveiliging. Vanaf 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO) verplicht voor alle overheden binnen Nederland. De BIO is een eenduidig normenkader waaraan ook de gemeente Harlingen moet voldoen. De gemeente Harlingen heeft in 2022 mooie stappen gezet waar het gaat om het voldoen aan de BIO. In 2022 heeft de focus met name gelegen op het realiseren van 'de basis op orde', zoals de Informatiebeveiligingsdienst (onderdeel van de VNG) gemeenten heeft geadviseerd. In 2022 zijn er risicoanalyses uitgevoerd op alle (kritische) informatiesystemen en processen. Met deze risicoanalyses is inzichtelijk gemaakt wat het belang is van de kritische informatiesystemen voor de aanwezige (primaire) bedrijfsprocessen in termen van 'beschikbaarheid/continuïteit', 'integriteit' en 'vertrouwelijkheid'. Door dit inzicht te creëren, kunnen we gericht, en daarmee effectieve beheersmaatregelen treffen. Verder is beoordeeld of de, uit de risicoanalyse naar voren gekomen risico's, voldoende worden gemitigeerd met de reeds getroffen beheersmaatregelen en/of of er aanvullende beheersmaatregelen getroffen moesten worden. Hierbij is ook gekeken naar beheersmaatregelen ten behoeve van fraudepreventie (als onderdeel van het thema 'integriteit'). Waar aanvullende beheersmaatregelen nodig waren, zijn deze gerealiseerd of in gang gezet. Verder is er in 2022 gestart met de inrichting van 'Business Continuity Management'. Hiermee stelt de gemeente Harlingen zichzelf in staat om, in geval van incidenten, adequaat te reageren. Dit alles ten behoeve van het borgen van de continuïteit van bedrijfsprocessen en/of binnen de gestelde norm bedrijfsprocessen te kunnen herstellen. Alle activiteiten die we binnen de thema's 'Privacy' en 'Informatiebeveiliging' uitvoeren doen we, omdat we het belangrijk vinden zorgvuldig om te gaan met de gegevens van burgers en ondernemers.

F. VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is de raad inzicht te verschaffen in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente over door derden uit te voeren processen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dat zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Een bestuurlijk belang heeft de gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft. Hieronder wordt verstaan dat namens de gemeente een burgemeester, wethouder, raadslid of ambtenaar de volgende functie(s) vervult bij een derde rechtspersoon:
lid van het Algemeen Bestuur
lid van het Dagelijks Bestuur

Een financieel belang heeft de gemeente indien de middelen die deze ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De gemeente Harlingen heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen waaronder gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en overige samenwerking-verbanden. Voor maar een gedeelte van deze verbonden partijen geldt dat zij een rol spelen in de beleidsvoering van de gemeente. In andere gevallen is de participatie van de verbonden partijen historisch gegroeid. Hieronder zijn de verbonden partijen van de gemeente opgenomen.

De verbonden partijen

A. Publiekrechtelijke partijen

- Werkvoorzieningschap Fryslân-West (Empatec)
- Welstandszorg Hûs en Hiem
- Sociaal Domein Fryslân
- Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân
- Publieke Gezondheids- en Veiligheidsregio Fryslân
- De Marrekrite
- Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)

B. Privaatrechtelijke partijen

- Bank Nederlandse Gemeenten
- N.V. Port of Harlingen
- Omrin (Afvalsturing Friesland en Fryslân Miljeu)
- Onderdelen van voormalig N.V. Essent
- Openbare Verlichting en Energie Fryslân (OVEF)

A. Publiekrechtelijke partijen

Naam Werkvoorzieningsschap Fryslân-West (Empatec)

Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Sneek
Doel	Het op bedrijfsmatige verantwoorde wijze doen uitvoeren van taken van en voor de deelnemende gemeenten op het terrein van gesubsidieerde arbeid. Dit gebeurt via de NV Empatec.
Activiteiten	Bieden van werkgelegenheid onder aangepaste omstandigheden
Financieel belang	Bijdrage per werknemer afkomstig uit gemeente
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft een zetel in het Algemeen Bestuur Wethouder Schoute is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur
Gemeentelijke bijdrage 2022	2.099.529
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 2.164.275
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 2.476.000
Resultaat 2021	Nadelig saldo: € 954.000

Naam Welstandszorg Hûs en Hiem

Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Friesland
Activiteiten	Adviseren van de 18 gemeenten in het kader van de Woningwet, Monumentenwet en de Monumentenverordening
Financieel belang	De Welstandszorg Hûs en Hiem wordt gefinancierd middels een adviesbijdrage per aangevraagd advies
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft een zetel in het Algemeen Bestuur Wethouder De Groot is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur
Gemeentelijke bijdrage 2022	47.444

Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 454.558
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 136.383
Resultaat 2021	Voordelig saldo: € 104.369

Naam Sociaal Domein Fryslân

Vorm	Gemeenschappelijke regeling (Centrumregeling)
Centrumgemeente	Gemeente Leeuwarden
Activiteiten	Wettelijke taken op het terrein van jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de functies voor deze taken die zien op beleidsvoorbereiding, de inkoop, het contractmanagement en beheer, het financieel administratief verwerken evenals het cliëntenbeheer.
Financieel belang	De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de jeugdwet.
Gemeentelijke bijdrage 2022	109.315
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € n.v.t.
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € n.v.t.
Resultaat 2021	N.v.t.

Naam Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Franeker
Doel	Het op bedrijfsmatige wijze (doen) uitvoeren van taken van de 4 deelnemende gemeenten op de terreinen van de sociale zekerheid en de gesubsidieerde arbeid.
Activiteiten	Uitvoering van de P-wet, WMO (prestatievelden huishoudelijke verzorging en voorzieningen gehandicapten), Jeugdwet, Wet Inburgering en overige wetten op de terreinen van de sociale zekerheid en de gesubsidieerde arbeid waarvan de uitvoering aan de gemeentebesturen al dan niet in medebewind is opgedragen.

Financieel belang	De dienst SoZaWe Noardwest Fryslân wordt als volgt gefinancierd: 30% naar rato van het inwoneraantal en 70% naar rato van het aantal uitkeringsgerechtigden/Wmo-cliënten.
Bestuurlijk belang	Wethouders Sijtsma, de Groot en Schoute zijn lid van het bestuurlijk overleg.
Gemeentelijke bijdrage 2022	22.020.256
Eigen Vermogen	Ultimo 2021: € 654.806
Vreemd Vermogen	Ultimo 2021: € 13.154.198
Resultaat 2021	Nihil

Naam Publieke Gezondheids- en Veiligheidsregio Fryslân (VRF)

Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Activiteiten	Binnen de Veiligheidsregio Fryslân werken de Friese gemeenten, Brandweer Fryslân, GGD Fryslân en andere partners samen aan brandweerbijstand, publieke gezondheidszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage
Bestuurlijk belang	Burgemeester Sjerps is vanuit haar functie lid van het Algemeen Bestuur. Wethouder De Groot is lid van de bestuurscommissie Gezondheid en burgemeester Sjerps is lid van de bestuurscommissie Veiligheid
Gemeentelijke bijdrage 2022	993.822
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 9.753.104
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 87.723.841
Resultaat 2021	Voordelig saldo: € 2.985.062

Naam De Marrekrite

Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden

Doel	De gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de watersport en waterrecreatie, dit met inachtneming van de belangen van natuur en landschap.
Activiteiten	Beheer en onderhoud aanlegvoorzieningen
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage
Bestuurlijk belang	Per deelnemende gemeente 1 lid in het Algemeen Bestuur Wethouder Schoute is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur
Gemeentelijke bijdrage 2022	11.631
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 4.663.877
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 1.996.468
Resultaat 2021	Voordelig saldo: € 130.982

Naam Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)

Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doel	Het inzetten op een betere en veilige leefomgeving in Fryslân. Hiervoor voeren ze een aantal taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving uit die voorheen werden uitgevoerd door overige partijen (rijk, provincie, gemeenten, waterschappen, brandweer).
Activiteiten	Verlenen van vergunningen, houden van toezicht, handhaving en advisering op het gebied van licht, geluid, trillingen, bodem, energie, externe veiligheid en juridische zaken.
Financieel belang	Aandelen en naar rato van afname diensten.
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato van de aandelen Wethouder Sijtsma is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur
Gemeentelijke bijdrage 2022	488.393
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 1.474.397
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 5.280.240
Resultaat 2021	Voordelig saldo: € 173.269

B. Privaatrechtelijke partijen

Naam Bank Nederlandse Gemeenten

Vorm	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden.
Activiteiten	Verlenen van bancaire diensten
Financieel belang	31.200 aandelen à € 2,50 nominaal
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato aandelenbezit
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 5.062 miljoen
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 143.995 miljoen
Resultaat 2021	Nettowinst: € 236 miljoen

Naam N.V. Port of Harlingen

Vorm	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Harlingen
Doel	Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van havens te Harlingen met
Activiteiten	bijbehorende haventerreinen. Exploitatie van de haven, zoals het ontwikkelen, aanleggen en beheren van de haveninfrastructuur en haven suprastructuur. Het verzorgen van de logistieke dienstverlening voor de afhandeling van goederenstromen.
Financieel belang	100%
Bestuurlijk belang	100% aandeelhouder Wethouder Schoute is de vertegenwoordiger namens de aandeelhouder
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 4.899.470
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 6.307.851
Resultaat 2021	Voordelig saldo: € 861.203

Naam Afvalsturing Fryslân / Fryslân Miljeu (Omrin)

Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Heerenveen

Doel	Het verwijderen en voorkomen van het Friese afval in alle Friese gemeenten conform de voorgeschreven milieudoelstellingen en dat tegen zo laag mogelijke kosten.
Activiteiten	Afvoeren en verwerken van afval
Financieel belang	Aandelen
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato van de aandelen Wethouder Sijsma is vertegenwoordiger namens de gemeente als aandeelhouder <i>Afvalsturing Fryslân</i>
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 64.757.000
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 128.437.000
Resultaat 2021	Voordelig saldo: € 4.936.000 <i>NV Fryslân Miljeu</i>
Eigen vermogen	Ultimo 2021: € 11.487.000
Vreemd vermogen	Ultimo 2021: € 7.452.000
Resultaat 2021	Voordelig saldo: € 2.834.000

Naam Openbare Verlichting & Energie Fryslân (OVEF)

Vorm	Coöperatie
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doel	Is een organisatie die de inkoop van energie en de verduurzaming verzorgt voor leden en afnemers. Verder beheren ze de data die uit de energiemeters komt en adviseren ze de leden en afnemers hierover. Op het gebied van openbare verlichting kopen ze het beheer en onderhoud van een kleine 100.000 lichtmasten in. Ook verzorgen ze het beheer van de publieke laadpalen in Friesland. De uitvoering van het beleid is verdeeld over de diensten Openbare Verlichting (OVL), Energie en Laadinfra.
Bestuurlijk belang	Wethouder Sijsma is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur
Financieel belang	Afname van diensten
Eigen vermogen	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.
Resultaat 2021	N.v.t.

Diverse deelnemingen in verband met verkoop aandelen Essent en Attero.

In 2009 is besloten de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. Netwerkbedrijf Enexis is hierbij eigendom gebleven van de publieke aandeelhouders. Daarnaast is een aantal Special Purpose Vehicles (SPV's) opgericht om de verkoop van Essent en Attero financieel verder af te wikkelen. Uit de verkoop van Essent aan RWE en Attero aan Waterland vloeien de onderstaande verbonden partijen voort.

Naam Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Vorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doel	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. is 100% aandeelhouder van Energy Resources Holding BV, een voortzetting van Essent Business Development B.V. Welke een 50% belang heeft in N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid Nederland(EPZ). Zodra de juridische obstakels voor de vervreemding van het 50% belang in EPZ voor de huidige publieke aandeelhouders zijn weggenomen, wordt in principe dit belang en daarmee deze onderneming overgedragen aan RWE. Hierover zijn tijdens de verkoop van Essent aan RWE afspraken gemaakt tussen de toenmalige Essent aandeelhouders en RWE. EPZ houdt zich bezig met de winning van energie uit een kerncentrale (Borsele), een kolen- en biomassacentrale en een windpark.
Bestuurlijk Belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Dividend
Eigen vermogen	Ultimo 2022 € 1.480.014
Vreemd vermogen	Ultimo 2022 € 9.914
Resultaat 2022	Nadelig saldo € 52.060

Naam CSV Amsterdam BV (Claim Staat Vennootschap BV)

Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doel	Samenwerking inzake procedure tegen de staat in verband met de nadelige (financiële) gevolgen van de splitsingswet voor de (voormalige) aandeelhouders van Essent en Attero.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Dividend
Eigen vermogen	Ultimo 2022 € 210.079
Vreemd vermogen	Ultimo 2022 € 13.351
Resultaat 2022	Nadelig saldo € 102.300

G. GRONDBELEID

Visie op het grondbeleid

Algemeen

Het gemeentelijk grondbeleid is één van de belangrijkste instrumenten om ruimtelijke beleidsopgaven en ambities in de praktijk te realiseren. In de paragraaf grondbeleid komt elk jaar aan bod hoe de gemeente het grondbeleid inzet om de bestuurlijke doelen te bereiken.

Grondbeleid in Harlingen wordt gezien als:

beleid dat ten behoeve van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, streeft naar het creëren van ruimte voor verschillende functies, zoals wonen, infrastructuur, welzijn, zorg, bedrijventerreinen, detailhandel, natuur, recreatie en toerisme door het ondersteunen of oppakken van concrete ontwikkelinitiatieven.

Doel grondbeleid.

Voor het grondbeleid in Harlingen worden de doelstellingen als volgt geformuleerd:
*Het tijdig mogelijk maken van het maatschappelijk gewenste ruimtegebruik;
 Het realiseren van nieuwe ontwikkelingen tegen aanvaardbare maatschappelijke gevolgen met een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten;
 Het bevorderen van de kwaliteit van de openbare werken en openbare ruimte.*

Uitvoering grondbeleid

De gemeente Harlingen voert al enkele jaren een (semi)-actief grondbeleid. De gemeente verwerft namelijk strategische gronden en geeft deze gronden zonder deze bouw- en woonrijp te maken uit aan ontwikkelende marktpartijen. Er is voor deze werkwijze gekozen om de eigen grondpositie binnen de markt te behouden. Om de publieke doelen te halen wenst de gemeente een regisserende rol te bereiken bij ruimtelijke processen.

De nadruk ligt de afgelopen jaren steeds meer op inbreiding en herbestemming van bestaande of te herontwikkelen vastgoedlocaties. Zowel private ontwikkelaars als corporaties zijn bezig met ontwikkelingen op diverse plaatsen in de gemeente. Voor het langparkeren heeft de gemeente besloten om deze gronden allemaal in eigendom te willen verkrijgen.

Focus 2022, transacties vastgoed en ontwikkelingen

Oostpoort en overige kavels bedrijventerreinen

In 2022 is er door de gemeente geen kavel op bedrijventerrein Oostpoort verkocht.

Aankopen/uitgifte in erfpacht

In 2022 is een gedeelte van de restgronden van de N31 doorgeleverd aan particulieren en bedrijven.

De laatste 5 hectare uitgeefbare grond van Westergo CV/BV alsmede de Openbare Kade/Kraanbaan zijn in 2020 door de gemeente in eigendom verkregen. Deze zullen op een later moment in eigendom/erfpacht worden uitgegeven aan Port of Harlingen.

Ludinga

Ook in 2022 hebben er enkele transacties plaatsgevonden op basis van de afspraken uit de samenwerkingsovereenkomst.

Afgestoten overtollig vastgoed

In 2022 is er geen overtollig vastgoed verkocht.

Verkoop erfpachtgronden/overhoeken

In 2022 zijn er enkele groenstroken/overhoeken verkocht en enkele erfpachtgronden afgekocht.

Niet in exploitatie genomen gronden

Harlingen heeft diverse percelen grond in voorraad met het oog op het ontwikkelen van toekomstige bestemmingsplannen, te weten:

Omschrijving	oppervlakte	Boekwaarde op 1-1-2022	Boekwaarde op 31-12-2022
Westerzeedijk	83.170	415.850	415.850
Maditerrein	8.876	44.380	44.380
Overig (diversen verspreid in gemeente)	89.707	102.866	95.806
Totaal	189.553	563.096	555.036

Toelichting:

Het terrein Westerzeedijk

Deze gronden zijn gewaardeerd voor € 5 per m² en maken onderdeel uit van de gronden die momenteel worden ontwikkeld binnen het project Westerzeedijk.

Het Maditerrein

Dit terrein staat op de balans voor € 5 per m².

Overig

Het betreffen hier diverse percelen, verspreid over de gemeente, met een totale oppervlakte van 9 hectare. Ze hebben nog een boekwaarde van € 95.806 (€ 1,06 per m²). In 2022 is een deel van deze voorraad verkocht aan de Kimsverda Ontwikkelingsmaatschappij. Deze grond is gedeeltelijk verpacht (opbrengst € 1.606).

Erfpachtgronden

De boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden bedroeg per 31-12-2022 € 13.721.000. Het betreft hier gronden uit oude grondexploitaties voor woningbouw (€ 16.000) en voor bedrijfsterreinen (€ 13.705.000), die niet zijn verkocht, maar in erfpacht zijn uitgegeven. De aan deze erfpachtgronden toegerekende rentekosten bedroegen in 2022 € 54.927.

De opbrengst erfpachtcanon bedroeg in 2022 € 322.807.

Grondexploitaties, onderhanden werken

Er zijn momenteel geen gemeentelijke grondexploitaties. Er liepen in 2022 nog een particuliere grondexploitatie, nl. het realiseren van de nieuwbouwwijk Ludinga.

Ludinga

In 2004 is gestart met de ontwikkeling van dit uitleggegebied voor woningbouw ten zuidoosten van Harlingen. Dit wordt gedaan door de projectontwikkelaar Ludinga Vastgoed BV.

De binnen dit uitleggegebied in eigendom van de gemeente Harlingen zijnde gronden zijn per 1 januari 2002 voor € 4,2 miljoen verkocht aan Ludinga Vastgoed BV. Levering en betaling vinden plaats op het moment van levering door Ludinga Vastgoed BV van gronden in bouwrijpe staat aan de nieuwe bewoners.

Voor het nog niet door Ludinga Vastgoed BV voldane gedeelte van deze koopsom ontvangt de gemeente een rentevergoeding vanaf 1 januari 2002.

In 2022 is € 509.244 in mindering gebracht op de boekwaarde en is € 122.102 toegevoegd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga. Totaal is sinds 2005 153.748 m² geleverd aan eindgebruikers. Dit is 64,6% van de totale hoeveelheid aan Ludinga Vastgoed te leveren grond die geraamd is op ca. 24 hectare.

Financiële overzicht Ludinga	
Boekwaarde op 1 januari 2022 :	€ 1.847.466
Lasten 2022:	-
Baten 2022:	€ 509.244
Boekwaarde op 31 december 2022	€ 1.338.222

Op de gemeentelijke balans is deze boekwaarde sinds 1 januari 2017 op basis van BBV-regelgeving gesplitst:

Vlottende activa, voorraden:	€ 1.179.325
Vlottende activa, vorderingen:	€ 158.897

Grondexploitatie, reserves en voorzieningen

Voor grondexploitaties, waarvoor op basis van een geactualiseerde exploitatieopzet een verlies wordt geprognoseerd, wordt een voorziening aangehouden.

Op dit moment zijn er geen voorzieningen voor verliesgevende grondexploitaties.

Westerzeedijkgebied

De komende jaren wordt het Westerzeedijkgebied tot een aantrekkelijk recreatief gebied ontwikkeld. In 2018 zijn in een open planproces de wensen van bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden opgehaald en verwerkt in een voorkeursmodel. Op basis van dit model is in 2019 in samenwerking met de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân gewerkt aan een schetsontwerp voor het ruimtelijk raamwerk (openbare ruimte) en een ontwikkelstrategie voor het bepalen van de gemeentelijke rol, de financiering en de fasering van het project. Het schetsontwerp en de ontwikkelstrategie zijn in september 2019 vastgesteld door de raad. Voor de ontwikkeling van dit gebied is de reserve Westerzeedijk in het leven geroepen. De verkoop van gronden aan camping Zeehoeve en Roompot (recreatiewoningen) komt ten gunste aan de reserve Westerzeedijk. De overdracht van deze gronden vindt plaats in 2023.

H. INTERBESTUURLIJK TOEZICHT

Inleiding

Op basis van een evaluatie van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht (RGT) is destijds besloten om de toen geldende wijze van beoordelen van systematische toezicht af te schaffen omdat dit geen meerwaarde opleverde voor de gemeenten. Per gemeente wordt gezamenlijk met de provincie een toezichtplan opgesteld waarin de grootste risico's worden bepaald en welke verbeteringen mogelijk en wenselijk zijn.

Het voordeel van de nieuwe systematiek is dat de gemeenten en de provincie nu niet tegenover elkaar, maar naast elkaar staan. Het doel is om er gezamenlijk voor te zorgen dat de kwaliteit van het openbaar bestuur naar een hoger niveau wordt getild.

IBT 2022

In het voorjaar van 2022 is in het kader van de doorontwikkeling van het IBT een eerste oriënterende gesprek gevoerd door de provincie. In dit gesprek stond de ambtelijke dialoog en kennismaking centraal. Voor onze gemeente is aangegeven welke zaken opvielen en is een eerste aanzet gedaan om kwetsbaarheden te benoemen. De opgedane bevindingen waren tevens aanleiding om een aantal themaonderzoeken uit te voeren. Het doel was om de eerste indrukken verder uit te diepen aan de hand van een aantal thematische vragen op twee domeinen: omgevingsrecht & ruimtelijke ordening en archeologie en monumentenzorg. In 2023 zal de neerslag van deze informatieronde, in de vorm van een IBT-verslag, naar de gemeente worden gezonden.

I. WET OPEN OVERHEID (WOO)

Artikel 3.5. Openbaarheidsparaagraaf

Een bestuursorgaan besteedt in de jaarlijkse begroting dan wel de jaarlijkse begroting van het openbaar lichaam of de rechtspersoon waarvan het bestuursorgaan deel uit maakt, aandacht aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en doet in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Dit betekent dat nu voor het eerst deze openbaarheidsparaagraaf terug te vinden is in deze jaarlijkse verantwoording.

De WOO

De WOO erkent dat een goede informatiehuishouding van belang is om de doelen van de wet te bereiken. De WOO bevat daarom een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden, bepaalt dat er in de begroting en in de jaarlijkse verantwoording van elke gemeente een openbaarheidsparaagraaf moet worden opgenomen en schrijft voor dat er maatregelen worden getroffen ten behoeve van het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten. Er komt een 'Adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding'. Journalisten, wetenschappers of andere groepen 'met een beroepsmatig belang bij het gebruik van publieke informatie' kunnen bij het Adviescollege klagen over de wijze waarop bestuursorganen informatie openbaar maken. Bestuursorganen moeten over tenminste één contactpersoon beschikken ter beantwoording van vragen van het publiek over de beschikbaarheid van informatie.

Actief openbaar maken

De belangrijkste verandering die de WOO met zich meebrengt ten opzichte van de WOB is dat de WOO veel meer verplicht tot het actief en uit eigen beweging openbaar maken van documenten. De wet moet er ook voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.

Beleidsvoornemens

In de jaarlijkse verantwoording moet verslag worden gedaan van de uitvoering van de WOO in relatie tot de beleidsvoornemens.

Er is in 2022 (en daarna) een werkgroep WOO die zich bezig houdt met: de aanwijzing van een WOO contactpersoon (dit zijn op dit moment nog de medewerkers van JZ en DIV); de voorbereiding op de openbaarmaking van de verplichte categorieën informatie; een online WOO formulier en aanpassing gemeentelijke website;; stroomlijnen processen, aanschaffen anonimiseringssoftware.

Praktisch

Het kan hier gaan over kwantitatieve en kwalitatieve informatie (over de toepassing van artikelen 3.1 en 3.3. van de WOO) maar ook of er overzichten (op grond van artikel 3.3a van de WOO) openbaar zijn gemaakt.

Kwantitatief

Er zijn in 2022 22 WOB/WOO verzoeken ontvangen.

Kwalitatief

Zeer diverse informatie werd onder de WOB/ WOO opgevraagd: omgevingsvergunningen, milieuvergunning, informatie over opstekende stoeptegels maar ook over kostenoverzichten en aanvullende regels voor sekswerkers.

Overzichten

Er zijn geen overzichten op grond van 3.3a van de WOO openbaar gemaakt in 2022.

J. NOG UIT TE VOEREN WERKEN

Het totaalbedrag van de nog uit te voeren werken bestaat uit de restanten van eenmalige budgetten die beschikbaar zijn gesteld door de gemeenteraad en die niet gedekt zijn uit een reserve of een voorziening. Het totaalbedrag op 31 december 2022 is € 2.232.403. Op grond van de verslaggevingsregels van de commissie BBV worden deze restantbudgetten overgeheveld naar het begrotingsjaar 2023. Ze komen in aanmerking voor overheveling, omdat de projecten waarvoor de budgetten beschikbaar zijn gesteld door uiteenlopende oorzaken nog lopen.

Nr.	Omschrijving	Taakveld	Bedrag
1	Programma Harlingen	340 economische promotie	45.000
2	Implementatie omgevingswet	810 ruimte en leefomgeving	174.621
3	Eenmalige Rijksmiddelen Mantelzorgbeleid	610 Samenkracht en burgerparticipatie	25.000
4	Subsidie Hoofdlijnenakkoord GGZ	681 Geëscaleerde zorg 18+	60.620
5	Pilot verbetering mobiliteit i.k.v. inclusie	610 Samenkracht en burgerparticipatie	22.000
6	Verbetering ketensamenwerking (levensfasemodel)	610 Samenkracht en burgerparticipatie	70.640
7	Coronaherstelplan Sociaal Domein	630 Inkomensregelingen	102.213
8	Eenmalige Rijksmiddelen Breed Offensief	650 Arbeidsparticipatie	19.000
9	Brede aanpak dakloosheid	080 Overige baten en lasten	50.000
10	Kansrijke Start	710 Volksgezondheid	11.000
11	Post-corona Cultuurfonds	530 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	103.327
12a	SPUK Sportakkoord aanvulling 2021	510 Sportbeleid en activering	22.571
12b	SPUK Sportakkoord aanvulling 2022	510 Sportbeleid en activering	8.858
13	Preventieakkoord 2022 + aanvulling	710 Volksgezondheid	11.224
14	Decembercircular 2022	070 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	634.000
15	Aanpak energiearmoede	830 Wonen en bouwen	398.557
16	Invoeringskosten Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb)	830 Wonen en bouwen	40.000
17a	NPO-middelen (inkomsten)	430 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-88.218
17b	NPO-middelen (uitgaven)	430 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	267.812
18	Klimaatmiddelen	740 Milieu	254.178
	Totaal:		2.232.403

1. Programma Harlingen.

Voor de uitvoering van het 'programma Harlingen' is zowel van de provincie als van It Wetterskip € 15.000 subsidie ontvangen. Tezamen met de Harlinger cofinanciering van € 15.000 resulteert een uitvoeringsbudget van € 45.000 dat vanaf 2023 wordt uitgegeven.

2. Implementatie omgevingswet

In de septembercirculaire 2022 is voor Harlingen een bedrag van € 174.621 gestort voor de implementatie van de omgevingswet. Op dit bedrag is in 2022 nog geen beroep gedaan, in de 2023 wordt dit bedrag aangewend voor de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2024.

3. Mantelzorgbeleid

Het is er dit jaar niet van gekomen om de door het ministerie van VWS eenmalig uitgekeerde middelen van € 25.000 voor 'Mantelzorgondersteuning' een bestemming te geven. Het budget moet wel beschikbaar blijven om specifieke plannen omtrent mantelzorgbeleid uit te kunnen voeren. In de loop van 2023 wordt hiervoor een plan ingediend bij het college.

4. Hoofdlijnenakkoord GGZ

In 2022 heeft Harlingen via Sociaal Domein Fryslân (SDF) € 60.620 ontvangen m.b.t. het Hoofdlijnenakkoord GGZ, conform besluit portefeuillehoudersoverleg SDF van 16 december 2021. In het Hoofdlijnenakkoord zijn afspraken gemaakt om de kwaliteit en de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg verder te verbeteren. De besluitvorming liet lang op zich wachten (waar die middelen naar toe zouden gaan), maar ze kunnen lokaal ingezet worden. Nu moet elke gemeente met een lokaal plan komen (en dus besluitvorming). Het bedrag van € 60.620 zal daarom worden overgeheveld naar 2023.

5. Pilot verbetering mobiliteit i.k.v. inclusie

Het (restant) budget van € 22.000 wordt gebruikt voor het andere deel van het verbeteren van de mobiliteit, nl. de realisatie van het buslijntje de Furtbringer vanuit het Oosterpark-Centrum vice versa. Dit is inmiddels gerealiseerd dus in 2023 wordt dit budget afgerekend.

6. Verbetering ketensamenwerking (levensfasemodel)

De (externe) opdracht t.a.v. dit project wordt in 2023 afgerond. De verwachting is dat het restant bedrag van € 70.640 niet geheel zal worden besteed.

7. Coronaherstelplan Sociaal Domein

De middelen voor de uitvoering van het Coronaherstelplan zijn gereserveerd voor 2022 en 2023. Het restant budget over 2022 van € 102.213 zal dus in 2023 besteed worden.

8. Breed Offensief

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. De maatregelen richten zich veelal op het gemakkelijker maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen. Het gaat onder andere om het stroomlijnen van de administratieve werkprocessen rondom loonkostensubsidie, het uniformeren van de loonwaardebepaling en werkgeversdienstverlening. Het is er dit jaar niet van gekomen om de middelen hiervoor (€ 19.000) een bestemming te geven. In het 2e kwartaal van 2023 wordt hier verder beleid op gemaakt.

9. Brede aanpak dakloosheid.

Vanuit de algemene uitkering is in 2020 en 2021 resp. € 18.000 en € 32.000 ontvangen voor de brede aanpak van dakloosheid. Iedereen gewoon (t)huis is de ambitie van de Brede Aanpak Dakloosheid in Friesland (BAD). De BAD helpt de inwoners van Friesland die dak- of thuisloos (dreigen te) raken. In 2021 is de aanpak gestart en telt inmiddels 12 projecten. De BAD is een initiatief van de Friese gemeenten en de aanbieders van maatschappelijke opvang. Sociaal Domein Fryslân voert de aanpak uit. De middelen van in totaal € 50.000 zijn in 2021 overgeheveld naar 2022. Er is nog geen afrekening ontvangen van SDF voor dit project. De middelen worden daarom nogmaals overgeheveld in afwachting van de afrekening in 2023.

10. Kansrijke Start

In de septembercirculaire 2021 zijn voor 2022 middelen toegekend in verband met de verlenging van het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS). In de meicirculaire 2022 is dit bedrag verhoogd met € 4,6 miljoen (Harlingen: € 11.000). Het programma geeft de geselecteerde gemeenten extra ruimte om de gezondheid

van mensen in een lage sociaaleconomische positie structureel en duurzaam te verbeteren. In Harlingen wordt dit gebruikt voor het programma Kansrijke Start. Gedacht wordt om de GGD in te schakelen voor een jaar zodat zij dit onderwerp een boost kunnen geven. De middelen voor 2023 zijn nog niet bekend en het bedrag van 2022 wordt dan ook overgeheveld naar 2023 om dan budget te hebben voor het evt. inzetten van bepaalde interventies op dit onderwerp.

11. Post-corona Cultuurfonds

Als coronacompensatie heeft de gemeente in 2021 via de periodieke circulaire middelen ontvangen voor het in stand houden van de lokale cultuur. Hiervoor is in 2021 het zgn. post-corona cultuurfonds gevormd. Via de in de raad vastgestelde Cultuurvisie zal dit bedrag de komende jaren besteed gaan worden. Bij deze jaarrekening wordt daarom het restant van 2022 van € 103.327 als budgetoverheveling meegenomen naar 2023.

12a + 12b. SPUK Sportakkoord aanvulling 2021 en 2022

In 2021 en 2022 zijn aanvullende bijdragen van het Rijk ontvangen van resp. € 22.571 en € 8.858 voor uitvoering van het Sportakkoord 2020-2022. In 2022 zijn deze bedragen (nog) niet ingezet. Indien ze niet besteed worden, moeten ze terug naar het Rijk. Voorgesteld wordt de begrote uitgaven van dit geld door te schuiven naar 2023, zodat ze kunnen worden betrokken bij het plan van aanpak Brede SPUK/GALA dat in 2023 door de gemeente wordt opgesteld. In deze nieuwe Rijksregeling is de landelijke financiering van 15 programma's ondergebracht en wordt integraal gewerkt aan sport & cultuur, gezondheid en sociale basis. Met de doorgeschoven middelen is het mogelijk om de nieuwe regeling, die doorloopt tot en met 2026, lokaal zorgvuldig op te zetten.

13. Preventieakkoord 2022 + aanvulling

In 2022 is € 10.000 + een aanvulling van € 1.224 van het Rijk ontvangen voor uitvoering van het Preventieakkoord 2022. In 2022 zijn deze bedragen (nog) niet ingezet. Indien ze niet besteed worden, moeten ze terug naar het Rijk. Voorgesteld wordt de begrote uitgaven van dit geld door te schuiven naar 2023, zodat ze kunnen worden betrokken bij het plan van aanpak Brede SPUK/ GALA dat in 2023 door de gemeente wordt opgesteld. Met het doorschuiven van de middelen van het Preventieakkoord kan specifiek gewerkt worden aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden.

14. Decemercirculaire 2022

Eind december 2022 zijn via de decemercirculaire middelen ontvangen waarvan de besteding niet meer in 2022 kan, en dus in 2023 zal plaatsvinden. Bij deze jaarrekening worden deze middelen daarom overgeheveld naar 2023. Het gaat in totaal om een bedrag van € 634.000, als volgt gespecificeerd:

Energietoeslag € 543.000

Bijzonder bijstand € 38.000

Breed Offensief aanvulling € 11.000

Meerkosten Oekraïne sociaal domein € 29.000

Versterken sociale basis € 13.000

De raad is via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de uitkomsten van de decemercirculaire 2022. Voor een toelichting op bovenstaande posten wordt daarom verwezen naar deze raadsinformatiebrief.

15. Aanpak energiearmoede

Om huishoudens met hoge energielasten, een lagere energetische kwaliteit van de woning en een laag besteedbaar inkomen te steunen heeft het Rijk in het voorjaar € 150 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten, en in het najaar nog eens aanvullend € 218,5 miljoen. Harlingen heeft resp. € 213.839 en € 284.870 ontvangen. In 2022 zijn hiervoor o.a. energiecoaches ingezet en energiebesparende maatregelen getroffen. De middelen kunnen tot eind 2023 worden besteed. Over 2022 is € 100.152 besteed, waardoor nog een bedrag van € 398.557 resteert wat zal worden overgeheveld naar 2023.

16. Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb) (invoeringskosten).

Op 1 januari 2024 treedt, na een aantal keren uitstel, naar verwachting de nieuwe Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen in werking. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding hebben gemeenten in 2022 in totaal een rijksbijdrage van € 25 miljoen ontvangen, in aanvulling op de 10 miljoen die eerder in 2021 al is verstrekt. Voor Harlingen gaat het om resp. € 29.000 en € 11.000. Dit budget van in totaal € 40.000 is in 2022 nog niet uitgegeven. Voorgesteld wordt dan ook dit over te hevelen naar 2023.

17a. Nationaal Programma Onderwijs (NPO-middelen, inkomsten)

In totaliteit ontvangt Harlingen € 302.462 van het Rijk voor uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs. In 2022 is dit volledig bedrag als inkomst in de begroting opgenomen. Hiervan is € 214.244 reeds van het ministerie van OCW ontvangen, de laatste 7 termijnen van dit bedrag groot € 88.218 zullen echter in 2023 ontvangen worden. Vandaar dat bij deze jaarrekening dit deel van de begrote inkomsten van € 88.218 naar 2023 overgeheveld zal worden.

17b. Nationaal Programma Onderwijs (NPO-middelen, uitgaven)

In de begroting 2022 zijn de NPO-middelen budgetneutraal opgenomen, d.w.z. zowel de inkomst van € 302.462 is begroot (zie 17a) alsmede de uitgaaf daarvan. In 2022 is € 34.650 van de NPO-middelen besteed (bijdrage aan Sport Fryslân). Het restant van de begrote uitgaaf van € 302.462 - € 34.650 = € 267.812 zal daarom naar 2023 overgeheveld worden.

18. Klimaatmiddelen

Via het gemeentefonds zijn extra klimaatmiddelen beschikbaar gesteld in verband met de energietransitie. Op 31 december 2022 resteerde hiervan nog € 254.000. Dit bedrag wordt in 2023 verder besteed.

K. AANWENDING ONVOORZIEN

In de begroting is een post geraamd voor structurele onvoorziene uitgaven. In de loop van het dienstjaar wordt hierover beschikt of hieraan bedragen toegevoegd. In overeenstemming met art. 25 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten wordt onderstaand overzicht gegeven van de aanwendungen en toevoegingen in de loop van 2020.

Primitieve begroting :	€ 30.000
1e begrotingswijziging	-€ 18.000
17e begrotingswijziging:	- € 12.000
Raming na wijziging:	€ 0

Toelichting:

De 1e begrotingswijziging betreft de urenuitbreiding van de griffier. In de 17e begrotingswijziging is het restantbedrag door de gemeenteraad overgeheveld naar de eenmalige middelen (het begrotingssaldo 2022).

BALANS

Activa

(bedragen x € 1.000)

Vaste activa	31 december 2022	31 december 2021
Immateriele vaste activa	142	584
<i>Kosten onderzoek en ontwikkeling</i>	142	584
Materiële vaste activa	85.471	85.484
Investerings economisch nut		
<i>Gronden uitgegeven in erfpacht</i>	13.721	13.721
<i>Investerings met economisch nut</i>	51.328	52.811
<i>Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven</i>	16.444	16.359
<i>Investerings met maatschappelijk nut</i>	3.979	2.594
Financiële vaste activa	4.497	4.611
<i>Kapitaalverstrekking aan deelnemingen</i>	3.919	3.919
<i>Leningen aan deelnemingen</i>	90	98
<i>Overige langlopende leningen u/g</i>	488	594
Totaal vaste activa	90.110	90.680

Vlottende activa	31 december 2022	31 december 2021
Vorraden	1.179	1.628
<i>Onderhanden werk (o.a. gronden in exploitatie)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Gereed product en handelsgoederen</i>	<i>1.179</i>	<i>1.628</i>
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	11.698	14.085
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	<i>5.412</i>	<i>5.438</i>
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist</i>	<i>4.489</i>	<i>7.418</i>
<i>Overige vorderingen</i>	<i>1.796</i>	<i>1.229</i>
Liquide middelen	408	69
<i>Kassaldi</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Bank- en girosaldi</i>	<i>406</i>	<i>67</i>
Overlopende activa	2840	3.058
<i>Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen</i>	<i>1.444</i>	<i>3.058</i>
<i>Van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotten</i>	<i>1.397</i>	<i>0</i>
Totaal vlottende activa	16.126	18.840
Totaal activa	106.235	109.520

Passiva

(bedragen x € 1.000)

Vaste passiva	31 december 2022	31 december 2021
Eigen vermogen	38.318	33.578
Algemene reserves	10.799	12.583
Bestemmingsreserves		
<i>Overige bestemmingsreserves</i>	20.107	18.731
<i>Resultaat boekjaar</i>	7.413	2.264
Voorzieningen	8.024	7.635
<i>Voorzieningen voor verplichtingen en risico's</i>	4.014	4.400
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten</i>	3.850	3.005
<i>Voorzieningen voor middelen van derden met een specifieke aanwendingsrichting</i>	159	230
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	51.667	58.167
<i>Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	51.667	58.167
Totaal vaste passiva	98.009	99.380

Vlottende passiva	31 december 2022	31 december 2021
Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	4.476	6.161
<i>Overige schulden</i>	4.476	6.161
<i>Bank- en girosaldi</i>	0	0
Overlopende passiva	3.750	3.978
<i>Verplichtingen (overheid) die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen</i>	2352	2.622
<i>Van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel</i>	912	1.058
<i>Overige vooruitontvangen bedragen niet overheid</i>	487	271
Totaal vlottende passiva	8.227	10.140
Totaal Passiva	106.235	109.520
<i>Gewaarborgde geldleningen</i>	99.494	92.562

Overzicht baten en lasten 2022

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Raming begrotingsjaar voor wijziging		
Programma	Lasten	Baten	Saldo
1 Bestuur en ondersteuning	14.325	45.805	31.481
2 Veiligheid	1.647	28	1.619-
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	8.536	5.291	3.245-
4 Economie	699	205	495-
5 Onderwijs	2.219	448	1.771-
6 Sport, cultuur en recreatie	4.819	799	4.020-
7 Sociaal domein	27.126	8.195	18.931-
8 Volksgezondheid en milieu	4.354	3.793	562-
9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.087	249	838-
Totaal	64.812	64.812	0

Omschrijving programma	Raming begrotingsjaar na wijziging		
Programma	Lasten	Baten	Saldo
1 Bestuur en ondersteuning	20.206	56.628	36.422
2 Veiligheid	1.648	28	1.621-
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	8.368	6.169	2.199-
4 Economie	962	293	669-
5 Onderwijs	2.782	783	1.999-
6 Sport, cultuur en recreatie	7.481	1.161	6.320-
7 Sociaal domein	29.979	8.628	21.352-
8 Volksgezondheid en milieu	4.724	3.787	937-
9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.271	945	1.326-
Totaal	78.421	78.421	0

Omschrijving programma	Realisatie begrotingsjaar voor saldobestemming		
Programma	Lasten	Baten	Saldo
1 Bestuur en ondersteuning	17.301	54.683	37.382
2 Veiligheid	1.610	86	1.523-
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	8.206	6.279	1.927-
4 Economie	861	513	348-
5 Onderwijs	2.448	743	1.705-
6 Sport, cultuur en recreatie	6.349	1.093	5.256-
7 Sociaal domein	27.972	9.223	18.749-
8 Volksgezondheid en milieu	4.636	4.110	525-
9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.192	1.256	64
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	70.572	77.985	7.413

Recapitulatie lasten en baten 2022 (x € 1.000) per programma

Nr.	Omschrijving	Totaal lasten	Totaal baten	resultaat	Mutaties reserves	Saldo rekening
1	Bestuur en ondersteuning	2.575	1.708	-867	386	-481
2	Veiligheid	1.610	86	-1.523	19	-1.504
3	Verkeer, vervoer en waterstaat	8.206	6.279	-1.927	362	-1.565
4	Economie	861	513	-348	154	-194
5	Onderwijs	2.448	743	-1.705	-234	-1.939
6	Sport, cultuur en recreatie	6.349	1.093	-5.256	1.767	-3.490
7	Sociaal domein	27.972	9.223	-18.749	-786	-19.535
8	Volksgezondheid en milieu	4.636	4.110	-525	186	-339
9	Volkshuisv., RO, sted. vernieuwing	1.192	1.256	64	381	445
	Totaal programma's	55.846	25.010	-30.836	2.235	-28.601
-	Overhead	9.926	642	-9.284	437	-8.847
-	Algemene dekkingsmiddelen	449	45.910	45.461	0	45.461
-	Vennootschapsbelasting	600	-	-600	0	-600
-	Mutaties reserves	3.751	6.423	2.672	-2672	0
	Totalen / resultaat	70.572	77.985	7.413	0	7.413

Overzicht algemene dekkingsmiddelen jaarrekening 2022 (x € 1.000)

Omschrijving	lasten	baten	saldo
Treasury	338	1.373	1.035
OZB	189	3.858	3.668
Parkeerbelasting	54	635	581
Overige belastingen	36	0	-36
Precariobelasting	0	123	123
Reclamebelasting	0	-2	-2
Algemene uitkering gemeentefonds	0	39.892	39.892
Onvoorziene baten en lasten	0	31	31
(afwikkelingsverschillen oude jaren)	-168	0	168
	449	45.910	45.460

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Bij deze jaarrekening dienen de bijlagen bij de jaarrekening te worden betrokken.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt opgenomen conform de laatst gepubliceerde accresmededeling van het boekjaar. Dit is de septembercirculaire.

Personeelslasten worden (in principe) toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Inherent aan het maken van schattingen is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vaste activa

Afschrijving geschiedt lineair. Uitzonderingen hierop zijn de investeringen in riolering, aanleg en verbeteren damwanden en kademuren, aanbrengen kathodische bescherming en de aanleg van kunstgrasvelden. Bij deze genoemde investeringen wordt de annuïteiten methode gehanteerd. Afschrijving vindt plaats vanaf het moment van ingebruikname.

Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar het overzicht verderop in dit hoofdstuk.

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De afschrijvingsduur bedraagt maximaal 5 jaar.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Voor toekomstige investeringen met een meerjarig nut worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De afschrijving vindt plaats op basis van de bruto-verantwoordingsmethode.
- Bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de investering.

Indien de raad heeft besloten tot dekking uit een 'bestemmingsreserve' dan mag deze reserve niet in mindering worden gebracht op de investering. Deze reserve kan dan worden gebruikt als dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.

In erfpacht uitgegeven gronden. De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs.

Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa vallen zowel kapitaalverstrekkingen als langlopende leningen.

De waardering is tegen de nominale waarde. Dit is de verstrekte waarde, verminderd met aflossingen en andere terug ontvangsten.

Voorraden

De onderhanden werken zijn opgenomen tegen de vervaardigingskosten inclusief rente en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen. Eventueel getroffen voorzieningen voor verliezen zijn in mindering op de boekwaarde gebracht.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Jaarlijks wordt aan het college voorgesteld om vorderingen welke als oninbaar moeten worden beschouwd ten laste van het resultaat te brengen. Voor vorderingen welke dubieus zijn, wordt een voorziening gevormd.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Het resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde. Hierop is een uitzondering gemaakt voor de voorziening Pensioenen wethouders en oud-wethouders. Deze voorzieningen zijn op de contante waarde gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

De verwachting is dat over 2022 een aangifte Vpb zal volgen. Dit vanwege het lang parkeren. In de rekening 2022 is rekening gehouden met een bedrag van € 646.762.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Gronden	Geen afschrijving
Automatiseringsapparatuur	4 – 10 jaar
Kantoormachines	5 jaar
Meubilair	7 – 15 jaar
Gebouwen	
• semi-permanent	15 jaar
• zwembad	25 jaar
• overig	30 – 40 jaar
Installaties	
• telefooncentrale	6 jaar
• overig	10 – 15 jaar
Tractie en gereedschappen	
• schaftwagens	10 jaar
• overig	3 – 6 jaar
Wegen en fietspaden	15 – 25 jaar
Bruggen	25 – 40 jaar
Binnenhavens/waterwegen	25 – 30 jaar
Zeehavens	
• damwanden/kademuren	40 jaar
• houten walbeschoeiingen	15 jaar
• aanbrengen kathodische bescherming	10 jaar
• overig	25 jaar
Sportvoorzieningen	
• aanleg sportvelden/kunstgrasvelden	15 jaar
• groot onderhoud/renovatie	15 jaar
Plantsoenen/openbaar groen	25 jaar
Riolering	
• aanleg riolering	60 jaar
• installaties/wervels en gemalen	15 jaar
• overig	45 jaar

Toelichting op de balans

Activa

(bedragen x € 1.000)

Immateriële vaste activa	Stand 1-1-2022	Investerings 2022	Afschrijving 2022	Desinves- teringen	Bijzondere waarde- vermindering	Bijdrage derden	Stand 31-12-2022
Kosten onderzoek en ontwikkeling	584	104	0	0	546	0	142
Totaal immateriële vaste activa	584	104	0	0	546	0	142

Toelichting: De investeringen immateriële activa betreffen m.n. de voorbereidingskosten m.b.t. de ambtelijke huisvesting. Dit project is gestopt, waardoor er geen actief tot stand komt. Daarom heeft versnelde afschrijving plaatsgevonden.

Materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

Boekwaarde per 31 december	2021	2022
In erfpacht uitgegeven gronden	13.721	13.721
Investerings met een economisch nut	52.811	51.328
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing wordt geheven	16.359	16.444
Investerings met maatschappelijk nut geactiveerd voor 1 januari 2017	31	75
Investerings met maatschappelijk nut geactiveerd na januari 2017	2.563	3.903
Totaal	85.484	85.471

Toelichting: De investeringen in activa met maatschappelijk nut bestaan in hoofdzaak uit de aanleg van het Fietspad Wijnaldum, Midlum en het verbeteren van de stadsentree aan de Spoorstraat. Bij de investeringen in economisch nut gaat het vooral om het terrein Lang parkeren aan de Harlingerstraatweg.

In 2022 zijn de binnenbruggen en wachthuisjes ook toegevoegd aan de investeringen in activa met maatschappelijk nut. De eindbalans van 2021 wijkt daarom af met de bijlage in de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven.

(bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa	Stand 1-1-2022	Investerings 2022	Afschrijving 2022	Desinvesteringen	Bijdrage derden	Stand 31-12-2022
In erfpacht uitgegeven gronden	13.721	0	0	0	0	13.721
Gronden en terreinen	6.456	0	0	0	7	6.449
Bedrijfsgebouwen	29.789	0	1.113	0	0	28.675
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	33.236	2.007	1.023	118	169	33.934
Vervoermiddelen	141	97	45	0	0	193
Machines, apparaten en installaties	869	36	151	0	0	755
Overige materiële vaste activa	3.272	815	295	0	48	3.743
Totaal materiële vaste activa	87.484	2.955	2.627	118	224	87.471
Voorziening terrein Spaansen*	-2.000	0	0	0	0	-2.000
Totaal materiële vaste activa	85.484	2.955	2.627	118	224	85.471

Toelichting: De kwestie met betrekking tot de aankoop van het Spaansen terrein is weliswaar geschikt maar kan nog niet definitief worden afgehandeld ivm een juridisch geschil. De voorziening blijft daarom gehandhaafd.

(bedragen x € 1.000)

Financiële vaste activa	Stand 1-1-2022	Investerings	Aflossingen	Afschrijving	Desinvesteringen	Voorziening	Bijdragen	Stand 31-12-2022
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.919	0	0	0	0	0	0	3.919
Leningen aan deelnemingen	98	0	8	0	0	0	0	90
Overige langlopende leningen	594	0	106	0	0	0	0	488
Totaal financiële activa	4.611	0	114	0	0	0	0	4.497

(bedragen x € 1.000)

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen bestaan per 31 december uit:	Saldo lening 1-1-2022	Voorziening	aflossing	Saldo 31-12-2022
Deelneming Zonnepark	66			66
Deelneming Omrin	103			103
Deelneming BNG	78			78
Deelneming POH	3672			3672
Totaal kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.919	0	0	3.919
Lening CBL Vennootschap BV	5			5
Lening coöperatie zonnepark	92		8	85
Leningen aan deelnemingen	98	0	8	90

(bedragen x € 1.000)

De overige langlopende leningen bestaan per 31 december	Saldo lening 1-1-2022	nieuw	Voorziening	aflossing	Saldo 31-12-2022
Stichting Volkskredietbank Leeuwarden	250				250
Lening V&K Stenen Man	39			5	34
Verstrekte hypothecaire leningen personeel	305			101	204
Totaal overige langlopende leningen	594		0	106	488

Vlottende activa

Vorraden

(bedragen x € 1.000)

Boekwaarde per 31 december	2021	2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-	-
Gereed product en handelsgoederen	1.628	1.179
Totaal voorraden	1.628	1.179

(bedragen x € 1.000)

Grondbank en overige voorraden	Stand 01-02-2022	Investering	Desinvestering	Bijdragen derden	Stand 31-12-2022
Ludinga I	1.628		449	0	1.179
Totaal	1.639	0	449	0	1.179

Toelichting: De ontwikkelingen m.b.t. Ludinga zijn nader uitgewerkt in de paragraaf grondbeleid onderdeel grondexploitaties

(bedragen x € 1.000)

Uitzettingen korter dan één jaar	2021	2022
Vorderingen op openbare lichamen	5.438	5.412
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	7.418	4.489
Overige vorderingen	1.449	1.994
Voorziening	220-	198-
Totaal uitzettingen korter dan één jaar	14.085	11.698

Schatkistbankieren

De Wet schatkistbankieren verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. Tot een bepaald bedrag (drempelbedrag) mogen gemeenten hun overtollige financiën buiten de schatkist van het Rijk aanhouden.

Het drempelbedrag wordt als volgt bepaald:

Voor gemeenten met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500 miljoen is het

drempelbedrag gelijk aan 2% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000 bedraagt. Per 1 juli 2021 is dit drempel bedrag verhoogd van 0,075% naar 2%. Dit is gedaan omdat de EMU schuld lager is dan 60% en om de administratieve last voor lagere overheden te verlichten.

Het overzicht over 2022 ziet er als volgt uit:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1296,23658			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	162	211	173	173
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.134	1.085	1.124	1.123
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	64.812			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	64.812			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	1296,23658			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.591	19.185	15.870	15.934
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	162	211	173	173

(bedragen x € 1.000)

Liquide middelen per 31 december	2021	2022
Kassaldi	2	2
Banksaldi	67	406
Liquide middelen burgerzaken	0	0
Totaal liquide middelen	69	408

(bedragen x € 1.000)

Overlopende activa per 31 december	2021	2022
Vooruitbetaalde bedragen	398	217
Nog te ontvangen bedragen	1.968	1.227
Nog te ontvangen bedragen overheid	691	1.397
Vooruitbetaalde bedragen overheid	-	-
Nog te verdelen oninbare posten	-	-
Totaal overlopende activa	3.058	2.840

Toelichting op de balans

Passiva

Vaste passiva

(bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen per 31 december	2021	2022
Algemene reserve	12.583	10.799
Overige reserves	18.731	20.107
Resultaat boekjaar	2.264	7.413
Totaal eigen vermogen	33.578	38.319

(bedragen x € 1.000)

Reserves		Saldo 01-01-2022	Resultaat bestemming	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-2022
<i>Algemene reserves</i>						
-	Algemene reserve (weerstandvermogen)	5.000		0	0	5.000
-	Algemene investeringsreserve (incl. resultaat vorig boekjaar)	7.583	797	1.043	3.625	5.799
-	Reserve nog uit te voeren werken	0	1.043		1.043	0
<i>Overige reserves</i>						
-	Bestemmingsreserves	5.872	424	2.450	1.234	7.512
-	Dekkingsreserves	12.859		1.301	1.565	12.595
Resultaat boekjaar		2.264	-2.264	7.413	-	7.413
Totaal reserves		33.578	0	12.207	7.466	38.319

Specificatie algemene investeringsreserve

(bedragen x € 1)

Stand per 1-1-2022 **7.583.025**

toevoeging

rekeningsaldo 2021	797.549
nog uit te voeren werken 2021	1.042.629
	1.840.178

vermindering

formatie communicatie	80.000
opstellen participatiebeleid	11.543
aanpak ondermijning criminaliteit	19.355
onderzoek toegankelijkheid openbaar gebied mindervaliden	3.884
verbeteren stadsentree Spoorstraat	15.125
Het nieuwe werken	37.843
implementatie omgevingswet	258.602
vorming reserve fietspad Wijnaldum-Midlum	14.194
retaildeal	17.816
eductiemedewerker Hannemahuis	20.130
gebiedsontwikkeling Franekeradeel-Harlingen	17.609
tall ships 2022	380.840
strategisch opleidingsplan	3.875
jeugdteam preventie/verlenging pilot	75.000
vroegsignalering schulden	60.000
informatiepanelen	8.678
roekenbeheerplan	4.880
tijdelijke uitbreiding DIV	-
mobiel podium	4.258
citymarketing Harlingen aan zee	29.108
bodemsanering vlek 5 Westerzeedijk	7.378
naar reserve Westerzeedijk	975.000
vergroten aanbod huurwoningen	6.436
sloop voormalige school de Diamant	4.976
ipads gemeenteraad	11.266
privacy- en gegevensbescherming	20.000
aanlegvoorzieningen Sterke Yerke	33.250

uitvoeringsprogramma agenda Waddengebied	8.111
uitbreiding formatie citymarketing	33.000
nieuwe beleidsnotitie recreatie & toerisme	11.850
vervangen bomen straten centrum	134.372
verbetering ketensamenwerking	25.360
pilot verbetering mobiliteit i.h.k.v. inclusie	13.000
great bubble barrier	5.161
inzet energiecoach	30.000
vorming reserve stads- en dorpsvernieuwing	200.000
nog uit te voeren werken 2021	1.042.629
	3.624.529

Stand per 31-12-2022	5.798.675
-----------------------------	------------------

(bedragen x € 1.000)

Bestemmingsreserves	1-1-2022	Resultaat bestemming	toevoeging	onttrekking	31-12- 2022
Reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga	704		122	127	698
Reserve verkoop Havenkantoor	162			28	134
Reserve Havenverzelfstandiging	362				362
Reserve Wegen	0	424			424
Reserve herinrichting Waddenpromenade	236				236
Reserve afkoop parkeerplaatsen	41				41
Reserve vernieuwing havenwerken	1.285				1.285
Reserve overdracht zeewering industriehaven	440				440
Reserve kwaliteitsbeleving eilandtoerist	300				300
Reserve beheerplannen monumentenstichting	125				125
Reserve Hein Buismanstichting	455			14	441
Reserve onderhoud Zandstrand	77			40	37
Reserve Sociaal Domein	909		1.153	307	1.755
Reserve stads- en dorpsvernieuwing	0		200		200
Reserve Westerzeedijk	778		975	718	1.035
Totaal bestemmingsreserves	5.872	424	2.450	1.234	7.512

* De reservemutaties komen voort vanuit de primitieve begroting en/of zijn door een begrotingswijziging van de raad geautoriseerd.

Gedurende het jaar heeft de raad 5 begrotingswijzigingen vastgesteld en daarin onttrekkingen uit c.q. toevoegingen aan de begroting geautoriseerd.

Het gaat om de begrotingswijzigingen genummerd; 9, 11, 12, 13 en 17.

(bedragen x € 1.000)

Dekkingsreserves	1-1-2022	Resultaat bestemming	toevoeging	onttrekking	31-12-2022
Reserve kiosk	125			125	0
Reserve armaturen looproute haven/singels	41			4	38
Reserve fietspad Wijnaldum-Midlum	464		14	36	442
Reserve vrij liggende fietspaden stationsweg	492			21	471
Reserve tunnel fietspad Wijnaldum-Midlum	900				900
Reserve stadsentree Stationsweg	26		15		41
Reserve damwand Blauwe Kop	150			7	143
Reserve wandelpad Bynia State -Zeehoeve	82		9		91
Reserve herinrichting Waddenpromenade/looproutes parkeren	5		71		76
Reserve damwanden dok en Nw Willemshaven	589			26	564
Reserve damwand Dokje	697			24	673
Reserve stroom- en watertappunten Dok	10			10	0
Reserve treinwagon Willemshaven	163			13	151
Reserve afmeervoorziening cruisevaart	1.466			37	1.429
Reserve damwand vluchthaven	1.448			36	1.413
Reserve renovatie damwand Zoutsloot	353			25	328
Reserve damwand en kadevoorzieningen Z-O Singel	87			6	80
Reserve aanlegvoorzieningen Sterke Yerke	0		33		33
Reserve aanlegvoorzieningen Noordoostersingel	10			10	0
Reserve damwand Noordergracht	85			5	80
Reserve sanitaire unit Zuidoostersingel	73			11	61
Reserve multifunctioneel gebouw Badhuus	1.061			28	1.033
Reserve walvoorziening VBZH	60			9	52
Reserve onderwijshuisvesting	2.638		1.150	916	2.872
Reserve nieuwbouw zwembad	1.392			174	1.218
Reserve kunstgrasveld Vierkantsdijk	102			8	94
Reserve aankoop pand christoffelsteeg	71			5	66
Reserve installatie / inrichting Hannemahuis	44			22	22
Reserve vier dijktrappen	20		8		29
Reserve Gebouw C	204			17	187
Totaal dekkingsreserves	12.859	-	1.301	1.565	12.595

* De reservemutaties komen voort vanuit de primitieve begroting en/of zijn door een begrotingswijziging van de raad geautoriseerd. Gedurende het jaar heeft de raad 5 begrotingswijzigingen vastgesteld en daarin onttrekkingen uit c.q. toevoegingen aan de begroting geautoriseerd. Het gaat om de begrotingswijzigingen genummerd; 9, 11, 12, 13 en 17.

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2022 is € 7.413.000 positief. Wij stellen u voor het gerealiseerde resultaat als volgt te bestemmen:

- toevoegen aan algemene investeringsreserve t.b.v. nog uit te voeren werken	€ 2.232.000
- toe te voegen aan nieuw te vormen bestemmingsreserve Tallshipraces	€ 750.000
- toe te voegen aan nieuw te vormen bestemmingsreserve vervanging kunstgrasvelden	€ 250.000
- toe te voegen aan nieuw te vormen bestemmingsreserve regiodeal	€ 750.000
- toevoegen aan de algemene investeringsreserve	€ 3.431.000

Als gevolg hiervan wordt de stand van de algemene investeringsreserve na toevoeging van het rekeningsaldo € 9.230.000

Voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1-1-2022	vrijval	toevoeging	onttrekking	31-12-2022
Pensioenen wethouders en oud wethouders	3.036			548	2.488
Voorziening wettelijke verlofuren	0		120		120
Voorziening Ludinga Vastgoed BV	752			6	746
Voorziening centrale riolering	611		65	127	549
Voorziening Afvalstoffenheffing	0		111		111
Totaal	4.400	0	296	682	4.014

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen voor egalisatie van kosten	1-1-2022	vrijval	toevoeging	onttrekking	31-12-2022
Voorziening havenwerken	559		174	72	661
Voorziening damwanden	863		201	55	1.009
Voorziening baggerspecie	203		28	6	226
Voorziening bruggen	336		314	160	490
Voorziening grafrechten	209		170	39	340
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	835		480	192	1.124
Totaal	3.006	0	1.367	523	3.850

*De hoogte van de voorzieningen wordt bepaald aan de hand van een onderliggend onderhouds- c.q. beheersplan.

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen voor middelen van derden met een specifieke aanwendingsrichting	1-1-2022	vrijval	toevoeging	onttrekking	31-12-2022
Infrastructuur Waddenpromenade	230			71	159
	230	0	0	71	159

*Deze voorziening is getroffen als onderdeel van de herinrichting van de Waddenpromenade. Het plan zit in de voorbereidingsfase.

Totaal voorzieningen	7.635	0	1.664	1.276	8.024
-----------------------------	--------------	----------	--------------	--------------	--------------

(bedragen x € 1.000)

Vaste schulden met een looptijd > 1jaar per 31 december	2021	2022
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.167	51.667
Overige vaste schulden	-	-
Totaal vaste schulden met een looptijd > 1 jaar	58.176	51.667

(bedragen x € 1.000)

Verloop vaste schulden	Saldo 01-01-2022	Opname 2022	Aflossing 2022	Stand 31-12-2022
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.167	0	6.500	51.667

De totale rentelasten over 2022 bedragen € 336.877

(bedragen x € 1.000)

Vlottende passiva per 31 december	2021	2022
Schulden < 1 jaar	6.161	4.476
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	3.978	3.750
Totaal vlottende passiva	10.140	8.227

(bedragen x € 1.000)

Overlopende passiva per 31 december	2021	2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.622	2.352
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.085	912
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van de volgende begrotingsjaren komen	271	487
Totaal overlopende passiva	3.978	3.750

Vlottende passiva

Uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	Saldo 01-01-2022	Toevoeging 2022	Vrijval 2022	Terugbetalingen 2022	Stand 31-12-2022
Stadsentree Spoorstraat	37		37		-
Verkeersveiligheidsmaatregelen	463	76	64		475
Verkeersmanifest (KGFG)	13		3		9
Onderwijsachterstandenbestrijding	12		12		-
Onderwijskansenplan	11		11		-
SPUK	65		65		-
Nationaal restauratiefonds	56	41			96
Uitvoeringsplan soc.ec.actieprogr.Waadhoeke	192	210	270		132
SUVIS subsidie	53				53
2e verg.toeslagenaffaire	6		6		-
NPO middelen	92		92		-
Duurzaamheid	74		10	10	54
Vliegwielfbudget laaggeletterdheid	10	5			15
Progr.Harlingen	-	3			3
Trochfytsrûte Harlingen	-	54			54
Proj.Spaansenterrein	-	25	5		20
Totaal uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.085	414	575	10	912

Gewaarborgde leningen

(bedragen x € 1.000)

		Hoofdsom	Percentage	Restant	Nieuw	Aflossingen	Restant
Waarborgen en garanties			Borgstelling	31-12-2022	2022		31-12-2022
Bouw bejaardenwoning		163	100%	2		2	-
Dienst SoZaWe							
-	Bankgarantstelling t.b.v.						
	uitbetaling uitkeringen	908	100%	908		-	908
St. Wooncentrum Harlinga							
-	Bouw wooncentrum Harlinga	1.361	100%	963		18	945
Totaal waarborgen en garanties		2.432		1.873		20	1.853
Gewaarborgde geldleningen particulieren				249			524
FC Harlingen							
gewaarborgde geldlening		40	50%	16		2	14
Harlinger tennisvereniging Ready							
gewaarborgde geldlening		500	50%	480		20	460
NV Port of Harlingen							
gewaarborgde geldlening		3.147	100%	3.042		105	2.937
		1.000	58%	0	1.000		1.000
Gewaarborgde geldleningen WSW *)		93.162	100%	86.902	5.918	114	92.706
				92.562	7.317	385	99.494

* Garanties, waarvan het risico is overgenomen door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Vanaf 2018 worden alle (meerjarige) overeenkomsten in een applicatie gezet. Hiermee komt er meer inzicht in de hoeveelheid en de aard van lopende verplichtingen. Naast de overeenkomsten die er lopen met de diverse samenwerkingsverbanden (zoals gemeenschappelijke regelingen; bijvoorbeeld de FUMO, de Veiligheidsregio en SudWestFryslân) zijn er nog een aantal applicaties die niet via het contract met SWF lopen. De lasten voor brandverzekering bedraagt € 106.290. Alles bij elkaar gaat het om verplichtingen ten bedrag van circa € 7 miljoen. Het spreekt voor zich dat deze bedragen in de begroting zijn opgenomen.

Ontwikkelingen na balansdatum

Na de coronapandemie lijkt alles langzamerhand weer terug te gaan naar 'normaal' en zijn de sociaal/maatschappelijke en financiële gevolgen moeilijk in te schatten. Daar komt dan de oorlog in de Oekraïne en de hoge inflatie nog bij. De gevolgen voor de jaarrekening van 2022 zijn nog beperkt gebleven. Hoe groot de gevolgen zijn voor de langere termijn en in hoeverre dit doorwerkt in de financiën van de gemeente blijft lastig in te schatten. De ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd.

WNT-verantwoording 2022 Gemeente Harlingen

De WNT is van toepassing op gemeente Harlingen. Het voor gemeente Harlingen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	S.C. van Gent	K.J. de Regt	W. Damman	S. van den Broek	J.T. Jansen	F. Beekhuis
Funcatiegegevens	Gemeente-secretaris / Algemeen directeur	Raadsgriffier	Griffier a.i.	Gemeente-secretaris/ Algemeen directeur	Raadsgriffier	Gemeente-secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 -31/12	1/3-31/12	1/2 t/m 15/4			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0			
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Nee			
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	114.108	64.932	25.209			
Beloningen betaalbaar op termijn	20.198	10.958	0			
<i>Subtotaal</i>	<i>134.306</i>	<i>75.890</i>	<i>25.209</i>			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	198.000	43.200			
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.			
Totaal bezoldiging	134.306	75.890	25.209			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.			
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.			

Gegevens 2021						
(bedragen x € 1)	S.C. van Gent			S. van den Broek	J.T. Jansen	F. Beekhuis
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/9-31/12			1/1 -31/7	1/1-31/1	1/8-30/8
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0			1,0	0,8333	1,0
Dienstbetrekking	Ja			Ja	Ja	Ja
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	35.788			62.346	8.513	7.002
Beloningen betaalbaar op termijn	6.791			11.913	1.041	1.516
<i>Subtotaal</i>	<i>45.279</i>			<i>74.259</i>	<i>9.554</i>	<i>8.518</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	69.858			121.392	14.787	17.751
Totaal bezoldiging	45.279			74.259	9.554	8.518

Van 1 februari tot 15 februari 2021 is de functie van griffier niet ingevuld geweest

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2022 (bedragen x € 1)			W. Damman
Functiegegevens	Griffier a.i.		
Kalenderjaar	2022	2021	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1/1 t/m 31/1	15/2 t/m 31/12	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1	11	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	158	1656	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	21.700	271.200	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	292.900		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	9.172	98.266	
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	107.438		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0		
Bezoldiging	107.438		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht van eenmalige baten en lasten

Conform artikel 28, lid c, van het Besluit Begroting en Verantwoording dient in de jaarrekening een overzicht te worden opgenomen van de incidentele baten en lasten.

In de notitie structurele en incidentele baten en lasten (30 augustus 2018) van de Commissie BBV is het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten nader beschreven. Bij het opstellen van het onderstaand overzicht is rekening gehouden met hetgeen in deze notitie is vermeld. Conform voorgeschreven in de notitie zijn alle posten nader toegelicht.

Veelal gaat het bij eenmalige lasten om uit reserves gedekte kredieten. Hier staan ook eenmalige baten tegenover in de vorm van beschikking over reserves.

	Omschrijving	Baten	lasten
1	Programma 1 eenmalige kredieten en extra afschr.voorber.huisv.		514
2	Programma 1 Verkoop grond Westerzeedijk en Ludinga	166	
3	Programma 2 eenmalige kredieten		19
4	Programma 3 eenmalige kredieten		146
5	Programma 4 eenmalige kredieten	303	352
6	Programma 6 eenmalige kredieten	155	1550
7	Programma 6 bijdrage geprivatiseerd onderhoud Oostersportpark		42
8	Programma 7 eenmalige kredieten	989	311
9	Programma 8 eenmalige kredieten		89
10	Programma 8 schade rioolwaterzuiveringsinstallatie		29
11	Programma 9 eenmalige kredieten		370
	Mutaties reserves (uitgezonderd structurele mutaties)	4.943	2.478
	Per saldo voordelig		656

Toelichtingen

1. Lasten: eenmalige kredieten tlv reserves programma 1 (32), afschrijving voorbereiding ambtelijke huisvesting (482)

Voor de uitwerking van de nieuwe ambtelijke huisvesting zijn de afgelopen jaren voorbereidingskosten gemaakt die uiteindelijk geleid hebben tot het concreet uitwerken van de centrumlocatie. Nu deze variant van de baan is staat artikel 60 van het BBV (voorwaarden voor activering van kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief) niet toe dat deze kosten nog langer geactiveerd worden. Ze worden daarom versneld afgeschreven in de jaarrekening 2022.

2. Baten: programma 1; verkoop grond Westerzeedijk (74), Ludinga (92)

3. Lasten: eenmalige kredieten tlv reserves programma 2 (19)

4. Lasten: eenmalige kredieten tlv reserves programma 3 (146)

5. Eenmalige kredieten tlv reserves programma 4, lasten (352), baten (303)

6. Eenmalige kredieten tlv reserves programma 6, lasten (1550), baten (155)

7. Lasten: programma 6; bijdrage geprivatiseerd onderhoud Oostersportpark (42)

8. Eenmalige kredieten tlv reserves programma 7, lasten (311), baten (989)

9. Lasten: eenmalige kredieten tlv reserves programma 8 (89)

10. Lasten: programma 8; schade rioolwaterzuiveringsinstallatie Harlingen (29)

Bij de renovatiewerkzaamheden in 2019 is er een bouwkuip geslagen. Hierbij is de gemeentelijke transportrioolleiding geraakt. Wetterskip heeft toen veel kosten gemaakt om de riolering weer op orde te krijgen. Na een lange juridische procedure en bestuurlijke overleggen moest uiteindelijk de gemeente voor deze kosten opdraaien.

11. Lasten: eenmalige kredieten tlv reserves programma 9 (370)

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Conform artikel 28, lid d, van het Besluit Begroting en Verantwoording dient in de jaarrekening een overzicht te worden opgenomen van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Veelal gaat het hierbij om beschikkingen over (dekkings)reserves die worden aangehouden voor dekking van afschrijvingen op investeringen.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves Programma	(bedragen x € 1.000)	
	Toevoegingen reserves	Onttrekkingen reserves
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	122	0
Programma 2 Veiligheid	0	0
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	0	299
Programma 4 Economie	0	0
Programma 5 Onderwijs	1.150	916
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	0	249
Programma 7 Sociaal domein	0	17
Programma 8 Volksgezondheid en milieu	0	0
Programma 9 Volkshuisvesting, RO etc.	0	0
	C	
Totaal programma's	1.272	1.481

Specificatie structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

(bedragen x € 1.000)

Lasten	
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	
1. toevoeging aan de reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga	122
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	
2. toevoeging aan de reserve monumentenstichting	0
3. toevoeging aan egalisereserve onderhoud zandstrand	0
Programma 5 Onderwijs	
4. toevoeging aan de reserve onderwijshuisvesting	1.150
Baten	
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	
5. onttrekking aan dekkingsreserves	0
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	
6. onttrekking aan reserve monumentenstichting	0
7. onttrekking aan dekkingsreserves	299
Programma 5 Onderwijs	
8. onttrekking aan de reserve onderwijshuisvesting	916
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	
9. onttrekking aan dekkingsreserves	209
10. onttrekking onderhoud zandstrand	40
Programma 7 Sociaal Domein	
11. onttrekking aan dekkingsreserves	17

Toelichting:

De van Ludinga Vastgoed BV ontvangen bovenwijkse vergoedingen bij verkoop van bouwrijpe grond aan eindgebruikers worden jaarlijks in de reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga gestort.

Ter dekking van de jaarlijkse fluctuerende subsidie aan de monumentenstichting voor het onderhoud aan 3 monumentale bruggen en 2 monumentale sluizen wordt jaarlijks een gelijk bedrag in de reserve monumentenstichting gestort. Vanwege overschotten bij de monumentenstichting was het niet nodig in 2022 een dotatie te laten plaatsvinden.

De jaarlijks fluctuerende onderhoudskosten worden geëgaliseerd door een onttrekking (in het jaar dat het stand wordt opgespoten) of een dotatie (in het jaar dat het strand niet wordt opgespoten). Zie 10.

Ter dekking van de exploitatiekosten voor de uitvoering van het Integraal Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting (IHP) wordt jaarlijks een bedrag in de reserve onderwijshuisvesting gestort.

Ter dekking van afschrijvingen van investeringen waar dekkingsreserves worden aangehouden worden beschikkingen over dekkingsreserves gedaan.

In 2022 is echter de kiosk Grote Bredeplaats 1-malig volledig afgeschreven.

De jaarlijkse subsidie aan de monumentenstichting voor het onderhoud aan 3 monumentale bruggen en 2 monumentale sluizen wordt gedekt uit de reserve monumentenstichting. In 2022 is geen subsidie verstrekt.

Ter dekking van afschrijvingen van investeringen waar dekkingsreserves worden aangehouden worden beschikkingen over dekkingsreserves gedaan.

De exploitatiekosten voor de uitvoering van het Integraal Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting (IHP) worden gedekt uit de reserve onderwijshuisvesting.

Ter dekking van afschrijvingen van investeringen waar dekkingsreserves worden aangehouden worden beschikkingen over dekkingsreserves gedaan.

De jaarlijks fluctuerende onderhoudskosten worden geëgaliseerd door een onttrekking (in het jaar dat het stand wordt opgespoten).

Ter dekking van afschrijvingen van investeringen waar dekkingsreserves worden aangehouden worden beschikkingen over dekkingsreserves gedaan.

Taakveldenrealisatie

Dit betreft een analyse van de verschillen van de baten en lasten van de 9 programma's:

Structurele budgetten

Dit betreffen de reguliere baten en lasten in de begroting. De opvallende en grote mutaties zijn voorzien van een toelichting.

Eenmalige kredieten

Dit betreffen exploitatiekredieten die eenmalig beschikbaar zijn gesteld en vaak een meerjarig karakter hebben. Eventuele restanten op deze kredieten worden daarom doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar. Deze kredieten zijn alle kort toegelicht.

Mutaties reserves

Dit betreffen de mutaties na het Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten. Zie voor een specificatie van de mutaties de toelichting op de balans.

Programma 1	x € 1.000	Begroting voor wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	10.398	14.698	13.518	1.180
	Baten	41.438	46.759	48.260	1.501
	Saldo	31.040	32.060	34.742	2.681
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	20	199	32	168
	Baten	0	0	0	0
	Saldo	-20	-199	-32	168
<i>Totaal</i>	Lasten	10.418	14.898	13.550	1.348
	Baten	41.438	46.759	48.260	1.501
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	31.020	31.861	34.710	2.849
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	235	312	122	190
	Baten	506	1.313	946	-367
	Saldo	271	1.001	824	-178
Gerealiseerd resultaat	Programma 1	31.291	32.863	35.534	2.671

Eenmalige kredieten

1001080	Aanschaf ipads gemeenteraad	4
1003083	Sloop voormalige school de Diamant	40
1004002	Opstellen participatiebeleid	2
1004003	Strategisch opleidingsplan	71
1004006	Tijdelijke uitbreiding DIV	51

Totaal 168

Structurele budgetten lasten

1001001 Gemeenteraad: € 71 V

Het budget salaris raadsleden is verhoogd met de ontvangen integratie-uitkering voor raadsleden kleine gemeenten (septembercirculaire). De werkelijke salariskosten zijn uiteindelijk lager uitgevallen dan het verhoogde budget (40V, incl.reis-en verblijfkosten). Het was de verwachting dat de nieuwe raad diverse trainingen en opleidingen zou volgen t.b.v. het inwerkprogramma. De raad is echter eerst van start gegaan van het opstellen van een Akkoord op hoofdlijnen. Tevens was er deze keer een gezamenlijk inwerkprogramma van de Friese griffierskring. Daarom is er in 2022 minder tijd voor opleiding en training geweest en zijn er minder kosten gemaakt omdat er een gezamenlijk inwerkprogramma was voor alle Friese gemeenteraden hetgeen goedkoper was dan het inkopen van alle trainingen zelf (29V). Inzake de arbeidsongeschiktheidsverzekering is een andere keuze gemaakt (18V) en er zijn meer kosten gemaakt inzake de verkiezingsdebatten en raadsexcursies (16N)

1001003 Burgemeester en wethouders: € 27 N

De salarissen van het college zijn hoger uitgevallen

1002004 Leges en rechten: € 23 N

Omdat er meer leges zijn ontvangen in 2022, met name reisdocumenten, zijn er meer rijksleges ontvangen en daarom ook meer afgedragen.

1004003 Attenties personeel: € 36 N

Met name doordat de kerstborrel buitenshuis wat grootser is aangepakt en het personeel tijdens de Tall Ship Races mee mochten varen op de Sleepboot Holland is dit budget overschreden. Dit heeft ook invloed gehad op de hogere kosten aan loonheffing werkkostenregeling over 2022.

1004003 Strategisch opleidingsplan: € 71V

Er is in 2022 nauwelijks gebruik gemaakt van de mogelijkheden om trainingen te volgen.

1004003 Vitaliteit gemeentelijke organisatie: € 95 V

Dit budget wordt gebruikt om werknemers de mogelijkheid te bieden om eerder met pensioen kunnen. Het afgelopen jaar zijn er geen medewerkers geweest die een beroep op dit budget hebben gedaan, zodat het budget nagenoeg is overgebleven.

1004003 Vorming voorziening verlofsparen: € 120 N

De gemeentelijke boekhoudregels (BBV) schrijven voor dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw hebben en daarmee ook een onvoorspelbare afbouw kennen, een voorziening gevormd dient te worden. Het verlofsparen (CAO Gemeenten 2021-2022) is een voorbeeld van een dergelijke verplichting en daarom is in de jaarrekening 2022 een voorziening verlofsparen gevormd. De noodzakelijke hoogte is berekend op € 120.

1004004 Aanschaf PC's e.d.: € 34 N

Onderhoud software: € 178 N

Door steeds meer ICT-aanschaffingen, met name door uitbreiding van vast en tijdelijk personeel, en door een forse toename van het aantal licenties zijn de automatiseringskosten fors hoger uitgevallen dan het geraamde budget. Verder is er een video conferencing systeem aangeschaft voor de Groenlandvaarder en is er een wifi aansluiting t.b.v. haven gerealiseerd. Dit werd voorheen gefaciliteerd door Piet Paulusma.

1004005 Kosten externe deskundigen: € 33 N

In de tweede viermaandelijke financiële rapportage is de raming verhoogd van € 66 naar € 89. De werkelijke kosten zijn uiteindelijk hoger dan de bijgestelde raming. De extra kosten hangen samen met het dossier Ludinga.

1004008 Afdeling beleid en regie, decentraal opleidingsbudget: € 27 V

Er is in 2022 minder gebruik gemaakt van het opleidingsbudget door de medewerkers beleid en regie.

1004012 Communicatie: € 22 N

Betreft een flinke groei in representatie uitgaven (bloemen, bakkersproducten, catering, relatiegeschenken). Toename komt voornamelijk voort vanuit bestuur (35 N). Ook zijn er meer voorlichtingskosten gemaakt in 2022 (7 N). Wel waren er minder aanvragen m.b.t. promotie en marketing. Verder zijn sommige aanvragen betaald uit andere budgetten zoals bijvoorbeeld city marketing en sportgelden (21 V).

1004016 Reservering nieuwe ambtelijke huisvesting: € 200 V

Het betreft hier de gereserveerde meerkosten van de nieuwe ambtelijke huisvesting (kapitaal- en exploitatielasten). Omdat dit project nog in de voorbereidingsfase zit, zijn er nog geen kosten geweest, zodat dit bedrag vrijvalt ten gunste van het rekeningsaldo.

1004016 Afschrijving voorbereiding ambtelijke huisvesting: € 482 N

Voor de uitwerking van de nieuwe ambtelijke huisvesting zijn de afgelopen jaren voorbereidingskosten gemaakt die uiteindelijk geleid hebben tot het concreet uitwerken van de centrumlocatie. Nu deze variant van de baan is staat artikel 60 van het BBV (voorwaarden voor activering van kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief) niet toe dat deze kosten nog langer geactiveerd worden. Ze worden daarom versneld afgeschreven in de jaarrekening 2022.

1005001 Financieringsrente: € 98 V

De rentelasten zijn lager geweest dan geraamd. Dit kwam met name door de aangetrokken geldlening van 15 miljoen in december 2021.

1008001 Overige baten en lasten, saldo onvoorzien eenmalig : € 1.592 V

De in oktober 2021 door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2022 had een negatief exploitatieresultaat van € 77. In loop van het jaar is de gemeenteraad door middel van twee tussentijdse begrotingswijzigingen (de eerste en de tweede viermaandelijke financiële rapportage) geïnformeerd over noodzakelijke aanpassingen van ramingen in de lopende exploitatie. Per saldo waren deze aanpassingen € 1.699 voordelig, waardoor het geraamde nadelige exploitatieresultaat ad € 77 omsloeg naar een positief saldo 'eenmalige middelen' van € 1.592.

1008002 Reservering loon- en prijsstijgingen: € 168 V

Hier is de eenmalige uitkering die in 2021 op deze post geboekt was voor het personeel, op basis van de nieuwe CAO, zijnde € 1.200 per fte op tegen geboekt en op de juiste manier verwerkt in de salarissen.

1008003 Nog niet aan taakvelden toe te rekenen gereserveerde lasten/baten: € 182 V

Voor brede aanpak dakloosheid (50 V): zie nog uit te voeren werken; punt 9. Verder betreft het een aantal vanuit de circulaire gereserveerde compensaties voor het sociaal domein (96 V). Deze kosten zijn verantwoord in het programma sociaal domein (programma 7), zodat ze op dit onderdeel gereserveerde lasten vrij kunnen vallen.

1009001 Vennootschapsbelasting: € 48 N

Er is een bedrag van € 47 terug ontvangen op de voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2019 ontwikkelingsmaatschappij Westergo.

Structurele budgetten baten**1001005 Wachtgelden voormalige wethouders: € 381 V**

De actuariële berekening van de noodzakelijke hoogte van deze voorziening resulteerde erin dat de hoogte van deze voorziening per 1 januari 2023 met € 381.000 verlaagd kon worden (eenmalig).

1002004 Leges en rechten: € 42 V

Omdat er meer leges zijn ontvangen (met name reisdocumenten) in 2022 (19V), zijn er ook meer rijksleges ontvangen (23V). Zie hiervoor ook de lasten.

1003005 Erfpachten: € 41 N

Grotendeels als gevolg van het feit dat de in 2021 van ontwikkelingsmaatschappij Westergo aangekochte 5 hectare industriegrond op de Industriehaven in 2022 nog niet in erfpacht was uitgegeven aan Port of Harlingen is de erfpachtopbrengst lager uitgevallen dan geraamd.

1003005 Verkoop gronden: € 74 N

Deze verkoop wordt gestort in de reserve, dus heeft geen invloed op het saldo.

1003006 Ludinga: € 92 V

Deze opbrengst wordt gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga, dus heeft geen invloed op het saldo.

1004003 Bijdrage detachering: € 39 V

Er zijn meer mensen gedetacheerd geweest in 2022 dan verwacht.

1005002 Dividend: € 109 V

De specificatie van deze meeropbrengst is als volgt:

Bank voor Nederlandse Gemeenten: € 6.000

NV Fryslân Milieu: € 49.000

Afvalsturing NV: -/- € 10.000

Teruggaaf dividendbelasting oude jaren: € 33.000

Hoger dividend Port of Harlingen 2021 dan verantwoord in de jaarrekening 2021: € 31.000

1006204 OZB niet-woningen: € 35 N

Een (mogelijke) aanslag oplegging over 2022 heeft nog niet plaatsgevonden.

Hierover vinden nog gesprekken plaats met de betreffende ondernemer.

1006303 Opbrengsten parkeerfaciliteiten: € 125 N

De diverse parkeeropbrengsten laten per saldo een lagere opbrengst ten opzichte van ramingen zien van € 125. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Opbrengst parkeerbelasting	€ 19 N
Opbrengst parkeervergunningen	€ 2 N
Opbrengst parkeerautomaten	€ 104 N
Totaal:	€ 125 N

De belangrijkste oorzaak is de is de achterblijvende inkomsten in de eerste maanden van 2022 toen corona nog speelde. Vanaf mei heeft een herstel plaatsgevonden.

1007001 Algemene uitkering gemeentefonds: € 624 V

Eind december 2022 zijn via de decembercirculaire middelen ontvangen waarvan de besteding niet meer in 2022 kan, en dus in 2023 zal plaatsvinden. Bij deze jaarrekening worden deze middelen daarom overgeheveld naar 2023. Zie overheveling nog uit te voeren werken.

1008001 overige baten: € 31 V

Dit wordt met name veroorzaakt door het afboeken van 2 bedragen die al van voor het jaar 2008 open stonden (23 V).

Enmalige kredieten

1001080 Aanschaf ipads gemeenteraad: € 4 V

Minder uitgegeven dan geraamd (dekking alg investeringsreserve)

1003081 Sloop voormalige school de Diamant: € 40 V

Deze sloop wordt naar verwachting in 2023 uitgevoerd (dekking: algemene investeringsreserve).

1004002 Opstellen participatiebeleid : € 2 V

Dit werk is in 2022 afgerond en is 2.000 op overgebleven. (dekking: algemene investeringsreserve)

1004003 Strategisch opleidingsplan: € 71 V

De uitvoering van dit plan wordt in 2023 verder voortgezet (dekking: algemene investeringsreserve)

1004006 Tijdelijke uitbreiding formatie DIV, archivaris: € 50 V

Op dit project (transitie van het archief van analoog naar digitaal) wordt geen beroep meer gedaan (dekking : algemene investeringsreserve)

Programma 2	x € 1.000	begroting voor wijzigingen	begroting na wijzigingen	rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	1.612	1.613	1.590	23
	Baten	28	28	86	58
	Saldo	-1.584	-1.586	-1.504	82
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	35	35	19	16
	Baten	0	0	0	0
	Saldo	-35	-35	-19	16
<i>Totaal</i>	Lasten	1.647	1.648	1.610	39
	Baten	28	28	86	58
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	-1.619	-1.621	-1.523	97
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	0	0	0	0
	Baten	35	35	19	-16
	Saldo	35	35	19	-16
Gerealiseerd resultaat	Programma 2	-1.584	-1.586	-1.504	82

Eenmalige kredieten

2112080	Aanpak ondermijning criminaliteit	16
	Totaal	16

2112003 Coronatoegangsbewijzen: € 25 V

Dit voordeel is ontstaan door niet geraamde inkomsten. Op basis van de afrekening van de Veiligheidsregio is nog een € 23 ontvangen van CTB-gelden (coronatoegangsbewijzen).

Structurele budgetten lasten

2112002 Openbare orde en veiligheid: € 22 N

De niet geraamde kosten inzake de uitvaart van een bekende Harlinger en kosten van ondermijning zijn terugontvangen cq vergoed

Structurele budgetten baten

2112002 Openbare orde en veiligheid: € 32 V

Dit voordeel is ontstaan door de niet geraamde terug ontvangst inzake de uitvaart van een bekende Harlinger (8 V). De kosten van het project ondermijning zijn vergoed door het RIEC (24 V).

Eenmalige kredieten

2112080 Aanpak ondermijning criminaliteit: € 16 V

De kosten van ondermijning zijn gedekt uit de algemene investeringsreserve. Dit budget loopt verder in 2023.

Programma 3	x € 1.000	begroting voor wijzigingen	begroting na wijzigingen	rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	8.516	8.120	8.060	60
	Baten	5.291	6.169	6.279	110
	Saldo	-3.225	-1.951	-1.781	170
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	20	248	146	102
	Baten	0	0	0	0
	Saldo	-20	-248	-146	102
<i>Totaal</i>	Lasten	8.536	8.368	8.206	162
	Baten	5.291	6.169	6.279	110
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	-3.245	-2.199	-1.927	272
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	154	1.331	143	1.188
	Baten	583	1.662	505	-1.157
	Saldo	429	331	362	32
Gerealiseerd resultaat	Programma 3	-2.816	-1.868	-1.565	303

Eenmalige kredieten

3221084	Gebiedsontwikkeling Franeker/Harlingen	40
3221087	Leefbaarheid en verkeersveiligheid wijk Ludinga	43
3221091	Onderzoek toegankelijkheid mindervaliden gebouwen	10
3221081	Fietsvlonders Grote Bredeplaats	-11
3222082	Onderz extra parkeer cap randen binnenstad	20
	Totaal	102

Structurele budgetten lasten

3221002 Wegen: € 141 V

Door veel investeringsprojecten aan wegen is het reguliere wegenbudget voor groot onderhoud ad € 708 niet volledig besteed, er is € 141 minder uitgegeven. Voorts speelde dat de werkzaamheden aan de Winamerdyk een jaar zijn uitgesteld

door bezwaren tegen de bomenskap.

3221007 Openbare verlichting: € 83 V

Sinds 2021 worden de kosten van openbare verlichting, die daarvoor volledig als groot onderhoud werden geboekt in de exploitatie, gesplitst verantwoord als (groot) onderhoud en als investering op de balans. Omdat in 2022 het accent heeft gelegen op investeringsuitgaven, is op het exploitatiebudget voor onderhoud € 97 overgebleven. De overige budgetten straatverlichting zijn per saldo met € 13 overschreden, met name door hogere kosten stroomverbruik.

3222002 Straatparkeren: € 42 V

Door lagere onderhoudskosten en lagere kosten voor drukwerk is op het subtaakveld straatparkeren een voordeel ten opzichte van de ramingen ontstaan van € 42.

3224006 Nieuwe Willemshaven/Dok/Oude Buitenhaven: 13N

continu baggeren € 50 N

Dit bedrag is extra in rekening gebracht vanwege een wijziging in de loonkosten en de kosten van brandstof.

onderhoud stroomkasten € 28 V

Er is niet veel onderhoud nodig geweest aan deze stroomkasten.

Structurele budgetten baten

3221002 leges wegen: € 25 V

Er zijn meer leges en vergoedingen voor verricht straatwerk ontvangen dan geraamd.

3222002 Straatparkeren: € 12 V

Dit betreft de niet geraamde afkoop van parkeerplekken

3224002 Prec kade en opstalrecht: € 41 V

Dit betreft de niet geraamde precario nieuwe industriehaven (€ 27) en de nog te ontvangen opstalrecht Kraanbaan 2021 en 2022 (€ 14; ontvangen in 2023).

3224006 Havengelden en kadegelden: € 60 N

De twee covid jaren is voor veel charterschepen teveel geweest. Hierdoor zijn er minder boekingen geweest, dus minder inkomsten. De riviercruise is weer op gang gekomen, maar deze hebben het tekort niet kunnen aanvullen.

3224011 havengelden binnenschepen € 23 V

Dit heeft te maken met extra bootjes in het binnenwater maar ook de winterabonnementen die lopen van november t/m maart 2023 zijn al in 2022 gefactureerd zodat hierdoor extra inkomsten zijn gegenereerd.
Per saldo wel een nadeel op havengelden, zie 3224006

Eenmalige kredieten

3221084 Gebiedsontwikkeling Franekeradeel/Harlingen: € 40 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: algemene investeringsreserve)
Dit budget is bestemd voor projecten in Wijnaldum. In 2022 is de bomenkap langs de Winamerdyk hieruit gefinancierd. In 2023 worden de nieuwe bomen hieruit gefinancierd en een deel van de herinrichting Winamerdyk.

3221087: Leefbaarheid en verkeersveiligheid wijk Ludinga: € 43 V

Dit budget wordt in 2023 verder aangewend voor de leefbaarheid in de wijk Ludinga, wensen vanuit bewoners en een verbeteringen worden hieruit gefinancierd (dekking reserve bovenwijkse voorzieningen)

3221091 Onderzoek toegankelijkheid mindervaliden gebouwen: € 10 V

Dit budget wordt in 2022 afgewikkeld (dekking: algemene investeringsreserve)

3222081: Fietsvlonders Grote Bredeplaats: € 11 N

Dit budget wordt afgewikkeld per 31 december 2022.

3222082: Onderzoek extra parkeer cap randen binnenstad: € 20 V

Dit budget wordt in 2023 aangewend voor het onderzoek naar extra parkeercapaciteit aan de randen van de binnenstad (dekking van de algemene investeringsreserve).

Programma 4	x € 1.000	begroting voor wijzigingen	begroting na wijzigingen	rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	569	515	508	7
	Baten	205	205	210	5
	Saldo	-365	-311	-299	12
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	130	446	352	94
	Baten	0	88	303	215
	Saldo	-130	-358	-49	309
<i>Totaal</i>	Lasten	699	962	861	101
	Baten	205	293	513	220
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	-495	-669	-348	321
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	0	0	0	0
	Baten	183	411	154	-257
	Saldo	183	411	154	-257
Gerealiseerd resultaat	Programma 4	-312	-258	-194	64

Eenmalige kredieten

4331080	Actieplan economie	114
4333002	Retaildeal	7
4334080	Informatiepanelen	6
4334084	overig op paad lâns 't Waad	33
4334085	Nw beleidsnotitie recreatie & toerisme	83
4334086	Opstell. Strat.citymark.plan 2022-2026	7
4334087	Programma Harlingen	45
4334088	Uitvoeringskosten Waddengebied	14
	Totaal	309

Structurele budgetten lasten

Geen toelichting noodzakelijk

Structurele budgetten baten

4334003 Opbrengst toeristenbelasting: € 28 V

Na corona hebben de toeristen Harlingen goed weten te vinden. Meer overnachtingen per accommodatie hebben geleid tot een hogere opbrengst toeristenbelasting.

4334003 Opbrengst watertoeristenbelasting : € 22 N

De prognose van voor de Covid tijd is in de begroting blijven staan. De charter vloot is pas weer langzaam op gang gekomen, met veel minder tochten en met veel kleinere ploegen. Hierdoor is de watertoeristenbelasting lager uitgevallen.

Eenmalige kredieten**4331080 Actieplan economie: € 114 V**

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: algemene investeringsreserve)

4333002 Retaildeal: € 7 V

Dit budget is per 31-12-2022 afgewikkeld (dekking: algemene investeringsreserve)

4334080: Informatiepanelen: € 6 V

Dit budget is per 31-12-2022 afgewikkeld (dekking: algemene investeringsreserve)

4334084 Overig op paad lâns 't Waad: € 33 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: reserve Westerzeedijk)

4334085: Nieuwe beleidsnotitie recreatie & toerisme: € 83 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: algemene investeringsreserve)

4334086: Opstellen Strategisch Citymarketingplan 2022-2026: € 7 V

Dit budget is per 31-12-2022 afgewikkeld (dekking: algemene investeringsreserve)

4334087: Programma Harlingen: € 45 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: algemene investeringsreserve)

4334088: Uitvoeringskosten Waddengebied: € 14 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: algemene investeringsreserve)

Programma 5	x € 1.000	begroting voor wijzigingen	begroting na wijzigingen	rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	2.189	2.752	2.448	304
	Baten	448	783	743	-41
	Saldo	-1.741	-1.969	-1.705	264
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	30	30	0	30
	Baten	0	0	0	0
	Saldo	-30	-30	0	30
<i>Totaal</i>	Lasten	2.219	2.782	2.448	334
	Baten	448	783	743	-41
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	-1.771	-1.999	-1.705	294
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	1.150	1.150	1.150	0
	Baten	972	952	916	-36
	Saldo	-178	-198	-234	-36
Gerealiseerd resultaat	Programma 5	-1.949	-2.197	-1.939	257

Eenmalige kredieten

5443080	Bijdrage basisscholen herinrichting schoolplein	30
	Totaal	30

Structurele budgetten lasten

5443002 Leerlingenvervoer: € 52 N

Omdat sinds september 2022 de meeste Oekraïense basisschoolleerlingen van Harlingen naar de taalschool in Sneek gaan en de vervoerskosten worden vergoed door de gemeente, is het budget overschreden.

5443004 Educatieve activiteiten: € 23 V

een structureel “werkbudget” van € 47 voor algemene educatieve activiteiten is in 2022 niet geheel besteed.

5443004 Educatie VVE peuterarrangementen: € 303 V

Voor de toelichting, zie paragraaf I, nog uit te voeren werken; 17b

5443008 Voorschoolse educatie VVE peuterarrangementen: € 45 V

Voor de toelichting, zie paragraaf I, nog uit te voeren werken; 17b

Structurele budgetten baten**5443004 Rijksbijdrage VVE: € 68 N**

Voor de toelichting, zie paragraaf I, nog uit te voeren werken; 17a (88 N)

De rest van het verschil wordt veroorzaakt door een hoger vastgestelde OAB subsidie dan begroot (20 V)

Eenmalige kredieten**5443080 Bijdrage basisscholen herinrichting schoolplein: € 30 V**

Dit budget wordt in 2023 bijgedragen (dekking: algemene investeringsreserve)

Programma 6	x € 1.000	begroting voor wijzigingen	begroting na wijzigingen	rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	4.699	4.796	4.799	-3
	Baten	799	875	937	63
	Saldo	-3.900	-3.922	-3.862	60
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	120	2.685	1.550	1.135
	Baten	0	286	155	-131
	Saldo	-120	-2.399	-1.395	1.004
<i>Totaal</i>	Lasten	4.819	7.481	6.349	1.133
	Baten	799	1.161	1.093	-68
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	-4.020	-6.320	-5.256	1.064
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	1.015	1.163	983	179
	Baten	1.324	3.840	2.750	-1.090
	Saldo	309	2.678	1.767	-911
Gerealiseerd resultaat	Programma 6	-3.711	-3.643	-3.490	153

Eenmalige kredieten

6551003	Extra formatie uitvoeringsplan sport en bewegen	50	6557091	Planontwikkeling zwembad	20
6552082	Onderzoek sportaccommodaties	-10	6557092	Bodemsanering Westerzeedijk ontwikkelvlekken	136
6553081	Tall Ship races	104	6557093	Vervanging bomen diverse straten centrum	-34
6553082	Mobiel podium	9	6557094	Fietsvlonders op zeedijk	16
6553083	Coronacompensatie maatschappelijke en culturele act.	0		Totaal	1.004
6553084	Post-coronacultuurfonds	103			
6553085	Organisatie evenement the Passion	0			
6555083	Renovatie monumentale panden	441			
6557003	Uitvoering roekenbeheerplan	7			
6557086	Onderhoud speeltuinen	39			
6557088	Project WadNu-algenschermen	0			
6557089	Aanleg Balklandpark	123			

Structurele budgetten lasten

6551002 Subsidies aan sportverenigingen: € 42 V

Voor de toelichting, zie paragraaf I, nog uit te voeren werken; 12a en 12b

6552006 Bijdrage geprivatiseerd onderhoud Oostersportpark: € 42 N

Destijds is afgesproken om de tijdelijke noodvoorziening douche units te boeken op dit grootboeknummer, vandaar dat deze extra kosten hierop in 2022 verantwoord zijn.

6552012 Onderhoud vervanging toestellen Waddenhal: € 19 N

Het onderhoudsabonnement Waddenhal was niet geraamd (15N), ter uitvoering van het meerjarenplan sportinventaris is een inhaal slag gemaakt.

6554002 Hannemahuis: € 38 N

De bijdrage voor de expositie Hete Vuren aan de Stichting M6 is terecht geboekt in 2022, maar heeft betrekking op 2023. Verder viel een aantal posten hoger uit dan verwacht zoals de transport- en douanekosten van het werk van Frank Stella.

Openbaar Groen: totaal € 132 V

Specificatie:

6557004 centrum/parken:	€ 49 V
6557005 Woonwijken/dorpen:	€ 38 V
6557006 Bedrijventerrein/buitengebied overig:	€ 33 V
6557009 Recreatiestrand Westerzeedijk:	€ 14 V

Met name als gevolg van het onvoldoende beschikbaar zijn van tijdelijke externe inhuur tijdens de piekmomenten in de zomer is geld overgebleven op de budgetten voor externe inhuur. Het gebrek aan externe mankracht is opgelost binnen de formatie van de buitendienst.

Structurele budgetten baten

6552014 Rijksbijdrage sportaccommodaties: € 50 V

Omdat er meer onderhoud is verricht dan begroot is de afrekening van de SPUK over 2022 ook hoger uitgevallen.

Eenmalige kredieten

6551003 Uitvoeringsplan sport en bewegen: € 50 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: reserve sociaal domein).

6552082 Onderzoek sportaccommodaties: € 10 N

Dit budget wordt afgewikkeld per 31 december 2022.

6553081 Tall ships races: € 104 V

Dit budget is afgewikkeld in 2022 (dekking: algemene investeringsreserve).

6553082 Mobiel podium: € 9 V

Dit budget is afgewikkeld in 2022 (dekking: algemene investeringsreserve).

6553083 Coronacompensatie maatschappelijke en culturele act: € 0

Dit budget is afgewikkeld in 2022

6553084 Post coronacultuurfonds: € 103 V

Voor de toelichting, zie paragraaf I, nog uit te voeren werken.

6553085 Organisatie evenement the Passion: € 0

Dit evenement vindt plaats in 2023. Het restant aan subsidie is daarom overgeheveld naar 2023.

6555083 Renovatie monumentale panden: € 441 V

Dit budget voor renovaties (Hein Buismanstichting) wordt in 2023 verder aangesproken (dekking: reserve Hein Buismanstichting).

6557003 Uitvoering roekenbeheerplan: € 7 V

Dit budget is afgewikkeld in 2022 (dekking: algemene investeringsreserve).

6557086 Onderhoud speeltuinen: € 39 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: algemene investeringsreserve).

6557088 Project WadNu-algenschermen: € 0

Dit budget voor de algenschermen wordt in 2023 verder besteed (dekking: subsidie provincie en Waddenfonds)

6557089 Aanleg Balklandpark: € 123 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: reserve Westerzeedijk).

6557091 Planontwikkeling havenzwembad : € 20 V

Dit budget voor de planontwikkeling van het havenzwembad wordt in 2023 verder besteed (dekking: reserve Westerzeedijk)

6557092 Bodemsanering Westerzeedijk ontwikkelvlekken: € 136 V

Dit budget voor de bodemsanering wordt in 2023 verder besteed (dekking: reserve Westerzeedijk).

6557093 Vervanging bomen diverse straten centrum: € 34 N

Dit budget wordt afgewikkeld per 31 december 2022, het resterende bedrag komt ten laste van de algemene investeringsreserve.

6557094 Fietsvlonders op zeedijk: € 16 V

Dit budget voor de fietsvlonders op zeedijk wordt in 2023 besteed (dekking: reserve Westerzeedijk).

Programma 7	x € 1.000	begroting voor wijzigingen	begroting na wijzigingen	rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	26.995	29.304	27.660	1.644
	Baten	8.195	8.194	8.234	39
	Saldo	-18.800	-21.110	-19.427	1.683
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	131	675	311	364
	Baten	0	433	989	556
	Saldo	-131	-242	678	920
<i>Totaal</i>	Lasten	27.126	29.979	27.972	2.008
	Baten	8.195	8.628	9.223	595
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	-18.931	-21.352	-18.749	2.603
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	1.153	1.153	1.153	0
	Baten	283	459	367	-93
	Saldo	-870	-693	-786	-93
Gerealiseerd resultaat	Programma 7	-19.801	-22.045	-19.535	2.510

Eenmalige kredieten

7661082	Pilot verbetering mobiliteit ikv inclusie	22
7661083	Verbetering ketensamenwerking	71
7661084	Noodopvang vluchtelingen Oekraïne	725
7663080	Coronaherstelplan sociaal domein	102
	Totaal	920

mantelzorgbeleid uit te kunnen voeren. In de loop van 2023 wordt hiervoor een plan ingediend bij het college. Vandaar dat nu voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2023 (nog uit te voeren werken; 3).

7661004 Bijdrageregeling kinderopvang: € 17 N

De kosten voor Kinderopvang vielen in 2022 wat hoger uit dan geraamd: € 17 meer dan begroot.

Tezamen met nog enkele andere afwijkingen m.b.t. personeelslasten en huurkosten van in totaal € 39 is per saldo binnen het taakveld 6.1 een voordeel van € 865 ontstaan (incl. eenmalige kredieten).

Structurele budgetten lasten

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

7661002 Alg. voorzieningen Wmo en Jeugd: € 28 V

Het is er dit jaar niet van gekomen om de door het ministerie van VWS eenmalig uitgekeerde middelen van € 25 voor 'Mantelzorgondersteuning' een bestemming te geven. Het budget moet wel beschikbaar blijven om specifieke plannen omtrent

Taakveld 6.2 Wijkteams

7662024 Overige kosten wijkteams: 32 V

Van het structureel opgenomen innovatiebudget sociaal domein van € 50 is in 2022 € 18 uitgegeven voor evaluatie en onderzoek toekomstperspectief Nieuw Zuid. Wegens het ontbreken van beleidsmedewerkers waren er geen mogelijkheden om verdere innovatie te realiseren (met de komst van een lokaal beleidsteam in 2023 is de verwachting dat hier ruimte voor komt).

Tezamen met nog enkele andere afwijkingen m.b.t. personeelslasten van in totaal +/- € 7 is per saldo binnen dit taakveld 6.2 een voordeel van € 25 ontstaan (incl. eenmalige kredieten).

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

7663002 Bijzondere bijstand en minimabeleid: 60 V

Energietoeslag

De lasten voor de bijzondere bijstand energietoeslag zijn hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt omdat Harlingen heeft besloten de energietoeslag te verstrekken op basis van 130% van het minimumloon, terwijl de rijksvergoeding is gebaseerd op 120%. De rijksvergoeding bedraagt ca. 1142 aanvragen x € 1.300 = € 1.485. In werkelijkheid zijn er 1450 aanvragen afgehandeld x € 1.300 = € 1.885. Het verschil van € 400 komt voor rekening van de gemeente. Een deel van dit verschil, te weten € 244, is bij de 2e 4-maands rapportage al verwerkt in de begroting. Bij deze jaarrekening wordt het extra nadeel van € 156 ten opzichte van de bijgestelde begroting verantwoord.

Armoedegelden

Het bedrag van € 108 aan armoedegelden wat in 2021 niet kon worden ingezet en is overgeheveld naar 2022, is ook in 2022 niet ingezet. Ook een deel van de reguliere armoedegelden zijn niet ingezet. Per saldo is hierdoor een voordeel ontstaan van € 185. Dit voordeel is ingezet om het tekort op de energietoeslag op te vangen, omdat dit hetzelfde doel dient, nl. bestrijding van armoede.

Schuldpreventie

De lasten in verband met schuldpreventie lagen € 20 lager dan begroot. We zien dat de aanmeldingen zijn teruglopen ten opzichte van voorgaande jaren.

7663004 WWB/IOW/IOAW/IOAZ: € 75 V

BUIG

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het

bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers). Door een daling van het aantal inwoners met een uitkering vallen de lasten € 30 lager uit dan begroot. Dit ondanks dat de bijstandsuitkeringen per 1 juli 2022 zijn geïndexeerd met +/- 1,8% o.b.v. de stijging van het bruto wettelijk minimumloon. Ten eerste liggen de beter dan verwachte arbeidsmarktomstandigheden aan deze gunstige ontwikkeling ten grondslag en daarnaast heeft ook de nieuwe werkwijze bij de gemeente Harlingen hieraan een positieve bijdrage geleverd.

ROOO

De lasten inzake de Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO) bedroegen € 151. Deze lasten bestaan uit giraal leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen verstrekt door de Dienst (vanaf zomer 2022, daarvoor door de gemeente zelf). Gemeenten worden vanuit het Rijk volledig gecompenseerd voor de hiermee samenhangende lasten. Bij de 2e 4-maands rapportage is de ROOO dan ook budgetneutraal opgenomen, d.w.z. binnen dit taakveld zijn toen lasten van € 167 opgenomen alsmede een rijksvergoeding van € 167 (zie ook toelichting bij taakveld 6.1).

Nu bij de jaarrekening blijken de lasten € 16 lager uit te vallen dan begroot waardoor er een voordeel is ontstaan van € 16.

Tezamen met nog enkele andere afwijkingen van in totaal € 14 is per saldo binnen dit taakveld 6.3 een voordeel van € 228 ontstaan (incl. eenmalige kredieten).

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

7664003 Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel: € 237 V

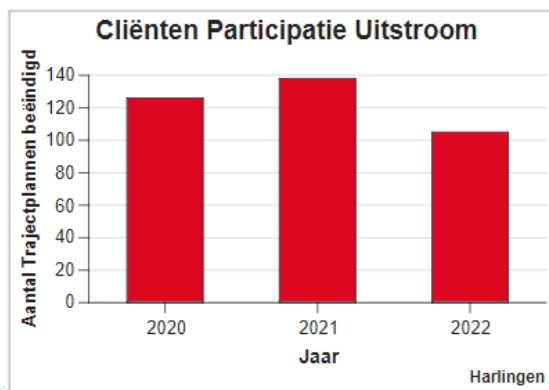
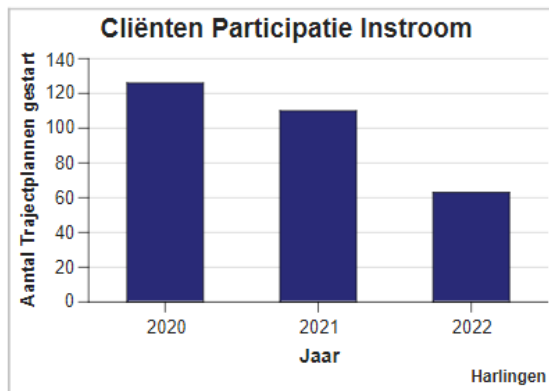
Inburgering

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. In de begroting zijn de lasten voor de nieuwe Wet Inburgering opgenomen tegen het bedrag van de specifieke uitkering die de gemeente voor 2022 voor de uitvoering van inburgeringstaken zou ontvangen (conform de septembercirculaire 2021). De realisatiecijfers laten zien dat er in de praktijk in 2022 veel minder is besteed aan de inkoop van trajecten inburgering. Hierdoor is een voordeel van € 75 ontstaan. Het jaar 2022 was een opstartjaar wat betreft het uitvoering geven aan de Wet Inburgering. De eerste periode van het jaar is besteed aan het aantrekken van medewerkers, provinciale aanbestedingstrajecten, het opstellen van een contract met een opleidingsinstituut, het opzetten van werkwijzen en het vormgeven van de interne en externe samenwerking met ketenpartners, als ook het toegang verkrijgen van de benodigde systemen als het DUO Portaal. In de loop van 2022 zijn de eerste gesprekken gevoerd en kreeg de begeleiding van inburgeraars meer

vorm. De eerste stap bij inburgeraars bestaat uit het inschrijven bij een gemeente en het toekennen van woonruimte. Pas na het doorlopen van de eerste fasen komt de inburgeraar bij De Dienst in beeld en wordt gezien welke leertrajecten kunnen worden ingezet ter ondersteuning van de inburgering van nieuwe inwoners. In 2023 zal Inburgering verder vorm worden gegeven. Hierin zijn we ook afhankelijk van onze partners. Vanuit het Rijk is er in november 2022 een ketenplan gepresenteerd wat een bijdrage moet leveren aan de verdere doorontwikkeling en versnelling van Inburgering.

Begeleide participatie

Bij het bepalen van het Participatiebudget voor 2022 (zowel taakveld 6.4 en 6.5) is uitgegaan van de begroting 2021 plus daarbij opgeteld de beschikbare incidentele gelden voor re-integratie voor 2022 (conform de septembercirculaire 2021). Hierdoor lag het budget voor 2022 hoger dan in de begroting 2021. In de

praktijk zien we dat dit extra budget niet is benut (voordeel € 104 op begeleide participatie). Dit is niet van negatieve invloed geweest op de realisatie van de reïntegratiedoelen. De doelstellingen in het kader van doorstroom en uitstroom naar werk van uitkeringsgerechtigden zijn namelijk gerealiseerd:

De instroom naar werk wordt voor een deel bepaald door het aantal cliënten wat instroomt in de uitkering. Daar waar de instroom lager is dan voorgaande jaren, is de uitstroom hiermee ook lager. De netto uitstroom (uitstroom minus instroom) laat in 2022 een gunstig beeld zien ten opzichte van de voorgaande twee jaren. Daarbij is door de jaren heen het klantbestand veranderd en komen er relatief meer klanten binnen waarvan de afstand tot de arbeidsmarkt groter is dan voorheen. Een voorbeeld hiervan is het groeiende aantal klanten dat in aanmerking komt voor loonkostensubsidie.

WMO (Dagactiviteiten)

De ontwikkeling van dagactiviteiten en Individuele begeleiding (= taakveld 6.71) laat een daling zien. Deze daling zette zich in het 2e deel van 2022 onverwacht sterk door terwijl er werd verwacht dat dit in het 2e deel van 2022 weer zou toenemen. De afname leidt tot een onderschrijding van € 85 op dagactiviteiten.

Maatschappelijke opvang

De kosten voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (MOVO) en de rijksvergoeding daarvan verlopen via de centrumgemeente Leeuwarden (via SDF). Er was een positieve afrekening (teruggaaf) begroot van € 100. Echter de afrekening viel lager uit waardoor een nadeel is ontstaan van € 76.

Tezamen met nog enkele andere afwijkingen van in totaal +/- € 27 is per saldo binnen dit taakveld 6.4 een voordeel van € 161 ontstaan.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

7665002 Reïntegratie- en partic voorz participatiewet: € 47 V

Breed Offensief

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Hiervoor is in 2021 € 19 ontvangen wat bij de vorige jaarrekening is overgeheveld naar 2022. Het is er ook dit jaar niet van gekomen om deze middelen een bestemming te geven. In het 2e kwartaal van 2023 wordt hier verder beleid op gemaakt (nog uit te voeren werken: 8).

Arbeidsparticipatie lukken 2022

gemeente Harlingen

Bij het bepalen van het Participatiebudget voor 2022 (zowel taakveld 6.4 en 6.5) is uitgegaan van de begroting 2021 plus daarbij opgeteld de beschikbare incidentele gelden voor re-integratie voor 2022 (conform de septembercirculaire 2021). Hierdoor lag het budget voor 2022 hoger dan in de begroting 2021. In de praktijk zien we dat dit extra budget niet is benut (voordeel € 43 op arbeidsparticipatie). Dit is niet van negatieve invloed geweest op de realisatie van de reïntegratiedoelen. De doelstellingen in het kader van doorstroom en uitstroom naar werk van uitkeringsgerechtigden zijn namelijk gerealiseerd: zie toelichting bij taakveld 6.4.

Tezamen met nog enkele andere afwijkingen is binnen dit taakveld 6.5 een voordeel van € 165 ontstaan.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

7666002 Maatwerkvoorz natura materieel: € 35 V

De uitgaven voor woon-, vervoers-, en rolstoelvoorzieningen vielen € 35 lager uit dan begroot.

Tezamen met nog enkele andere afwijkingen is binnen dit taakveld 6.6 een voordeel van € 50 ontstaan.

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (WMO)

7667102 Individuele voorzieningen PGB: € 81 V

Schuldhelpverlening

De lasten voor schuldhelpverlening waren € 7 lager dan begroot.

PGB

Er worden meer voorzieningen zorg in natura verstrekt dan in PGB. De zichtbare lijn van lagere uitgaven is onveranderd. Dit resulteert ook in lagere lasten bedrijfsvoering (uitvoeringskosten Dienst). Daarnaast heeft afrekening van PGB 2021 plaatsgevonden. Er is in totaal € 74 minder uitgegeven aan PGB verstrekkingen.

7667104 Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel: € 93 V

Huishoudelijke ondersteuning

De ontwikkeling van stijgend aantal voorzieningen voor huishoudelijke ondersteuning zet door. Vooral HH1 laat een stijging zien in het aantal voorzieningen. Dit wordt veroorzaakt door het abonnementstarief. De HH2 daalt in

aantal voorzieningen. Per saldo resulteert een overschrijding (nadeel) van € 35.

Individuele begeleiding

De ontwikkeling van Dagactiviteiten (= taakveld 6.4) en Individuele begeleiding laat een daling zien. Deze daling zette zich in het 2e deel van 2022 onverwacht sterk door terwijl er werd verwacht dat dit in het 2e deel van 2022 weer zou toenemen. De afname leidt tot een onderschrijding (voordeel) van € 80 op Individuele begeleiding.

Collectief vervoer

Het collectief vervoer komt lager uit dan begroot. In de begroting is 2019 als regulier jaar voor corona als uitgangspunt genomen. In 2022 was nog sprake van coronamaatregelen en kwam het vervoer lager uit. Per 1 augustus is het nieuwe contract van de taxivervoerder ingegaan. De tarieven in het contract blijven door scherpe inkoop laag. Door beide deze ontwikkelingen is het collectief vervoer voor 2022 met € 50 euro binnen de begroting gebleven (voordeel).

Corona meerkosten 2022

Voor corona meerkosten 2022 zijn de meerkosten die al bekend zijn € 13 (nadeel). Het betreft gemaakte kosten voor uitgevoerde vaccinatieritten en meerkosten die aanbieders conform de regeling kunnen declareren. De regeling loopt tot 1 maart 2023.

Vervoer Dagactiviteit

Een onderbesteding (voordeel) op vervoer Dagactiviteiten van € 12 komt omdat er minder vervoer heeft plaatsgevonden.

Opgeteld is er binnen dit taakveld 6.71 een voordeel van € 183 ontstaan.

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- (Jeugdzorg)

7667202/03 Individuele voorzieningen Jeugd/PGB Jeugd: € 537 V

Specialistische Jeugdhulp

De kosten voor deze vorm van jeugdhulp zijn gedaald doordat het aantal cliënten in Herstel, Duurzaam en Dyslexie in 2022 een structurele afname heeft laten zien. Daar waar eerst nog werd uitgegaan van stabilisatie van het bestand is dat in werkelijkheid verder gedaald. Eén van de redenen van deze daling betreft het waarschijnlijke effect van de door de gemeente Harlingen en De Dienst getroffen beheersmaatregelen. Een andere reden van de daling schuilt in de boekhoudkundige verwerking van Herstel- en Dyslexietrajecten. Er is in 2022 € 278 vooruitbetaald t.l.v. 2023. Dit is € 120 meer dan in 2021. Hierdoor verschuift een groot deel van de lasten naar 2023.

Hoogspecialistische Jeugdhulp

Geen afwijkingen.

Verblijf

Daar waar eerst nog werd uitgegaan van stabilisatie van het bestand is dat in werkelijkheid verder gedaald. Over of er nog zaken in de pijplijn zaten bij het gebiedsteam per einde jaar is meermaals gesproken.

Overige lasten Jeugdwet

De kosten van de Einsteinklas zijn in 2022 wederom fors toegenomen. Over 2022 bedragen de kosten € 63 terwijl dit in 2021 € 37 was.

Landelijk ingekochte Jeugdhulp

Hiervoor zijn nu de lasten van de daadwerkelijk geleverde zorg opgenomen. In het geval van landelijke inkoop (via contracten VNG) worden er specifieke toewijzing afgegeven (een blanco cheque).

Sociaal Domein Friesland

De Begroting 2022 van SDF is besproken en vastgesteld. De instandhoudingskosten laten een flinke uitzetting zien. Dit komt met name door de inzet van meer personeel (gerelateerd aan de taken). Tevens wordt het programma Foar Fryske Bern vanaf april 2022 bekostigd door de Friese gemeenten via de exploitatie van SDF.

Overige kosten

Vanaf 2021 zijn gemeenten financieel verantwoordelijk voor de Normatieve Huisvestingscomponent van instellingen voor gesloten jeugdhulp in Noord Nederland. Gemeenten worden hiervoor door het Rijk gecompenseerd.

Al met al is er binnen dit taakveld 6.72 een voordeel van € 541 ontstaan.

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (WMO)

7668102 Opvang en beschermd wonen Wmo: € 336 V

Hoofdlijnenakkoord GGZ

In 2022 heeft Harlingen via Sociaal Domein Fryslân (SDF) € 61 ontvangen m.b.t. het Hoofdlijnenakkoord GGZ, conform besluit portefeuillehoudersoverleg SDF van 16 december 2021. In het Hoofdlijnenakkoord zijn afspraken gemaakt om de kwaliteit en de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg verder te verbeteren. De besluitvorming liet lang op zich wachten (waar die middelen naar toe zouden gaan), maar ze kunnen lokaal ingezet worden. Nu moet elke gemeente met een lokaal plan komen (en dus besluitvorming). Het bedrag is in 2022 dus niet ingezet, wat een voordeel van € 61 betekent bij deze jaarrekening, maar voorgesteld zal worden om het over te hevelen naar 2023 (nog uit te voeren werken: 4).

Beschermd Wonen

Het voorlopige resultaat van Beschermd wonen over 2022 binnen Friesland (via SDF) is uitgekomen rond de € 11,5 mln. Dat is hoger dan verwacht en ook hoger dan in 2021 (resultaat € 7,8 mln.).

De belangrijkste oorzaken zijn:

Doorgaande afname van het aantal bewoners met een indicatie Beschermd wonen (Intramuraal en Ambulant). In Friesland waren er 590 geïndiceerde bewoners op 1 januari 2022. Op 31 december 2022 waren dit er nog 540. Het lijkt erop dat nog steeds veel mensen aanvragen doen voor een Wlz-indicatie en deze ook toegekend krijgen. Ook aanbieders lijken geneigd te zijn in te zetten op Wlz;

Toename van de rijksvergoeding met ongeveer € 1 mln. extra middelen voor volumeontwikkeling;

Niet ingezet innovatiebudget.

Gerekend op basis van het aantal inwoners bedraagt het aandeel van Harlingen in dit voordeel een bedrag van € 280.

Opgeteld is er binnen dit taakveld 6.81 een voordeel van € 340 ontstaan.

Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18- (Jeugdzorg)

7668202 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang: € 35 V

Gecertificeerde Instellingen

Door een aanpassing in de wetgeving is de controlerende taak van de GI's per dossier uitgebreid. De caseload per werker moest hierdoor naar beneden worden bijgesteld om aan deze werkwijze te voldoen. Dit heeft geleid tot een hogere kostprijs per dossier en de inzet van extra bemensing binnen de GI. Hierdoor is de begroting bij de 2e 4-maands rapportage naar boven bijgesteld. Bij deze jaarrekening vielen de kosten echter € 35 lager uit dan begroot.

Tezamen met nog enkele andere afwijkingen van in totaal € 9 is per saldo binnen dit taakveld 6.82 een voordeel van € 44 ontstaan.

Structurele budgetten baten

7663003 Kwijtschelding belastingen en retributies: € 19 V

We hebben de normbedragen ontvangen van de Belastingdienst voor vergoeding van gemeentelijke kosten en kwijtschelding aan slachtoffers van de toeslagenaffaire. Al in 2021 is er aan 3 getroffen inwoners uit de gemeente Harlingen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verleend.

7663004 WWB/IOW/IOAW/IOAZ: € 25 N

Zie tekst bij structurele lasten

7665003 Inburgering: € 120 V

In 2022 heeft de gemeente Harlingen in totaal € 120 rijksvergoeding ontvangen voor uitvoering van de Wet Inburgering. Vanwege onduidelijkheid over de uitvoering, administratie en vergoeding was deze bijdrage bij de 1e of 2e 4-maands rapportage 2022 nog niet begroot. Hierdoor is bij deze jaarrekening een voordeel ontstaan van € 120.

7667103 Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang: € 8 N

Door toename van het aantal verstrekte voorzieningen voor huishoudelijke ondersteuning neemt het aantal eigen cliënt bijdragen toe met € 8.

Enmalige kredieten

7661082 Pilot verbetering mobiliteit i.k.v. inclusie: € 22 V

Op dit budget is € 22 overgebleven in 2022. Dit (restant) budget wordt gebruikt voor het andere deel van het verbeteren van de mobiliteit, nl. de realisatie van het buslijntje de Furtbringer vanuit het Oosterpark-Centrum vice versa. Dit is inmiddels gerealiseerd, dus in 2023 wordt dit budget afgerekend. Daarom wordt voorgesteld om dit bedrag over te hevelen naar 2023 (nog uit te voeren werken: 5).

7661083 Verbetering ketensamenwerking (levensfasemodel): € 71 V

Op dit project is € 71 overgebleven in 2022. De (externe) opdracht t.a.v. dit project wordt in 2023 afgerond. De verwachting is dat het restant bedrag van € 71 niet geheel zal worden besteed. Vooralsnog wordt voorgesteld om het restant bedrag over te hevelen naar 2023 (nog uit te voeren werken: 6).

7661084 Noodopvang vluchtelingen Oekraïne: € 725 V

Op basis van de “Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne” van het Ministerie van Justitie en Veiligheid hebben gemeenten ter dekking van de kosten voor gemeentelijke opvang (GO) recht op een normbedrag van € 100 t/m 15 oktober 2022 en € 83 vanaf 15 oktober 2022 per dag per gerealiseerde opvangplek. In 2022 is in de gemeente Harlingen op ca. 10 adressen gemeentelijke opvang gerealiseerd. Gerekend met het aantal dagen opvang en het aantal gerealiseerde opvangplekken is hiervoor een voorschot van € 1.156 bij het ministerie aangevraagd, waarvan € 989 binnen dit taakveld is verantwoord en € 167 binnen taakveld 6.3 (de begroting van de Dienst, aangezien de Dienst vanaf de zomer van 2022 de verstrekking van het leefgeld heeft overgenomen van de gemeente). Er bestaat ook recht op vergoeding voor particuliere opvang (PO). Het normbedrag hiervoor is € 210 euro per geregistreerde persoon per maand. In 2022 is in de gemeente Harlingen op ca. 17 adressen particuliere opvang gerealiseerd. Hiervoor is geen voorschot aangevraagd.

Uit de bekostigingsregeling moeten de volgende zaken betaald worden:

- gemeentelijke kosten voor onderdak in opvangvoorzieningen;
- een maandelijkse financiële toelage (leefgeld) ten behoeve van voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven, tenzij de ontheemde inkomsten uit arbeid heeft;
- recreatieve en educatieve activiteiten;
- een verzekering tegen de financiële gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid;
- betaling van buitengewone kosten.

Bij de 2e 4-maands rapportage zijn de op dat moment verwachte kosten voor de

noodopvang budgetneutraal verwerkt: € 433 kosten gemeente en € 167 kosten Dienst (zie taakveld 6.3), totaal € 500, gedekt door een rijksvergoeding van resp. € 433 en € 167.

In werkelijkheid heeft de gemeente Harlingen in 2022 € 264 kosten gemaakt. Dat is een stuk minder dan het normbedrag van € 989 waar de gemeente Harlingen binnen dit taakveld recht op heeft. Voor zover nu bekend, hoeft dit niet afgerekend te worden met het ministerie, waardoor er een voordeel van € 725 is ontstaan.

7663080 Coronaherstelplan Sociaal Domein: € 102 V

De middelen voor de uitvoering van het Coronaherstelplan zijn gereserveerd voor 2022 en 2023. Het restant budget over 2022 van € 102 zal dus in 2023 besteed worden. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2023 (uit te voeren werken: 7).

Samenvattend

Per saldo laten de afwijkingen binnen programma 7 een voordelig resultaat zien van € 2.603.000.

Taakveld: (x € 1.000)

6.1	€ 865
6.2	€ 25
6.3	€ 228
6.4	€ 161
6.5	€ 165
6.6	€ 50
6.71	€ 183
6.72	€ 541
6.81	€ 341
6.82	€ 44
	=====
	€ 2.603

Programma 8	x € 1.000	begroting voor wijzigingen	begroting na wijzigingen	rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	4.324	4.361	4.547	-186
	Baten	3.793	3.787	4.110	324
	Saldo	-532	-574	-436	138
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	30	363	89	274
	Baten	0	0	0	0
	Saldo	-30	-363	-89	274
<i>Totaal</i>	Lasten	4.354	4.724	4.636	88
	Baten	3.793	3.787	4.110	324
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	-562	-937	-525	412
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	0	0	0	0
	Baten	55	206	186	-20
	Saldo	55	206	186	-20
Gerealiseerd resultaat	Programma 6	-507	-731	-339	392

Eenmalige kredieten

8774082	Duurzaam inkopen/duurzaamheidsbeleid	254
8774002	Great Barrier Bubble	20
	Totaal	274

Structurele budgetten lasten

8771004 Jeugdgezondheidszorg, gidsgelden: € 20 V

Het betreft hier restant JOGG-middelen, waarvan € 11 wordt overgeheveld naar 2023. In Harlingen wordt dit gebruikt voor het programma Kansrijke Start. Gedacht wordt om de GGD in te schakelen voor een jaar zodat zij dit onderwerp een boost kunnen geven. De middelen voor 2023 zijn nog niet bekend en het bedrag

van 2022 wordt dan ook overgeheveld naar 2023 (uit te voeren werken: 10) om dan budget te hebben voor het evt. inzetten van bepaalde interventies op dit onderwerp.

8772002 Riolering/waterzuivering, riolen en straatkolken € 0

In 2022 zijn er meer kosten gemaakt voor aanpak kleine rioolproblemen en huisaansluitingen (28 N) . Daarentegen zijn er in 2022 weinig riolen geïnspecteerd. Daarnaast zijn veel beheerwerkzaamheden zelf uitgevoerd zodat op onderzoekkosten minder kosten zijn gemaakt (25 V).

8773002 Toevoeging voorziening inzameling huishoudelijk afval: € 111 V

Er was een voordelig saldo op het taakveld afval. Dit voordeel is gestort in de voorziening afvalstoffenheffing.

8773002 Bijdrage Fryslân Milieu: € 33 N

Het betreft hier de kosten inzameling via DVO Omrin. Deze DVO is hoger uitgevallen dan geraamd. Dit heeft te maken met het feit dat deze in december 2021 is gemaakt en daarna gedeeld met de gemeente waardoor het te laat was om dit mee te nemen in de begroting 2022.

8774002 Diverse kosten Milieu: € 29 N

Dit is een schade geweest op de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Harlingen. Bij de renovatiewerkzaamheden in 2019 is er een bouwkuip geslagen. Hierbij is de gemeentelijke transportrioolleiding geraakt. Wetterskip heeft toen veel kosten gemaakt om de riolering weer op orde te krijgen. Na een lange juridische procedure en bestuurlijke overleggen moest uiteindelijk de gemeente voor deze kosten opdraaien.

8774002 Bijdrage aan de FUMO: € 37 V

Per 1 januari 2022 is de nieuwe sturings- en financieringssysteem van de FUMO in werking getreden. Op basis hiervan vindt nacalculatie plaats van basis- en plustaken. Jaarlijks worden de werkelijk gerealiseerde uren in rekening gebracht. Indien er meer uren zijn besteed dan begroot, dan ontvangt de deelnemer een aanvullende factuur. Indien er minder uren zijn besteed, dan krijgt de deelnemer een bedrag terug. Per saldo resulteert de afrekening voor Harlingen in een voordeel van € 37.

Structurele budgetten baten**8773004 Vergoeding nascheiding kunststoffen: € 100 V**

De vergoeding van het 4ekw 2021 is niet in het jaar 2021 terecht gekomen, zodat er een extra bijdrage van € 57 in het jaar 2022 zit. Tevens is het jaar 2020 afgerekend, dat een extra voordeel oplevert van € 24. De opbrengst over 2022 zelf was ook wat hoger.

8773005 Opbrengst afvalstoffenheffing: € 38 V

In de loop van 2022 zijn er meer huishoudens bijgekomen waardoor de opbrengst van de afvalstoffenheffing hoger is.

8775004 Begraafrechten: €31 V

Er is een actualisatieslag gemaakt binnen de begraafrechtenadministratie. Voor

een groot deel gaat het om afkoopsommen voor 10 of 20 jaar die als 'vooruit ontvangen' zijn verantwoord en de komende jaren ten gunste van de exploitatie worden gebracht. De meeropbrengst 2022 is op € 31 uitgekomen.

Eenmalige kredieten**8774082 Duurzaam inkopen/duurzaamheidsbeleid: € 254 V**

Via het gemeentefonds zijn extra klimaatmiddelen beschikbaar gesteld in verband met de energietransitie. Op 31 december 2022 resteerde hiervan nog € 254. Dit bedrag wordt in 2023 verder besteed (zie uit te voeren werken: 18).

8774002 Great Bubble Barrier: € 20 V

Deze Barrier is nog niet geplaatst. Belangrijk knelpunt is het mogelijk belemmeren van de doorgang van glasaal en stekelbaars. Hier moet nog nader onderzoek naar gedaan worden. Wordt overgeheveld naar 2023 (dekking: algemene investeringsreserve).

Programma 9	x € 1.000	begroting voor wijzigingen	begroting na wijzigingen	rekening 2022	Saldo 2022
<i>Structurele budgetten</i>	Lasten	860	1.317	822	495
	Baten	249	945	1.256	311
	Saldo	-611	-372	434	806
<i>Eenmalige kredieten</i>	Lasten	227	954	370	584
	Baten	0	0	0	0
	Saldo	-227	-954	-370	584
<i>Totaal</i>	Lasten	1.087	2.271	1.192	1.079
	Baten	249	945	1.256	311
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	Saldo	-838	-1.326	64	1.390
<i>Mutaties reserves</i>	Lasten	200	200	200	0
	Baten	427	990	581	-409
	Saldo	227	790	381	-409
Gerealiseerd resultaat	Programma 9	-611	-535	445	980

Eenmalige kredieten

9881080	Implementatie Omgevingswet	191
9883085	Vorbereidingskosten Westerzeedijk	387
9883087	Onderzoek vergroting aanbod huurwoningen middeninkomens	6
	Totaal	584

Structurele budgetten lasten

9881002 Ontwikkelen/herzien plannen: € 35 V

Er is weinig beroep gedaan op het herzien van bestemmingsplannen

9883006 Volkshuisvesting: € 439 V

Voor de toelichting, zie paragraaf I, nog uit te voeren werken; 15 en 16

Structurele budgetten baten

9881002 Bijdragen structuur- en bestemmingsplannen: € 30 N

Dit nadeel wordt goedge maakt door lagere inhuurkosten. Deze budgetten waren namelijk bedoeld voor inhuur.

9883004 Leges Bouwvergunningen: € 327 V

De achterstand in aanvragen in 2021 is in 2022 weggewerkt door inhuur. Het aantal aanvragen/vooroverleggen is toegenomen evenals de omvang van de bouwwerken waardoor de leges hoger uitvallen.

Eenmalige kredieten

9881080 Implementatie Omgevingswet: € 191 V

Voor de toelichting, zie paragraaf I, nog uit te voeren werken; 2 voor een bedrag van € 175 en het restant € 17 wordt in 2023 verder besteed (dekking: algemene investeringsreserve)

9883085 Voorbereidingskosten Westerzeedijk: € 387 V

Dit budget wordt in 2023 verder besteed (dekking: reserve Westerzeedijk).

9883087 Onderzoek vergroting aanbod huurwoningen middeninkomens: € 6 V

Het budget is afgewikkeld in 2022 (dekking: algemene investeringsreserve).

Toelichting balansinvesteringen

Hierna wordt een toelichting gegeven op de stand van zaken van de kredieten voor balansinvesteringen die in 2022 liepen. Van de investeringen nog niet waren afgerond op 31 december 2022 worden de restantkredieten doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar.

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

Krediet: Aankoop grond Aldi (703004)

17e begrotingswijziging 2022.

Geraamde bedrag: € 100.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 0

Restantbedrag op 31-12-2022: € 100.000

Toelichting: Het krediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: archiefbewaarplaats (704014)

18e begrotingswijziging 2019.

Geraamde bedrag: € 55.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 20.496

Restantbedrag op 31-12-2022: € 34.504

Toelichting: Het krediet is niet meer nodig en is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: voorbereiding ambtelijke huisvesting (704017)

15e begrotingswijziging 2020/39e 2021

Geraamde bedrag: € 750.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 481.581

Restantbedrag op 31-12-2022: € 268.419

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: Aanschaf Centric belastingen (704018)

7e begrotingswijziging 2022.

Geraamde bedrag: € 102.118

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 78.226

Restantbedrag op 31-12-2022: € 24.892

Toelichting: Het krediet wordt overgeheveld naar 2023.

Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat

Krediet: fietspad Wijnaldum-Midlum (721004)

34e begrotingswijziging 2017/17e 2020

Geraamde bedrag: € 678.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 683.944

Restantbedrag op 31-12-2022: -/- € 5.944

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022. Er is € 5.944 meer uitgegeven dan geraamd, hetgeen ingaande 2022 resulteert in een hogere kapitaallast.

Krediet: verbeteren stadsentree Spoorstraat (721009)

38e begrotingswijziging 2018

Geraamde bedrag: € 650.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 607.202

Restantbedrag op 31-12-2022: € 42.798

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023. Het project is bijna afgerond. Alleen de laadpalen moeten nog worden aangesloten. Hierop wordt al een half jaar gewacht op Liander.

Krediet: campus RSG Julianastraat (721010)

18e begrotingswijziging 2019

Geraamde bedrag: € 250.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 228.632

Restantbedrag op 31-12-2022: € 21.368

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: herinrichting straten Havenkwartier (721016)

9e begrotingswijziging 2020/10e 2022

Geraamde bedrag: € 223.500

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 202.980

Restantbedrag op 31-12-2022: € 20.520

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023. Hierbij is rekening gehouden met het € 180 bedrag dat minder ontvangen is dan geraamd.

Krediet: wandelpad Westerzeedijk – Bynia State (721018)

15e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 343.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 91.042

Restantbedrag op 31-12-2022: € 251.958

Toelichting: Het krediet overgeheveld naar 2023.

Krediet: herinrichting plan Zuid, fase 3 (721020)

23e begrotingswijziging 2020/39e 2021

Geraamde bedrag: € 697.500

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 637.668

Restantbedrag op 31-12-2022: € 59.832

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: aankoop grond maatschap D.W. de Jong (722011)

19e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 417.500

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 7.511

Restantbedrag op 31-12-2022: € 409.989

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: inrichting locatie De Witte Kas (722012)

31e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 1.681.164

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 1.296.513

Restantbedrag op 31-12-2022: € 384.651

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: herinrichting parkeerterrein P1 (722013)

32e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 2.000.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 350.399

Restantbedrag op 31-12-2022: € 1.649.601

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023. In overleg is dat een afgerond bedrag geworden van € 1.649.000.

Krediet: renovatie parkeerkelder Waddenpromenade (722014)

23e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 270.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 132.353

Restantbedrag op 31-12-2022: € 137.647

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: aanschaf parkeermanagementsysteem (722017)

36e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 320.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 247.118

Restantbedrag op 31-12-2022: € 72.882

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: aanleg infrastructuur parkeermanagementsysteem (722018)

36e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 350.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 309.069

Restantbedrag op 31-12-2022: € 40.931

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: inrichten plein Harlingerstraatweg kunstwerk (722019)

10e begrotingswijziging 2021

Geraamde bedrag: € 285.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 286.460

Restantbedrag op 31-12-2022: -/- € 1.460

Toelichting: Het krediet was reeds afgewikkeld per 31-12-2021 (Restant was € 1.686), maar in 2022 zijn er nog kosten gekomen zodat het krediet heropend is. Kosten in 2022: € 3.146. De afschrijvingslasten zijn herberekend.

Krediet: aanschaf grasmaaier en toebehoren eilandparkeren (722021)

17e begrotingswijziging 2022

Geraamde bedrag: € 13.500

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 13.043

Restantbedrag op 31-12-2022: € 7

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: ombouw parkeerautomaten (722022)

17e begrotingswijziging 2022

Geraamde bedrag: € 140.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 66.299

Restantbedrag op 31-12-2022: € 73.701

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: aanschaf 16 parkeerautomaten (722023)

17e begrotingswijziging 2022

Geraamde bedrag: € 150.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 0

Restantbedrag op 31-12-2022: € 150.000

Toelichting: Het krediet is aangemaakt, maar dit is niet door gegaan. Daarom niet overgeheveld naar 2023.

Krediet: ombouw parkeerautomaten (723001)

3e begrotingswijziging 2022

Geraamde bedrag: € 307.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 22.500

Restantbedrag op 31-12-2022: € 284.500

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: ondergrondse afvalcontainers (724003)

43e begrotingswijziging 2013

Geraamde bedrag: € 50.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 18.506

Restantbedrag op 31-12-2022: € 31.494

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: verbouw loods Nieuwe Willemshaven 5 (724015)

18e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 190.850

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 107.963

Restantbedrag op 31-12-2022: € 82.887

Toelichting: Het krediet wordt overgeheveld naar 2023 incl. de opbrengst van de overname van de toiletunits tbv € 2.479 (totaal: € 85.366).

Krediet: aanleg stroom- en watervoorziening Vluchthaven (724018)

26e begrotingswijziging 2021

Geraamde bedrag: € 30.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 23.797

Restantbedrag op 31-12-2022: € 6.203

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: aanleg stroom- en watervoorziening Sterke Yerde (724021)

27e begrotingswijziging 2021

Geraamde bedrag: € 30.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 33.250

Restantbedrag op 31-12-2022: -/- € 3.250

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022. Er is € 3.250 meer uitgegeven dan geraamd, hetgeen ingaande 2022 resulteert in een hogere kapitaallast.

Krediet: aanleg stroom- en watervoorziening Vluchthaven (724022)

17e begrotingswijziging 2022

Geraamde bedrag: € 55.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 52.923

Restantbedrag op 31-12-2022: € 2.077

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Programma 5 Onderwijs

Krediet: vernieuwing ventilatiesysteem Pr.Joh.Frisoschool (742005)

15e begrotingswijziging 2022

Geraamde bedrag: €115.793

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 0

Restantbedrag op 31-12-2022: € 115.793

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

Krediet: voorzieningen buitensportaccommodaties (752007)

23e begrotingswijziging 2020/42e 2021

Geraamde bedrag: € 491.050

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 363.945

Restantbedrag op 31-12-2022: € 127.105

Toelichting: Het krediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: nieuwe toplaag hoofdveld Fc Harlingen (752009)

35e begrotingswijziging 2018/17e 2022

Geraamde bedrag: € 103.623

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 110.430

Restantbedrag op 31-12-2022: -/- € 6.807

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022. Het krediet was al afgewikkeld in 2021 (te kort € 19.337). Het krediet is heropend in 2022 en daarbij is een extra bedrag van € 28.000 begroot. Per saldo is er een te kort geweest op het krediet van € 6.807 (€ -/- 19.337 + € 12.530).

Krediet: sporten in de openbare ruimte (757006)

36e begrotingswijziging 2018

Geraamde bedrag: € 120.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 8.810

Restantbedrag op 31-12-2022: € 111.190

Toelichting: Het krediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: kunstwerk Nieuwe Willemshaven (757007)

17e begrotingswijziging 2021

Geraamde bedrag: € 20.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 0

Restantbedrag op 31-12-2022: € 20.000

Toelichting: Het krediet wordt overgeheveld naar 2023. Het kunstwerk wordt gerealiseerd in 2023.

Krediet: vier dijktrappen (757009)

27e begrotingswijziging 2021

Geraamde bedrag: € 520.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 36.815

Restantbedrag op 31-12-2022: € 483.185

Toelichting: Het krediet wordt overgeheveld naar 2023

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Krediet: rioolvervanging plan Zuid fase 3 (772014)

4e begrotingswijziging 2020

Geraamde bedrag: € 1.000.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 885.444

Restantbedrag op 31-12-2022: € 114.556

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: vervanging riool o.b.v. inspectie (772017)

7e begrotingswijziging 2021/14e 2022

Geraamde bedrag: € 118.500

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 118.673

Restantbedrag op 31-12-2022: -/-€ 173

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: vervanging riool o.b.v. inspectie (772018)

6e begrotingswijziging 2022/14e 2022

Geraamde bedrag: € 3.500

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 0

Restantbedrag op 31-12-2022: € 3.500

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022. Oorspronkelijk krediet was € 125.000. Af geraamd € 121.500. Dit had eigenlijk € 125.000 moeten zijn.

Krediet: maatregelen ihkv klimaatbestendige inrichting (772019)

6e begrotingswijziging 2022

Geraamde bedrag: € 80.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 25.502

Restantbedrag op 31-12-2022: € 54.498

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Krediet: rioolreconstructie Troelstrastraat (772020)

14e begrotingswijziging 2022

Geraamde bedrag: € 263.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 270.349

Restantbedrag op 31-12-2022: -/- €7.349

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022.

Krediet: biodiversiteit (774001)

18e begrotingswijziging 2019

Geraamde bedrag: € 100.000

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 31.451

Restantbedrag op 31-12-2022: € 68.549

Toelichting: Het restantkrediet wordt overgeheveld naar 2023.

Programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Krediet: update squat XO 2020 (783003)

35e begrotingswijziging 2019

Geraamde bedrag: € 49.600

Uitgegeven tot en met 31-12-2022: € 0

Restantbedrag op 31-12-2022: € 49.600

Toelichting: Het krediet is afgewikkeld per 31-12-2022. Dit krediet is overbodig gebleken, is achterhaald door nieuwe ontwikkelingen.

Analyse begrotingsonrechtmatigheid 2022

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) worden begrotingsonrechtmatigheden omschreven als: *“Financiële beheersbehandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële*

beheersbehandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn”.

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) noemt in de Kadernota Rechtmatigheid 2018 de volgende mogelijkheden inzake begrotingsoverschrijdingen (en de consequenties daarvan voor het accountsoordeel). Deze zijn ook opgenomen in het controleprotocol 2022 zoals dat in de gemeenteraad van 21 december 2022 is vastgesteld.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende “soorten” van begrotingsafwijkingen worden onderkend	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in de strijd met de regels.		X
Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn.		X
Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet-en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		
geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf pas in de volgende jaren.		
in het jaar van investeren		X
afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Uit een nadere analyse van de geconstateerde afwijkingen van baten en lasten van de programma's komt het volgende naar voren:

Programma	Lasten	Baten	Rekening	Lasten	Baten	Begroting	Lasten	Baten	Saldo
1 Bestuur en ondersteuning	17.301	54.683	37.382	20.206	56.628	36.422	2.905	1.945-	960
2 Veiligheid	1.610	86	1.523-	1.648	28	1.621-	39	58	97
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	8.206	6.279	1.927-	8.368	6.169	2.199-	162	110	272
4 Economie	861	513	348-	962	293	669-	101	220	321
5 Onderwijs	2.448	743	1.705-	2.782	783	1.999-	334	41-	294
6 Sport, cultuur en recreatie	6.349	1.093	5.256-	7.481	1.161	6.320-	1.133	68-	1.064
7 Sociaal domein	27.972	9.223	18.749-	29.979	8.628	21.352-	2.008	595	2.603
8 Volksgezondheid en milieu	4.636	4.110	525-	4.724	3.787	937-	88	324	412
9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.192	1.256	64	2.271	945	1.326-	1.079	311	1.390
Totaal	70.572	77.985	7.413	78.421	78.421	0	7.849	436-	7.413

Op het niveau van de lasten zijn er **geen** overschrijdingen bij de 9 programma's. Alle lasten blijven binnen de kaders van de begroting 2022 (na wijziging). Voor wat betreft de baten is er bij de programma's 1 Bestuur en ondersteuning, 5 Onderwijs en 6 Sport, cultuur en recreatie sprake van minder baten dan in de begroting was opgenomen. In alle drie geconstateerde gevallen is er bij deze programma's ook sprake van minder lasten. Alle programma's blijven voor wat betreft het saldo van baten en lasten binnen de kaders van de begroting 2022 (na wijziging). **De conclusie is dat alle financiële beheershandelingen in 2022 passen binnen het kader van de begroting.**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2023								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01	Aard controle R Indicator: A12B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05	
			050460 Veiligheidsregio Fryslân	€ 0	Nee	€ 22.773	Ja	
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: A13/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02	Aard controle R Indicator: A13/03	Aard controle R Indicator: A13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05	
			€ 1.865	Ja	€ 0	€ 0	Ja	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle R Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 739.200	€ 416.328	€ 0	€ 146.549	€ 31.078	€ 237.608
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11	
			€ 0	€ 61.411	€ 1.632.174	€ 1.632.174	Nee	

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			19	48	0	0	Ja	Ja
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1			
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
		Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten				
		Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle R Indicator: B2/08	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09				
		Nee						
		Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
		Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
		Aard controle R Indicator: B2/10	Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13	Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle R Indicator: B2/16
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
		Aard controle R Indicator: B2/16	Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19	Aard controle R Indicator: B2/20	Aard controle R Indicator: B2/21	Aard controle R Indicator: B2/22
		€ 7.220	€ 18.240	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal		
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling		
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen			
		Aard controle R Indicator: B2/22	Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle R Indicator: B2/24	Aard controle R Indicator: B2/25	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26		
		€ 0	€ 0		€ 0	€ 7.220		

BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
		1	1737338	€ 221.861	€ 381.144	Ja		Ja
		2						
		50						
		Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09				
		1	1737338	Ja				
		2						
		50						
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01	Aard controle R Indicator: C41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03	Aard controle R Indicator: C41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06
		1	030002 Provincie Friesland	€ 5.401	€ 5.401	€ 0	1	1
		2						
		3						
		4						
		5						
		Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09				
		1	030002 Provincie Friesland	240	Nee			
		2						
		3						
		4						
		5						

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			22	€ 3.210	€ 3.210	16	€ 2.334	€ 2.334
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			38	€ 94.608	€ 94.608			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaire	13	0	0	7	38	1
			Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04				
			€ 0	Ja				

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
				Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
				€ 429.234	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode	
				Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10	Bedrag
			1						
			2						
			100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
				Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
				€ 34.650	€ 0	€ 0	€ 0	€ 63.013	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
				Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1						
			2						
			10						
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
				Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
				€ 134.667	€ 555.419	€ 257.867	Nee		
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	2			
			2	218 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	1			
			50						

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 030002 Provincie Friesland	€ 25.502	€ 25.502	€ 0	€ 0	Nee
			2 030002 Provincie Friesland	€ 32.157	€ 32.157	€ 0	€ 0	Nee
			10					
			Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 030002 Provincie Friesland		5 Ja			
			2 030002 Provincie Friesland		6 Ja			
			10					
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>		
			1 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	0			
			2 331 Drempel/aantal in Stuks	Nee	0			
			50 348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	0			

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ			
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01	Aard controle R Indicator: G2A/02	Aard controle R Indicator: G2A/03	Aard controle R Indicator: G2A/04	Aard controle R Indicator: G2A/05	Aard controle R Indicator: G2A/06			
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 7.020.035	€ 123.974	€ 454.194	€ 1.090	€ 24.716			
			2								
			100								
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet			
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	Aard controle R Indicator: G2A/08	Aard controle R Indicator: G2A/09	Aard controle R Indicator: G2A/10	Aard controle R Indicator: G2A/11	Aard controle R Indicator: G2A/12			
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 76.634	€ 21.330	€ 0	€ 299.920			
			2								
			100								
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire					
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13	Aard controle R Indicator: G2A/14	Aard controle R Indicator: G2A/15	Aard controle D2 Indicator: G2A/16					
						1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 269	€ 0		
						2					
						100					

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01	Aard controle R Indicator: G3A/02	Aard controle R Indicator: G3A/03	Aard controle R Indicator: G3A/04	Aard controle R Indicator: G3A/05	Aard controle R Indicator: G3A/06
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 5.015	€ 119.305	€ 0	€ 0
100		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07	Aard controle R Indicator: G3A/08	Aard controle R Indicator: G3A/09	Aard controle R Indicator: G3A/10	Aard controle R Indicator: G3A/11	Aard controle R Indicator: G3A/12
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			6 Totaal	0	0			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	

			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
1			Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2			Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3			Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4			Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5			Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6			Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
1			Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
2			Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
3			Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
4			Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
5			Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
6			Totaal	0	0	0	

SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2021	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01	Aard controle R Indicator: G4A/02	Aard controle R Indicator: G4A/03	Aard controle R Indicator: G4A/04	Aard controle R Indicator: G4A/05	
Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 30.176	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.227	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 467.398	€ 36.814	€ 6.097	€ 0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 296.823	€ 10.000	€ 20.033	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 149.303	€ 0	€ 26.682	€ 0	
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/07	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/08	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/09		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 2.654	0	0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 319	0	0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 19	65	5		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	85	4		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	44	0		
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T - 1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/11	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle D2 Indicator: G4A/12	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/13		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		

SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10/03</i>		
			€ 8.286	€ 0	Nee		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/04</i>		
			€ 0	€ 0	Nee		
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totalen Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12A/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12A/02</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12A/03</i>	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire (toeslagen) , jaar T-1. <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12A/04</i>	
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 0	0	
			2				
			20				
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13/05</i>
			€ 14.500	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 111.418	€ 112.810				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 6552005 Sportveldencomplex Vierkantsdijk (toplaag hoofdveld FC Harlingen)	€ 2.707	€ 0	€ 0		
			2 6552003 Zwembad 't derde haad (vervangen vloer bordes zwembad)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 6552006 Sportveldencomplex Oostersportpark (voorzieningen buitensportaccommodaties)	€ 62.851	€ 0	€ 0		
			4 6552006 Sportveldencomplex Oostersportpark(uitbreiding pupillenveld Zeerobben)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 6552012 Waddenhal (meerkosten sportattributen (2022))	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 6552002 Zwembad 't derde Haad	€ 7.559	€ 0	€ 0		
			7 6552006 Sportveldencomplex Vierkantsdijk	€ 6.503	€ 0	€ 0		
			8 6552006 Sportveldencomplex Oostersportpark	€ 2.591	€ 0	€ 0		
			9 6552008 Kunstgras hockeyveld Balkland	€ 3.595	€ 0	€ 0		
			10 6552010 Materieel groenvoorziening sportaccommodaties	€ 1.126	€ 0	€ 0		
			11 6552011 Sportzalen ('Wad Noorderlicht)	€ 4.042	€ 0	€ 0		
			12 6552012 Waddenhal	€ 8.286	€ 0	€ 0		
			13 6552013 Gymnastieklokaal het Vierkant	€ 7.367	€ 0	€ 0		
			14 6552010 Materieel groenvoorziening (bezandingswagen sportvelden)	€ 0	€ 0	€ 0		
			15 6552010 Materieel groenvoorziening (imants veegmachine)	€ 0	€ 0	€ 0		
			16 6552012 Waddenhal (schrobmachine)	€ 0	€ 0	€ 0		
			17 diversen	€ 6.183	€ 0	€ 0	€ 6.183	
			100					

VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikking nummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 1042139	€ 18.858	€ 0	€ 10.000	€ 0	€ 10.000
			2 1033467	€ 42.571	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.000
			3					
			4					
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 1042139	Nee				
			2 1033467	Nee				
			3					
			4					

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 0	Nee	Nee			
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikkingnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) Automatisch berekend	Totale definitieve exploitatietekort Automatisch berekend	Totale cumulatieve besteding Automatisch berekend	Eindverantwoording	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05	
			1 SPUKIJZ21-22208	€ 17.872	€ 17.872	€ 17.872	Nee	
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11
			1 Zwembad 't derde Haad	Nov + dec 2021	€ 11.122	€ 11.122	€ 0	€ 11.122
			2 Zwembad 't derde Haad	jan-22	€ 6.750	€ 6.750	€ 0	€ 6.750
			50					

Baten en lasten per taakveld 2022

	lasten 2022	baten 2022
1.0010 Bestuur	1.353.124	471.845
1.0020 Burgerzaken	384.960	198.147
1.0030 Beheer overige gebouwen en gronden	836.448	1.037.824
1.0040 Overhead	9.926.317	642.409
1.0050 Treasury	337.821	1.373.021
1.0061 OZB woningen	123.237	1.708.634
1.0062 OZB niet-woningen	66.228	2.149.121
1.0063 Parkeerbelasting	54.443	635.347
1.0064 Belastingen overig	35.615	120.808
1.0070 Alg Uitk en ov uitk gemeentefonds	0	39.891.924
1.0080 Overige baten en lasten	-167.982	30.965
1.0090 Vennootschapsbelasting	599.823	0
1.0100 Mutaties reserves	3.750.581	6.422.745
1.0110 Resultaat vd rek van baten en lasten	7.412.524	0
2.1110 Crisisbeheersing en brandweer	1.112.763	20.021
2.1120 Openbare orde en veiligheid	496.940	66.227
3.2210 verkeer en vervoer	3.012.690	164.922
3.2220 parkeren	2.948.190	5.419.203
3.2230 recreatieve havens	594.234	104.340
3.2240 economische havens en waterwegen	1.650.663	590.369
4.3310 economische ontwikkeling	415.783	270.518
4.3330 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	190.730	1.310
4.3340 economische promotie	254.166	240.860
5.4410 openbaar onderwijs	50.480	0
5.4420 onderwijshuisvesting	947.752	118.529
5.4430 onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.449.498	624.349
6.5510 Sportbeleid en activering	70.144	41.429
6.5520 Sportaccomodaties	1.859.779	717.389
6.5530 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	1.104.004	138.532
6.5540 Musea	497.812	43.093

6.5550 Cultureel erfgoed	114.607	5.000
6.5560 Media	479.301	59.401
65570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.223.114	87.752
7.6610 Samenkracht en burgerparticipatie	1.045.058	1.013.373
7.6620 Wijkteams	2.499.458	0
7.6630 Inkomensregelingen	11.676.066	7.827.215
7.6640 Begeleide participatie	2.843.589	24.030
7.6650 Arbeidsparticipatie	737.073	119.532
7.6660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	429.691	3.040
7.6671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.782.620	174.700
7.6672 Maatwerkdienstverlening 18-	4.513.557	-1
7.6681 Geëscalleerde zorg 18+	-98.924	60.620
7.6682 Geëscalleerde zorg 18-	543.392	0
8.7710 Volksgezondheid	811.142	12.024
8.7720 Riolering	1.010.109	1.638.135
8.7730 Afval	1.817.889	2.197.180
8.7740 Milieubeheer	669.120	0
8.7750 Begraafplaatsen	327.306	262.911
9.8810 Ruimtelijke ordening	382.266	47.509
9.8830 Wonen en bouwen	809.337	1.208.238
	77.984.540	77.984.540

Verklaring onafhankelijke accountant

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Harlingen op 12 juli 2023.